

**Antiquae Scholae Christianae Puerilis Libri duo, In quibus
continentur Sententiae illustres Poetarum veterum
Ecclesiasticorum, quasi in Locos communes digestae, opera
ac studio**

<https://hdl.handle.net/1874/430557>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

F. oct.

39

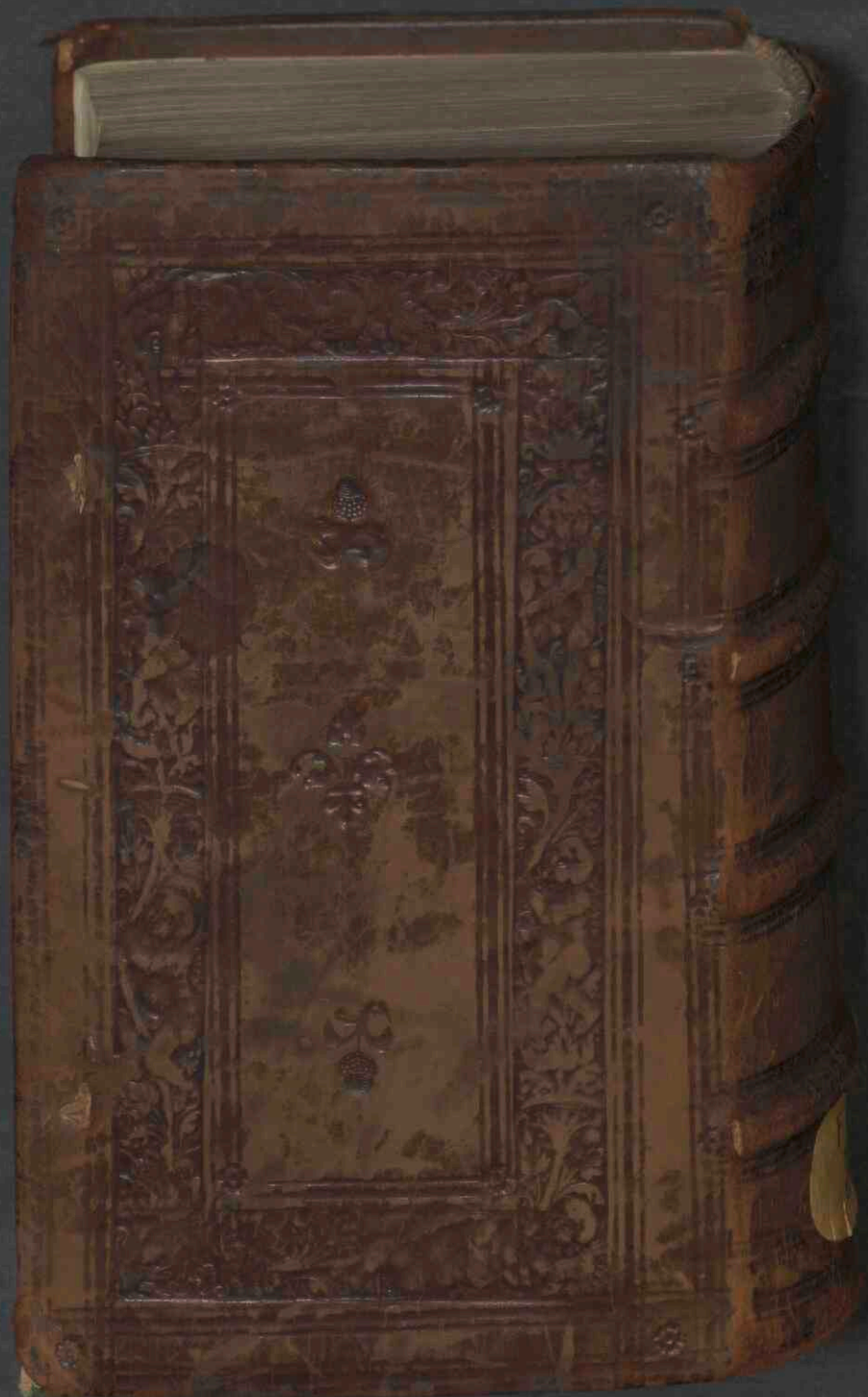

50

6

Επιγραμματα

ab occupacōib⁹ in quib⁹ quēritur q̄ e q̄ uocantur opōis
in eis nō s̄ntia est s̄ntia **¶** alia z̄ q̄ est uita q̄ nō
puerit adh̄ ut accidat ^{in quēdā} uocantur opōis s̄ntia ex ea
z̄ ista duo nōn nūcū in s̄ntia **¶** est solō q̄ nōn aut
militatō nō puerit adh̄ ut accidat in ea uocantur opōis
s̄ntia ab occupacōib⁹ s̄ntia s̄ ip̄er uocantur opōis
in solōe q̄ nōn q̄per ip̄eb⁹ uocantur opōis in q̄pōe
z̄ in s̄ntia due ip̄er s̄ uocantur opōis in q̄pōe z̄ q̄
pōe uitate in s̄ntia s̄ ip̄er pua z̄ ip̄er uita c̄militatō
nō puerit adh̄ ut abstandat a quēdā cōe in occupa
cōib⁹ s̄ s̄ ut sic due ip̄er p̄ solōe q̄ nōn uitate
in s̄ntia q̄ nōn est s̄ s̄ ut apponatur s̄ ut est
z̄ s̄ntia uocantur opōis s̄ntia in uita s̄ntia z̄ q̄
nōn puerit adh̄ ut abstandat a quēdā cōe in occupa
cōib⁹ aut ut cōi p̄ uita nō repen ab egre
s̄ ea q̄ ip̄a s̄ in fluen s̄ntia q̄ restant s̄ a
s̄ntia ab ip̄a s̄ntia ip̄er restat q̄ restant
s̄ntia **¶** si q̄ nōn est ar̄ hom̄ uita s̄ntia nō uicet

Miscellanea Theologica

Octavo n°. 39.

F

liber

ad h

E

serm

in p

est q

ca z

in di

ur

med

om

dm

med

id
si
per
m
m
lo
pi
he
e q
ada
ca
sup
pa
ce
fue
dm

N. 247. m. m.

N. 2. B.

ANTIQUAE
Scholæ Christianæ
Puerilis Libri
duo,

In quibus continentur Sententiæ illu-
stres Poetarum veterum Ecclesiastico-
rum, quasi in Locos commu-
nes digestæ, opera ac
studio

GEORGII FABRICII
Chemnicensis.

*Accessit Titulorum, siue Locorum commu-
nium INDEX.*

BASILEAE, PER IOAN-
nem Oporinum.

De Joviane D. 2000

ANTIOVAE
Scholaria Christiana

Antiochia in Syria
sub
Imperio Romanorum
et Christianorum
descriptio
et
historia

AVGVSTVS
L. L.

Antiochia in Syria
descriptio
et
historia

AVGVSTVS
L. L.

GEORGIVS FABRI-
CIVS CHEMNICENSIS, IO-
ANNI NEPIO, Illustriss. Saxonie
Electoris clarissimo Medico,
patrono & civi suo, S.

Rbs Lotharij Sa-
xonis Imperato-
ris, patria nostra,
inter ornamenta
plurima, tuam ha-
bet Neui familiã: inter ciues con-
sularẽ, inter philosophos medi-
cam, inter homines pios insignẽ
& celebratã. Eam ob causã
& domi floret gratia atq; hono-
ribus, & cumulata apud exteros
est uirtutis & doctrinæ laudi-
bus: quibus ne destituatur in po-
sterũ, tua efficis autoritate & pru-
dentia.

EPISTOLA

dentia. Imperator ipse Ferdinan-
dus fama eruditionis tuæ, Vien-
nam te, in sui corporis imbecilli-
tate euocauit: cui nunquam sapi-
entissimorum medicorum copia
aut defuit, aut deesse potuit. Dux
Electoꝝ Saxonix Augustus, tuo
consilio saluberrimo cotidie uti-
tur, suamq; incolumitatem præ
alijs tibi omnibus committit: tan-
tumq; pro cognita bonitate tri-
buit, ut te sp̄sorem sisteret Deo
immortali, cum in numerũ coele-
stium illustris eius filia Maria, sa-
cris lauacri undis esset cooptan-
da. Talibus iudicijs & testimo-
nijs ornata & clara tua uirtus pie-
tasq; est: quam ut stabilem magis
facias, non modò meritis deuin-
cis plurimos, qui tecum uiuunt,
homines,

DEDICATORIA.

homines, sed etiam posterorum
 curam uiro optimo dignam non
 deponis. Annuos enim redditus
 in patria egenis cōstituiſti, unde
 uictum faciliorem habeant; & ſti-
 pendia tribus adoleſcentib. per-
 petua decreuiſti, ut bonas artes
 & ſtudia ſapiētig exerceant in A-
 cademiā. cuiuſmodi beneficium
 cū ſuis itidē popularib. in An-
 glia tribuerit Thomas Linacer,
 uir tui ordinis maximus, præter
 ſummę doctrinæ famam, benefi-
 centiæ quoq; gloriam ad gentes
 alias tranſmiſit. Tua autem beni-
 gnitas etiamſi ſpectet ad tuę pro-
 ſapiæ adoleſcentes dignos: tamē
 eiꝯ partē primā ſponte ad meos
 detuliſti, dum meę ſororis filium
 Georgium quaſi adoptaſti in a-
 lumnum

EPISTOLA

lumnum liberalitatis tuæ. De re-
ferenda pro tam amplo honore
atq; munere gratia cum cogita-
rem, inueni equidem in meis for-
tunis nihil, quo tibi operæ ali-
quid reponerē: quapropter è bi-
bliotheca promere munusculum
statuebam, quo animum paratū
ad memoriam tuæ largitatis con-
seruandam testarer. Misi autem
ad te nuper, meum in Poetas ue-
teres Christianos Cōmentariū,
ideo collectum, ut adolescentes,
quod intelligerēt, libentius lege-
rent, & fructuosius. In eo studio
posui menses uiginti, cum dieb-
tātum festis & profestis Poetas
illos sanctos uersare cœpissēm, ut
semel uniuersos cognoscerē: qua
tractatione ita exarsit animus
meus,

DEDICATORIA.

meus, ut deponere non possem,
 quod semel in manus sumpserā:
 neq; desisterem inquirere, si qui
 uspiam in bibliothecis adhuc lati-
 tarent suppressi: De quo studio
 meo cum locutus apud te fuissē,
 fuisti mihi & ad perficiendū ad-
 hortator, & ad codices ueteres
 inuestigādos opera sumptibusq;
 adiutor. Initio autem lectionis
 nō parum me offendebant libri
 corrupti, n̄q; ueluti remora que-
 dam inhibebant cursum uelifica-
 tionis meę. Collatis igitur exem-
 plis uetustissimis, & aliorū simul
 laboribus exploratis, Poetæ no-
 stri emendatiores exierunt uni-
 uersi & singuli: præterea in lucē
 dati sunt nōnulli, qui in officinas
 Typographicas nondum uene-
 rant:

EPISTOLA

rant: non enim diutius premen-
di, aut rursus occultādi uideban-
tur, ut thesauro inuento solus di-
tarer: aut eius particulam, quasi
numum antiquum è terra modò
erutum, paucis interdū spectan-
dum exhiberem. Itaq; uisum ma-
gis liberale est, ut quos inuenis-
sem, omnes pariter proferrē: &
id darem publicè, quod exopta-
bile & acceptum omnibus uide-
retur futurum, qui ex animo reli-
gionem Dei sanctissimam amāt,
& ueterum cum nostrorum inge-
nijs collationem non fastidiunt,
& consensum de doctrina saluta-
ri auent cognoscere. nam imitari
nolui aut è factiōibus aurigan-
tium aliquem Russatū: aut ex hi-
strionibus Rubriū: aut è gladia-
torum

DEDICATORIA.

torum ludo munerarium: qui antequam in circum aut theatrum olim prodiret, inducere prius solebant uel defultorem aliquē barbarum, uel mirmillonē pinnatū, uel transmarinā belluam, ut populus spectandi cupidus detineretur interea, donec aut decurrendi, aut agendi, aut pugnandi tempus denunciaretur. Ego uero sublata illa ambitiōis & ostentationis cura, explere statim uolui & oculos & animos eorum, qui pro suę pietatis desiderio, uel exigui temporis moram aut cunctationem ægrè ferrent: quibus ut relinquerē etiā aliquid quod domū secum deportarent, & spectaculi iucunditate fruerentur absentes, ex iisdem Poetis congessi

EPISTOLA

Sententias illustres, & in libros duos retuli, quos ANTIQVAE SCHOLAE CHRISTIANAE PVERILIS inscripsi: ut quidquid memorabile in illis esset, animis infingerēt, aut elapsum reuocarēt. Sunt aut in his libris insertæ sententiæ plurimæ, quæ in editione Poetarū nō sunt: ideo quòd opera quorundā integra, nō uisa sunt digna ut uulgarētur, uel propter argumentorū tenuitatē, uel propter materię ab instituto nostro diuersitatē: multa enim prophana sacris, & leuia diuinis interdū inseruerūt Lactantius, Paulinus, Drepanius, Fortunatus, Eudius: cuius generis sunt, inscriptiones templorū, tumulorū, statuarū: item auri, æris aut marmorum

DEDICATORIA.

rum cōmendationes, & alia quędā similia, quę magis ingeniorū sunt lusus & exercitīa, quā religionis aut pietatis monumenta. horū enim nobis potissimū cura colligendi fuit. Quidquid autē repertū est, quod ad alicuius historie cognitionē, aut rerū non uulgariū intelligentiā pertineret, id Cōmentarijs ante bienniū ad te missis inserui: quod uerò ad pietatem, aut mores, aut uirtutē aliquā faceret, in his modò libris duobus fideliter exponitur, ne quo fructu antiquitatis studiosi priuētur. Accipe igitur, uir optime, hunc quoq; laborem, à me congestum, piorum adulescentum gratia: qui si tibi & fratri tuo Caspari, uiris integerrimis & doctissimis

EPIST. DEDICAT.

ctissimis placuerit, contra homi-
num leuium & impiorum calum-
nias, autoritate uestra amplissi-
ma me facili mē tuebor. E' ludo
illustri Misena Hermundurorū,
pridie Idus Iunij, anno à nato
Christo, Dei & Virginis filio,

M. D. L X I I I I.

AUTORES.

- Alcimus.
 Ambrosius.
 Amœnus. Arator.
 Auctores duo incerti.
 Columbanus.
 Cyprianus.
 Damasus.
 Dracontius.
 Drepanius.
 Euodius.
 Eupolemius.
 Fortunatus.
 Fulbertus.
 Gregorius.
 Hilarius.
 Iuuenus.
 Lactantius. Mamertus.
 Merobaudes.
 Paulinus episcopus.
 Paulinus consularis.
 Prosper.
 Prudentius.
 Rusticus.
 Sedulius.
 Tertullianus.
 Victor Malsiliensis.
 Victorinus Afer.
 Victorinus Pictaviensis.

AD PVEROS CHRISTI DO-
ctrinæ & salutis suæ stu-
diosos,

GEORGIVS TREPTA.

Parnassus ualeat, ualeant Heliconia tempe,
Et cum Thymbræo Thesſpia turba deo.
Nam quamuis Helicon pulchris sit floridus herbis,
Sitq; ſerax tellus, & bene cultus ager:
Iuncta tamen uiolis foetens bene olentibus herba,
Candida q; urticæ ſæpe propinqua roſa eſt.
Lethiferum Sardoæ ferens radice uenenum,
Spiranti haud rarò proxima uifa thymo.
Nec non unda loci laudatur, ſonsq; perennis,
Alatus celeri quem pede fecit equus:
Sed circum latitant immanes morſibus hyæri,
Felle ſuo puras inficit anguis aquas.
Qui uelut epotum tumefactos toxicon artus
Inflat, uel lenta corpora tabe necat.
Sed uos doctrinæ quos tangit dulcis imago,
O pueri, & ſolidæ cognitionis amor:
Huc Paradisiacos properantes tendite ad hortos,
Linquentes matrum, turba tenella, ſinus.
Nanq; nec herba nocēs cuiquā metuēda, nec angues,
Non illis præbet terra uel unda locum.
Prata uirent, pleni fructu ſtant ubere campi,
Carpere quos ſacili copia larga manu.

Per medium manant de uiuo flumina saxo,
Quorum fructiferis terra rigatur aquis:
Que uarios possunt restinguere pectoris æstus,
Et duram afflictio pelleret corde sitim.
Exhibet hic hortus tristi medicamina uitæ,
Ista salutiferæ flumina noticiæ.
Que monstrat, nulli doctrinæ laude secundus
Fabricius, nulli uir pietate minor.
Digerit ille suo fragrantem ordine flores,
Queq; suis ponens inuenienda locis.
Néue quid impediât, obstacula cuncta remouit,
Inceptum uobis quæ remorentur iter.
Fabricius Christi fidus plantator in horto,
Æterno studium consecrat omne Deo.
Sola sonat Christi dicentia carmina laudes,
Et quæcunq; homini præstitit ille bona.
Paruaq; cœlesti perfundens pectora rore,
In superum cultus esse diserta facit.
Doctore sis grata tuo studiosa iuuentus,
Pro tali soluas debita uota uiro.
Non unquam, dum fata dabunt huic uiuere, deerunt,
Qui celebrent scriptis, uersibus, ore Deum.

The first part of the book is a history of the
 world from the beginning of time to the
 present day. It is written in a simple and
 easy to understand style. The author
 has done a great deal of research and
 has gathered a wealth of information
 from many sources. The book is
 well illustrated with many pictures
 and maps. It is a very interesting
 and useful book for all ages.

SCHOLAE CHRIS-
TIANAE PVERILIS LIBER-
primus, in quo continentur senten-
tia illustres poetarum ue-
terum Ecclesiasti-
corum.

DE DEO ET DIVI-
nis beneficijs.

DEVS VNVS SVBSTANTIA,
trimus personis.

Prudentius Apotheosi.

ST tria summa Deus, trinum spe-
cimen, uigor unus.

Corde patris genita est sapientia,
filius ipse est.

Sanctus ab æterno subsistit spiri-

tus ore:

Tempore nec senior pater est, nec numine maior,

Nam sapiens retrò semper Deus edidit ex se,

Per quod semper erat gignenda ad secula uerbum.

Edere sed uerbum patris est, at cætera uerbi,

Assumptum gestare hominem, reparare peremptū,

Conciliare patri, dextraq; in sede locare,

A Spiritus

Spiritus ista Dei complet, Deus ipse fideles
 In populos charisma suum diffundere promptus,
 Et patris, & Christi uirtutem in corpora transfert.

Fortun. lib. 5.

Est Deus alta fides, unus trinus, & trinus unus,
 Personis proprijs stat tribus, unus apex.
 Nam pater & genitus, quoq; Sanctus spiritus idem,
 Sic tribus est unum ius, opus, ordo, thronus.

Eupol. lib. 1.

Omnipotēs, qui cuncta regis, quem credere uita est,
 Quem coluisse salus, quem solum credimus unum,
 Credimus & trinum: cui sanctus, ter repetitum,
 Coelicus ordo canit. —

Prosper. Epigr. 106.

Cum pater in uerbo sit semper, & in patre uerbum,
 Sitq; unus uerbi spiritus atq; patris:
 Sic de personis tribus est tibi non dubitandum,
 Vnum, ut docta fides, confiteâre Deum.
 Corde patris genitum creat, & regit omnia uerbū
 Nec tamen est aliquid, quod sine patre gerat.
 Vnus enim amborum motus, ratio una uolendi,
 Par uirtus, idem spiritus, unus amor.

Pr. Hamar.

Nos plenum sine parte Deum testamur, & unum
 In quo Christus inest, idem quoq; plenus & unus.

Victor. lib. 1.

— Semper erat Deus unus, apud quem
 Viuebat genitus uerbum Deus, & simul almus

Spiritus,

LIBER I.

Spiritus, arcani uitalis summa uigoris,
Vna trium, quos concordi substantia nexu
Coniungens summa æternum uirtute beabat,
Regnabatq; potens in maiestate creandi.

Prosp. Epigr. 3.

Æternus uerè est solus Deus omni creator,
Vita in se uiuens permanet esse, quod est.
Hoc pater, hoc uerbū patris, hoc est spiritus almus,
Quorum natura est una, eademq; fides.

Idem Epigr. 103.

Quod pater, hoc simul est uerbū patris, hoc utrius-
Spiritus: hic Deus est unus, & una fides. (que

Tertul. lib. 5.

Spiritus & uerbum, Christi sub imagine uirtus,
Cum patre semper erat, unitus gloria & æuo,
Omniuentis enim solus quia uerba ministrat,
Quem capit in terris, & per quem cuncta creauit:

Pr. Steph.

Vis una patris, uis & una est filij,
Vnusq; ab uno lumine splendor satus
Pleno refulsit claritatis lumine,
Natura simplex pollet unius Dei.

Arat. lib. 1.

—Deus arbiter orbis

Personis tribus est, in quo simul una potestas
Abstulit his species operum bonitate creatas,
Qui fabricatoris non inspexere decorem,
Errantesq; putant, qui fecerit omnia, factum.

Pr. Hamar.

Qui uiget & uiguit super omnia, quiq; uigebit,
 Participem nullum collato fœdere passus,
 Summa potestatum, simplex dominatio rerum,
 Virtutum sublime caput, fons unicus orbis,
 Naturalis apex, generisq; & originis auctor,
 Ex quo cuncta fluunt, & lux, & tempora, & anni.

Tertul. lib. 4.

Ergo Deus cunctis mortalibus unus ubiq; est,
 Aeternum regnum, profundæ lucis origo,
 Fons uitæ, potus, sapientia creditus omni.

Prof. Epigr. 65.

Omnipotens genitor, natusq; & spiritus almus,
 Vna in personis par tribus est deitas.

Idem Epigr. 107.

Vna trium deitas, una est sententia ab uno,
 Idem est & uerbi spiritus, atq; patris.
 Nullum opus abiunctū, nulla est non æqua potestas,
 In cunctis unum sunt tria principium.

Viët. lib. 1.

- Nam te ratione profunda

In tribus esse Deum, sed tres sic credimus unum,
 Vnica personas, ut tres substantia reddat,
 Indiscreta pio conseruans fœdera nexu.

Arat. lib. 2.

Quod pater & natus, quod sanctus spiritus unus
 Sint Deus, et numerum triplicat substantia simplex.

Sedul. lib. 1.

-Vna manens deitatis forma perennis,
 Quod simplex triplicet, quodq; est triplicabile sim-
 plex.

Arat. lib. 2.

-Si quis te consulit errans,
 Ignarusq; uic, quid sit Deus, edere malis:
 Prode patrem, subiunge libens, quod filius, & quod
 Spiritus almus, & in numero tres, & tamē unus.

Idem lib. 1.

Quis dubitare queat mysteria dogmatis, unum
 Personas tres esse Deum?—

Sed. lib. 4.

Qui regit æthereum princeps in principe regnum,
 Cui sanctus semper conregnat spiritus æquē.

Prud. Apoth.

Hæc est nostra salus, hinc uiuimus, hinc animamur,
 Hoc sequimur: nunquam detracto nomine nati,
 Appellare patrem, patris & sine nomine nunquam
 Natum nosse Deum, nunquam nisi sanctus & unus
 Spiritus intersit, natumq; patremq; uocare:
 Sic tamen hæc constare tria, ut ne separe ductu
 Tres faciam, tribus his subsistat, sed Deus unus.

Drac. lib. 1.

Solus in æternum Deus est regnator & author,
 Virtus una Deus, trinus Deus omnis & unus,
 De quo speratum conceditur omne benignum,
 Et quæcunq; iubet præsumptio nulla refellit.

Sed. lib. 1.

§ SCHOLAE CHRIST.

Semper ut una manens deitatis forma perennis,
Quod simplex triplicet, quodq; est triplicabile sim-
plex. Arat. lib. 2.

Nam pater & natus, nam sanctus spiritus unus
Est Deus, & numerū triplicet sub numine simplex.

Prosp. Epigr. 103.

Quod pater, hoc simul est uerbū patris, hoc utriusq;
spiritus, hic Deus est unus, & una fides.

Pr. Sym.

—Dum mista uiget substantia in unum,
Sit memor authoris proprii, ueneretur & oret
Artificem summissa suum: non condidit alter
Halantis animæ figmentum, & corporis alter.
Nec bona presentis uitæ numerosa gubernant
Numina: non alius segetes & spicca sarra
Suppeditat Deus, haud alius dat musta racemis,
Purpureumq; graui fundit de palmite succum.

Pr. Cath.

O trinitatis huius
Vis una, lumen unum,
Deus ex Deo perennis,
Deus ex utroq; missus.

Idem Steph.

Est quidquid illud, quod ferunt homines Deum,
Vnum esse oportet, & quod uni est unicum.

Fort. de D. Mart. lib. 1.

Rem patris ac geniti æqualem, & spiritus almi,
Vim, genus, et specimen, uirtutem, lumen, honorem,

Vnum

Vnum uelle trium sua per tormenta fatetur.

Ambros. in Hym.

In patre totus filius,

Et totus in uerbo pater.

Paulin. conf.

Summe pater rerum, cœliq; æterna potestas,
 Cum quo nostra salus, sanctorum gloria Christe
 Spiritus & patri pariter natoq; cohærens,
 Qui linguas mentesq; regis, uiresq; ministras,
 Promeruit quas sola fides. —

Paul. ad Seuer.

Pia Trinitatis unitas Christo coit,
 Habente in ipsa Trinitate insignia:
 Deum reuelat uox paterna, & spiritus,
 Sanctam fatentur crux & agnus uictimam.

Deus pater.

Sedul. lib. 2.

— Propriumq; homini concessit honorem,
 Et quod solus habet, cunctos permisit habere.

Idem lib. 2.

— Cui nos duce Christo

Fecit adoptiuos cœlestis gratia natos.

Deus omnipotens.

Sed. lib. 1.

— Subditur omnis

imperijs natura suis, rituq; soluto

8 SCHOLAE CHRISTI
Transit in aduersas iussu dominante figurat,
Si iubeas medijs segetes arere pruinis,
Messorem producet hyems: si currere mustum
Vernali sub sole uelis florentibus aruis,
Sordidus impressas calcabit uimitor uuas,
Cunctaq; diuinis parebunt tempora dictis.

Tertul. de iud. Dom.

Aut aliquid Dominus rerum non posse uidetur?
Si potuit tenebris pulsus extendere lucem,
Atq; omnem uerbo subito componere molem,
Omnia de nihilo quoq; uoce potente parare:
Cur non ex aliquo possit componere notam,
Quae fuerat quondam, quam finxerat antè, figurã?

Pr. Steph.

Dubitãne uerti posse naturæ statum?
Cui facta forma est, qualis esset primitus?
Hanc nempe factor uertere, ut libet, potest,
Positasq; leges texere ac retexere.

Idem. Sym. lib. 2.

En ego gignendi Dominus, ac restituendi
Quod periit, fluxitq;, potens arentia quæq;
In ueteres formas, aut flore aut fronde reduco.

Drac. lib. 1.

Ille etenim Deus est, quem nulla retardat origo,
Cuius ab aspectu montes & saxa fluiscunt
In cineres, & puluis erit, quod dura ligabant,
Qui uisa tellure, simul mox pondera mundi
Concutit, & subito monstrat uaga terra tremorem.
Sedul.

LIBER I.

Sedul. lib. 4.

Nil igitur summo de se sperantibus, unquam
Difficile est conferre Deo, cui prona facultas
Ardua planare, et curua in directa referre:
Et quidquid natura negat, se iudice prestat.

Fortun. de communi omnium
mortalitate.

Si libet una hora, montes, freta, sidera mutat:
Cui sua facta fauent, quid nam homo sumus agat?

Vi&t. lib. 3.

-Sic omnipotentia summi

Iudicis in gelidas ignem conuertere lymphas,
Ac rursus lymphas ardentem pascit in ignem.

Arat. lib. 2.

Que tamen humanum transcendunt gaudia uotum,
Hec facile est prestare Deo, cui muneris usus
Huic potior, quem nemo putat. -

Sedul. lib. 4.

Ius est quippe Dei uitam preponere factis.

Paul. Conf.

-Cui plena potestas

Brutis ingenium, uocemq; infundere mutis.

Vi&t. lib. 2.

Omnipotens, quid enim non eius dextera possit?

Sedul. lib. 4.

-Alto

Possibile est ius omne Deo. -

Paul. Conf.

Cur tamen addubitas mortali, tu quoq; sensu
Omnia posse Deum. —

Deus cæli & terræ conditor.

Euod. Crisp.

Qui freta diffundit, solidum dat corpus in aruis,
Saxa ciet: qui cuncta uidet, quem cuncta tremiscunt.

Pr. Steph.

Quidquid usquam est, una uirtus condidit,
Cælum, solumq; uim marini gurgitis,
Globos dierum, noctiumq; præfides,
Ventos, procellas, fulgura, imbres, nubila,
Septentriones, hesperos, æstus, niues,
Fontes, pruinas, & metalla, & flumina,
Prærupta, plana, montium conuallia,
Feras, uolucres, reptiles, natatiles,
Iumenta, pecua, subiugales belluas,
Flores, fruteta, germina, herbas, arbores,
Quæ sunt odori, quæq; uernant esui,
Hæc non labore & arte molitus Deus,
Sed iussione, quam potestas protulit.
Mandauit esse, facta sunt, quæ non erant.
Verbo creauit uniformem machinam,
Virtus paterna semper in uerbo fuit.

Tertul. de iud. Dom.

Qui sermotenus potuit protendere cælum,
Et solidum uerbo potuit suspendere terram,
Et dicto citius disiunxerat æquoris undam,

LIBER I.

11

Ac manibus charam dilexit fingere formam,
Atq; suam uoluit faciem quoq; inesse decoram,
Spirituq; afflauit uiuendi uultibus auram.

Prosp. Epigr. 97.

Per uerbum omnipotēs Deus omnia condidit unus,
A quo natura est nulla creata mali.

Et quod non fecit diues sapientia uerbi,
Non habet in rerum conditione locum.

Arat. lib. 2.

—Qui condidit astra,

Qui pelagus, terrasq; dedit, quem uita parentem,
Ut moueamur habet, cuius spiramus ab igne,
Cuius imago sumus.—

Pr. Apoth.

Deus omnipotens orbem sine semine finxit,
Nil erat omne quod est, nil id procedere & esse,
Atq; nouum fieri, mox & grandescere iussum est.
Paruum de nihilo primum fuit, addita paruo,
Incrementa modis auxerunt omnia plenis.

Viā. lib. 1.

—Qui numine uerbi

Et uirtute potens, quidquid natura putatur,
Disposuit, iussit, monuit, munusq; creatum
Succiduis uicibus (semper fugitiua reformans)
Sustinet, ac uolucrum retrahens circumrotat orbē.

Prosp. Epigr. 2.

Quod artificis summi fecit manus, unum est:
Quæq; auctore bono condita sunt, bona sunt.

Diuinum

Diuinum in nullo figmentum despiciatur,
Sola malis studijs addita, non placeant,
Tertul.lib.4.

—Sic tradit & ipse.

Vnum hunc esse patrem, per quem sunt omnia facta:
Atq; unum Christum, per quem Deus omnia fecit,
Vi&.lib.1.

A te principium traxit, quodcunq; repente
Ex nihilo emicuit, tantoq; auctore repletum,
Vel uim mentis habet, uel formã in membra recepit.
Idem ibid.

Quippe apud auctorem, qui totum mole sub una
Res rebus ne&tens, alterna lege retentat,
Nil temerè fieri, uel frustra, credere par est.
Arat.lib.1.

—Quiq; edita cernens.

Antè uides, rerumq; creans per nomina formas,
Cum fierent, mox semen erat, nec distulit ortus,
Imperium natura sequens.—

Pr. Hamart.

—Bonum quidquid Deus & sapientia fecit,
Conditor ergo boni pater est, & cū patre Christus.
Alc.lib.1.

Accepere genus sine germine iussa creari,
Et semen uoluisse fuit.—

Tertul. lib.4.

Protulit ipse orbem, cuius sinus omnia cingit.
Alc. lib.1.

O summum factoris opus, quos sola creauit
Nostra manus, nasci cum cetera uoce iuberem.

Cyprian.

Principio Dominus coelum terramq; creauit,
Namq; erat informis, fluctuq; abscondita tellus,
Immensusq; Deus super æquora uasta meabat,
Dum chaos & nigrae fuscabant cuncta tenebræ.

Prosp. de Prouid.

Hic nullis mundi causis extantibus, in se
Quicquid uellet habens, cum uisum est, omnia solus
Condedit, ut uoluit formas, numerosq; modosq;
Et genera & uitas, statuens & semina rebus,
Quicquid inest coelo, quicquid terræq; mariq;
Quicquid quocunq; est incorporeus siue animatū,
Siue expers animæ, calida, humida, frigida, sicca,
Vno extant authore Deo, qui diuine uerbo
(Quod Deus est) rerum naturas atq; elementa
Protulit, & summis opifex intentus & imis.

Christus à patre ab æterno genitus.

Alc. ad Sor.

— Quiq; imperat ipso

Cum patre in cælo, materno in corpore seruit.
Ante æuum de patre, & matre in tempore natus,
Seminis hinc expers, omnino temporis illinc.

Amœnus.

Vrbs hominè Christum genuit, qui Christus agebat
Antè Deus, quàm sol fieret, quàm lucifer esset.

Pr.

Pr. Apoth.

Hoc solum scimus, quòd traditur esse Deus, quem
 Non genitus genitor generauerit, unus & unum,
 Integer integrum, non coeptum, sed tamen ortum,
 Et comperpetuum patris, retrò sed patre natum.

Ibidem.

Aeternum credamus cum patre Christum
 Illo auctore satum, cui nullus praefuit auctor.

Fortunat. lib. 1. de partu uir-
 ginis.

A patre perpetuò, certo tibi tempore natus.

Pr. Cath.

Corde natus ex parentis ante mundi exordium,
 Alpha & ω cognominatur, ipse fons & clausula
 Omnium quae sunt, fuerunt, quaeq; post futura sunt.

Idem Apoth.

Haud dubitante fide Deus est, Deus ex patre uerus,
 Paulin. episc.

— Qui caelum, terras, mare, sidera fecit,
 Qui semper fuit, & nunc est, & tempore in omni
 Semper erit, mundi Dominus, lucisq; creator,
 Et lux ipse poli. —

Christus coequalis patri:

Sedul. lib. 1.

— Cui iure perenni

Arcibus aethereis una est cum patre potestas,
 Par splendor communis apex, sociale cacumen,

Aequus

Aequus honor, uirtus eadem, sine tempore regnum,
Semper principium, sceptrum iuge, gloria consors,
Maestas similis. —

Pr. Apoth.

Summus et ipse tamē, nec enim minor, aut parte di-
spar,

Vnde in utroq; operis forma indiscreta, nisi omnem
Vim maiestatis patriæ generosus haberet
Filius. —

Fortunat. lib. 1. de partu uir-
ginis.

In deitate patri æqualis, sed corpore matri,
Sed sine peccato de genetrice caro.

Sedul. lib. 1.

At Dominus, uerbum uirtus, sapientia Christus,
Et totum commune patris de lumine lumen,
De solo solus, cui nec minus est patre quidquam,
Nec quō crescat habet genitus: non quippe creatus,
Ipse est principium. nam sicut clarus habetur
In genitore manens, genitor quoq; clarus in ipso
Permanet, & rerum caput est Deus unus ubiq;:
Non quia qui summus pater est, & filius hoc est.
Helpid de benef. Christi.

Quem pariter connexa tremūt, semperq; paratam,
Ter celebrat laus nostra fidem, quia tēporis expers
Cum genitore sedes. —

Paulin. episc.

Cernere quem solus, coramq; audire iubentem

*Fas habet, & patriam propter considerare dextram,
Non genitore Deus.—*

Merobaudes.

*Tu solus patrisq; comes, tu spiritus insons,
Et toties unus, tripliciq; in lumine simplex.*

Paulin. Panegy.

—*Deus omnia cum patre concors,
Communem curans cum pietate pari.*

*Christus conceptus à Spiritu
sancto.*

Alc. ad Sor.

*Intactam matrem pro spermate sanctus obumbrat
Spiritus, hac tantum sanctum præbente cruorem,
Inde caro uerbum efficitur.—*

Sedul. lib. 2.

—*Vterumq; puellæ*

*Sidereum mox implet onus, rerumq; creator
Nascendi sub lege fuit.—*

Pr. Apoth.

—*Non labe uirili*

*Sumit principium, tener illum seminat ignis,
Non caro, nec sanguis patrius, nec foeda uoluptas,
Intactam thalami uirtus diuina puellam,
Sincero afflatu per uiscera casta maritat.*

Greg. Hym.

*Benedicta coeli nuncio,
Fœcunda Sancto spiritu,*

Deside-

LIBER I.

17

Desideratus gentibus,
Cuius per aluum fesus est.
Fortun. lib. 8.

Spiritus intactam uenerabilis attigit aluum;
Virgineam cupiens inhabitare domum.
Hanc Deus ingrediens, hominis quæ nescijt usum,
Sola suo nato conscia uirgo uiro.
Concipiente fide, nullo se semine lufit,
Et quo factus homo est, non fuit alter homo.

Pr. Psych.

Innupta Deum concepit fœmina Christum,
Mortali de matre hominem, sed cum patre numen.
Ambros. Hym.

Non ex uirili semine,
Sed mystico spiramine,
Verbum Dei factum est caro,
Fructusq; uentris floruit.

Inuen. lib. 1.

Spiritus impleuit sancto cui uiscera foetu.

Pr. Apoth.

—Mortalem præstrinxit spiritus aluum;
Spiritus ille Dei, Deus & se corpore matris
Induit, atq; hominem de uirginitate creauit.

Sedul. Hym.

Claufe parentis uiscera
Cœlestis intrat gratia,
Venter puellæ baiulat
Secreta, quæ non nouerat:

B

CHRISTVS

Christus natus ex Maria uirgine.

Damascus.

—Mortalia corda

Artificem texere poli, mundiq; repertor
 Pars fuit humani generis, latuitq; sub imo
 Pectore, qui totum latè complectitur orbem:
 Et qui non spacijs terræ, non æquoris undis,
 Nec capitur cœlo, paruis complectitur ulnis.

Prosp. Epigr. 62.

Qui patris in deitate manens, Deus omnicreator,
 Verus de sacra uirgine natus homo est.
 Sic nostrum assumens matris de corpore corpus,
 Effet ut assumptæ carnis origo Deus.

Alc. ad Sor.

—Dono cui contigit alto

Virginis & matris gemina gaudere corona,
 Conciperet cum carne Deum, cœliq; creator
 Intraret clausum referans mysteria uentrem.

Hilar. Hym.

Hæc Deum cœli dominumq; terræ
 Virgo concepit, peperitq; uirgo,
 Atq; post partum meruit manere
 Inuiolata.

Alc. ad Sor.

Sic uirgo fœcunda fuit, quæ pondere casto
 Factorem portare suum, dominumq; perennem
 Edere promeruit, dignoq; agnomine dici

Virgo,

Virgo, Dei mater. —

Sed. lib. 5.

Que cum clarifico semper sit nomine mater,
Semper uirgo manet. —

Pr. Apoth.

— Inuiba uirgo

Nubit spiritui, uitium nec sentit amoris.
Pubertas signata manet, grauis intus, & extrâ
In columis, florens de fertilitate pudica,
Iam mater, sed uirgo tamen, maris inscia mater.

Arat. lib. 1.

— Quem uirgo parit, quem uiscera matris
Integra concipiunt. —

Tertul. lib. 5.

Tandem uenit ab imperio patris omnipotentis,
Humanis sese uestiuit & artibus ille.

Victorinus.

Protulit hunc partus, genitum de uirgine sceta,
Inuictusq; pudor gaudet peperisse tonantem,
Ex utero, sine matre, Deum de coniuge nullo,
Corporis angusti parua spaciatus in aluo,
Maternosq; sinus coelum fecisse secundum,
Intra membra manens, animæq; & conditor eui,
Natus homo, nostrosq; Deus nutritus in annos,
Dignatus toti placidum se protulit orbi.

Lactantius.

Te propter, uitamq; tuam, sum uirginis aluum
Ingressus, sum factus homo. —

Arat. lib. 1.

— Qui temporis expertus

Principium de matre tulit, nec uile putauit
 (Maiestate potens) terreni sumere formam
 Corporis, atq; opifex hominum pars esse.

Prosp. contra ingratos.

Verbum homo fit, rerumq; sator sub conditione,
 Seruili formæ dignatur uirgine nasci,
 Inq; infirmorum cunctos descendere sensus.

Arat. lib. 2.

Dauidica nam stirpe satus genitrice Maria
 Christus adest, quem tota canunt oracula uatum,
 Venturum sub carne Deum, seseq; creantem
 Virgineos intrare sinus. —

Idem lib. 1

Venit ad occiduas carnaliter editus horas,
 Humana sub lege Deus. —

Pr. Cath.

Edite corpore uirgineo,
 Sed prius in genitore potens,
 Astra, solum, mare quam fierent.

Arat. lib. 2.

— Natusq; Dei de uirginis aluo,

Emicat, atq; hominem mediator in omnia complet.
 Hinc terrena leuans, illinc cœlestia præstans.

Pr. Psych.

Maiestate quidem non degenerante per usum

Carnis,

Carnis, sed miseros ad nobiliora trahente.
 Ille manet quod semper erat, quod non erat esse
 Incipiens: nos quod fuimus iam non sumus, aucti
 Nascendo in melius: mihi contulit, & sibi mansit,
 Nec Deus ex nostris minuit sua, sed sua nostris
 Dum tribuit, nosmet dona ad cœlestia uexit.

Helpid. de benef. Christi.

Cui terra iacet, pelagus filet, atq; coruscis
 Obsequijs seruire minor uix sufficit æther,
 Calcatisq; celer famulatur nubibus axis:
 Hunc grauidante Deo, mortalis nescia fœtus,
 Virginitas fœcunda tulit, partuq; pudico
 Expletum est pietatis opus. —

Fortunat. lib. 1. de partu uir-
 ginis.

Hic tanquam sponsus thalamo procedit ab alto,
 Exultatq; gigas Christus, cundo uiam.
 O' uteri thalamus noua iunctio facta salutis,
 Qua Deus atq; caro nupsit honore nouo.
 Quod Deus amplexus carnē est, caro iūcta cohesit,
 Stat Deus, atq; homo fit, Christus utrunq; genus.

Tertul. lib. 1.

Cuius amicitie auxilio, patientia pœnæ,
 Et Deus & renouatus homo miscetur in unum,
 Virgo sancta parit, patefit noua ianua uitæ.

Pr. Cath.

Ecce uenit noua progenies,

B 3

Acthere

SCHOLAE CHRISTI.

Aethere proditus alter homo,
 Non luteus, uelut ipse prius:
 Sed Deus ipse gerens hominem,
 Corporeisq; carens uitijis.

Ibidem.

Corporis formam caduci, membra morti obnoxia
 Induit, ne gens periret protoplasti ex germine,
 Merferat quem lex profundo noxialis tartaro.

Victor. Picé.

—Tunc nascitur infans

Matura uirtute Deus, cui uertice sacro
 Caesaries librata micat, splendetq; superna
 Fulmineum per membra iubar, decus omne per ora
 Eminent, & faciem patriq; simillimus ille,
 Ut ne quid differret, erat. —

Merobaudes.

Proles uera Dei, cunctisq; antiquior annis,
 Nunc genitus, qui semper eras, lucisq; repertor,
 Antè tue matrisq; parens, quem misit ab astris,
 Aequæuus genitor, uerbiq; in semina fusum,
 Virgineos habitare sinus, & corporis artus
 Iussit inire uias paruaq; in sede morari.

Pr. Apoth.

—Fœmina prægnans

Enixa est sub lege uteri, sine lege mariti.

Ibidem Cath.

Mortale corpus induit,

Ut excitato corpore
Mortis cathenam frangeret,
Hominemq; portaret patri.

Ibidem.

Fit caro uiuida sermo patris,
Numine quem rutilante grauis
Non thalamo, neq; iure thori,
Nec genialibus illecebris,
Intemerata puella parit.

Pr. Apoth.

Hoc uerbum est, quod uibratum patris ore benigno
Sumpsit uirgineo fragilem de corpore formam.

Idem Psych.

Verbum quippe caro factum, non destitit esse
Quod fuerat uerbum, carnis dum glutinat usum.

Idem Apoth.

— uerbo factum Domini, non uoce sonora,
Sed uerbo quod semper erat, uerbum caro factū est,
Hoc templum æternum est, hoc finem non habet.

Amœnus.

Peruigiles pastorum oculos uis luminis implet
Angelici, natum celebrans è uirgine Christum,
Inueniunt tectum pannis, præsepe iacenti
Cuna erat. —

Paulin. conf.

Hic ueritatis lumen est, uita uia,
Vis, mens, manus, uirtus patris,
Sol æquitatis, fons bonorum, flos Dei.

B 4

Natus

SCHOLAE CHRIST.

Natus Deo mundi sator,
 Mortalitatē uita nostra, & mors necis,
 Magister hic uirtutis est.
 Deusq; nobis, atq; pro nobis homo,
 Nos induendo, se exiit,
 Aeterna iungens homines inter & Deum,
 Interq; se commercia.

Prud. Perist.

Hic se uidendum praestitit mortalibus,
 Mortale corpus sumpsit immortalitas:
 Ut dum caducum portat aeternus Deus,
 Transire nostrum posset ad caelestia:
 Homo est peremptus, & resurrexit Deus.

Alc. ad Sor.

— Quod ubi iamq; affore nouit,
 Intactam matrem pro spermate sanctus adumbrat
 Spiritus, hac tantum sanctum praebente cruorem.
 Inde caro uerbum efficitur, quiq; imperat ipso
 Cum patre in caelo, materno in corpore seruit:
 Ante aeuum de patre, & matre in tempore natus,
 Seminis hinc expers omnino, & temporis illinc.

Sedul. lib. 2.

Quis fuit ille nitor Mariae, cum Christus ab alio
 Processit splendore nouo? uelut ipse decora
 Sponsus ouans thalamo, forma speciosus amœna,
 Prae natis hominum, cuius radiante figura,
 Blandior in labijs diffusa est gratia pulchris.

Idem Hym.

LIBER I.

25

Beatus author seculi,
 Seruile corpus induit,
 Vt carne carnem liberans,
 Ne perderet quod condidit.

Arat. lib. 1.

Venit ad occiduas carnaliter editus oras,
 Humana sub lege Deus: qui temporis expertus,
 Principium de matre tulit, nec uile putauit,
 (Maiestate potens) terreni sumere formam
 Corporis, atq; opifex hominum pars esse, suoq;
 Nos precio reuocare sibi, post dona salutis,
 Postq; tot erectos pulsus languoribus agros.

Help. de Christi benef.

Tu diuina salus, strepitus miseratus amarus,
 Ac morbos, furiasq; dolens, et crimina læsi
 Sanguinis, in nostros passus descendere uisus,
 Atq; hominem miscere Deo. —

Damas. in Elog.

— Mortalia corda

Artificem texere poli, mundiq; repertor
 Pars fuit humani generis, latuitq; sub imo
 Pectore, qui totum late complectitur orbem.
 Et qui non spacijs terræ, non æquoris undis,
 Nec capitur cælo, paruos confluit in artus.

Prosp. de prouid. Dei.

Qui cum patre Deo semper Deus, inq; paterna
 Maiestate manens, miscetur conditioni
 Humanae, et uerbum caro fit, rerumq; creator

B 5 Nascitur,

Nascitur, atq; annis succedit conditor æui:
Paulinus.

Aduenit, & fit homo, & mixtum perfectus utroq;
Ostendit fragili carnis inesse Deum,
Vtitur officijs hominis, sed & intus operti
Signa Dei medicis exerit imperijs.

Pr. Cath.

O' beatus ortus ille, uirgo cum puerpera
Edidit nostram salutem, sceta Sancto spiritu,
Et puer, redemptor orbis, os sacratum protulit.
Paul. Nat. 9.

Dominus mea forma fuisti,
Ut seruus tua forma forem.

Paul. Panegy.

—Ecce, animam posuit, simul atq; resumpsit
Filius ille Dei, quo sata cuncta Deo.

Christus baptizatus.

Sedul. lib. 2.

—Placidam Iordanis ad undam
Venit, ut acciperet hoc, quod dare uenerat ipse.
Amcenus.

Perfundit fluuio, pastus Baptista locustis,
Sylvarumq; fauis, & amictus ueste cameli,
Tinxerat & Christum: sed spiritus æthere missus,
Testatur tinctum, qui tinctis crimina donet.

Sedal. lib. 2.

Ipsè nihil quod perdat habens, sanctoq; liquentes,
Corpori

Corpore mundauit latices, lymphasq; beauit
Gurgitis, & proprijs sacra uuit flumina membris.

Christus passus:

Prosp. Epigr. 71.

Ferre parans Christus pœnâ, mortemq; propinquâ,
Inuictamq; suis in generare fidem.

Cum prece sanguineas fundebat corpore guttas,
Et precium mundi sudor erat Domini.

Nec crucis asperitas poterat terrere uolentem,
Quæ regnaturæ gloria carnis erat.

Sed cruor ille pares sanctis spondebat honores,
Orturis toto corpore martyribus.

Nam cum sacra seges terrarum impleuerit orbem,
Omnis ab hoc uno semine messis erit.

Arat. lib. 1.

— Qui signifer oscula fingens,

Pacis ab indicio bellum lupus intulit agno.

Prosp. contra ingratos.

Vexatur uirtus, sapientia ludificatur,

Iusticia iniustos tolerat, clementia sæuos,

Gloria contemptum subit, & tormenta potestas,

Inq; crucis pœnam nulli uiolabilis usquam

Vita agitur: cuius perimatur morte peremptor.

Iusto ut pro iniustis effuso sanguine, sit mors

Vnius insontis, multorum uita reorum.

Greg. in Hym.

Ligatus es ut solueres

Mundi ruentis complices,
 Per probra tergens crimina,
 Quæ mundus auxit plurima.

Paulinus episc.

—Contagia nostra

Qui tulit, & diri passus ludibria lethi,
 Esse iter æternæ docuit remeabile uitæ.

Tertul. lib. 5.

Conspuitur uultus, spinis innexa corona
 Compungit caput, & ligno suffigitur ipso,
 Potatur scriblita, & sel miscetur aceto:
 Diuiditur uestis, sortes mittuntur in illa,
 Quod rapuit sibi quisq; —

Prosp. de prouid. Dei.

Sacrilegis manibus percussus, non parat ictum
 Reddere, nulla refert auidæ conuicia linguæ.
 Damnatur iudex, uerbum tacet, inspuitur lux,
 Ipse ministerium sibi pœna est, felq; & acetum
 Dulcius ille fauis haurit. —

Ibidem.

Hic interpositus pro captis omnibus unus,
 Sustinuit patiens inimicam in corpore pœnam,
 Morte sua spolians mortem, sit causa salutis.

Sedul. lib. 5.

Credite iam Christum, pro cunctis credite passum,
 Quid dubitatis adhuc: en sectus terga flagellis.
 Subditus opprobrijs, pœnas amplectitur omnes,
 Nec dignus sentire necem, ceu latro periret.

Lactantius

Lactantius.

—Horrentia passus

Funera, nec requiem terrarum in finibus usquam
Inuenit, sed ubiq; minas, & ubiq; labores.

Sedul. lib. 5.

—Plagas

Sustinuit, nostræq; dedit sua membra saluti.

Christus crucifixus.

Damascus.

Quin & supplicij mortemq; crucemq; subisti,
Ut nos eriperes letho, mortemq; fugares.

Helpid.

Gessit honorandum cunctis manus inclyta lignum,
Quo se sancta finit suspendi uictima mundi:
Tollitur, ut miseris reddat mors una salutem.

Tertul. lib. 2.

Hic agnus Paschæ suspenditur hostia ligno,
Hunc Paulus phase conscribens decreta Corintho,
Occisum tradit, uitamq; Deumq; futurum
Promissum patribus, quos illectauerat ante.

Fort. de cruce Dom.

Mitis amore pio, pro nobis uictima factus,
Traxit ab ore lupi qua sacer agnus oues.

Transfixis palmis ubi mundum à clade redemit,
Atq; suo clausit funere mortis iter.

Sedul. lib 5:

—Spineta benignus

Omnia

Omnia nostrorum suscepit ille malorum.

Pr. Apoth.

—Pœnæ nil debuit intemeratus

Fraude carens, omni culparum aspergine liber:

Tertul. lib. 2.

*Qua die, quove loco cecidit charissimus Adam,
Hac eadem redeunte die uoluentibus annis,
In stadio ligni fortis congressus athleta,
Extenditq; manus, pœnam & pro laude secutus,
Deiicit mortem, quia mortem sponte reliquit.
Exiit exuias carnis, & debita mortis,
Serpentis spoliū, deiicto principe mundi,
Affixit ligno, refugarum immane trophæum.
In cuius signum Moses suspenderat anguem:
Ut quotquot fuerant multis serpentibus icli,
Aspicerent ipsum fictum fixumq; draconem.*

Iuuen. lib. 2.

*Vt serpens olim uastæ regionis in oris,
Moseis manibus, summo sublatus honore est:
Sic hominis natum tolli in sublime necesse est.*

Sedul. lib. 5.

*Inter carnifices sancto pendente latrones,
Par est pœna trium, sed dispar causa duorum.*

Ibidem.

*Pax crucis ipse fuit, uiolentaq; robora membriis
Illustrans proprijs, pœnam uestiuit honore,
Suppliciumq; dedit signum magis esse salutis,
Ipsaq; sanctificans in se tormenta beauit.*

Arat.

LIBER I.

91

Arat. lib. 1.

Dignatus dare membra cruci, atq; in carne perēpta
Morte premi, qua uita redit: noua dona liquoris
Per lateris sacrauit iter. —

Amœnus.

Traiectus per utrunq; latus, laticem atq; cruorem
Christus agit, sanguis uictoria: lymphæ lauacrū est.

Fortunat. contra Iudæos.

In cruce transfixus palmis pedibusq; pependit,
Sed corrupta caro non fuit & tumulto.

Greg. Hym.

Cruci, Redemptor, figeris,
Terram sed omnem concutis,
Tradis potentem spiritum,
Nigrescit atq; seculum.

Alc. lib. 3.

Et tamen adueniet tempus cum crimina ligni
Per lignum sanet, purgetq; nouissimus Adam,
Materiamq; ipsam faciat mendicamina uitæ,
Aureus ex alta cum pendens arbore serpens,
Serpentis ueteres morsus, atq; omne uenenum
Eluet, & ueterem perimet sua forma draconem,
Tunc etiam inuitum letho delebere lethum.

Victorinus.

Ligno uita perit, per lignum uita reuertit.

Christus mortuus & sepultus.

Arat. lib. 1.

—Vitam

—Vitam ne perderet orbis;

Maluit ipse mori.—

Sedul.lib.5.

—Mortuus idem,

Idem uiuus erat, membris obeuntibus in se,

Non obeunte Deo.—

Iuuen.lib.2.

Namq; propheta cauo quantum sub pectore ceti
Temporis absumpsit, terræ in penetralibus altis;
Progenies hominis tantum demersa manebit.

Christus descendit ad inferos.

Fortun. de descensu Christi ad
inferos.

Ob hoc arce poli descendit ad arua redemptor,
Perdita ut eriperet, peritura nec ipsa perirent.

Tertul.lib.5.

Nec non in terris suo postquam corpore sancto
Omnia perpeffus, persoluit debita nostra:
Infernum petit, hic animas pro crimine uinctas
Quæ sine præsidio, conclusæ pondere legis,
Olim promissa, & sperata, & tarda rogabant,
Sanctorum in requiem dedit, & cum luce retraxit.

Sedul.lib.5.

Sed pietas immensa uagas properabat ad umbras,
Perdita restituens, non consistentia perdens.

Idem lib.2.

—Maxima summi

Curat

LIBER I.

Curauit, qui uerba poli, cœlosq; per omnes
Vectus in extrema descendit humillima terræ,
Inferiora petens, sed non excelsa relinquens.

Fort. lib. i. de D. Mart.

Inclytus inferni spoliato carcere diues,
Tartarci reprimens feralia iura tyranni,
Et Stygis omnipotens adamantina claustra reuellit.

Arat. lib. i.

—Rerumq; creator

Hoc quod ab humanis sumpsit sine crimine mēbris,
Humana pro stirpe dedit, dignatus ut ima
Tangeret inferni, non iniquens ardua cœli.

Pr. Cath.

Quin & ipsum, ne salutis inferi expertes forent,
Tartarum benignus intrat, fracta cedit ianua.
Vectibus cadit reuulsis cardo dissolubilis.
Illa prompta ad irruentes, ad reuertentes tenax
Obice extrorsum recluso porta reddit mortuos,
Lege uersa, & limen atrum iam recalcanum patet.

Arat. lib. i.

—Pauidis resplenduit umbris

Pallida regna petens, propria quem luce coruscum,
Non potuit fuscare chaos.—

Tertul. lib. 2.

Post ubi secretas inferni uenit ad undas,
Atq; suum uictor captiuum luce retexit
Astanti, iussuq; patris uirtute peregit,
Sponte suum corpus, quod liquerat, ipse recepit.

C

Caussa

Causa hæc mortis erat, eadem uia facta salutis.

Arat. lib. 1.

Infernum Dominus cum destructurus adiret,

Detulit inde suam spoliato funere carnem.

Paulin. Panegy.

—Concussis patefecit tartara terris,

Et uinctum æterno carcere soluit Adam.

Ibidem.

Palluit inuidia serpens, inferna reducto

Claustra homini, uersa lege reclusa uident.

Inq; uicem uincta mortalem morte resolui,

Excussumq; sua surgere corpus humo.

*Christus tertio die resurrexit à
mortuis.*

Amœnus.

Christum non tenuit saxum, non claustra sepulchri

Mors illi deuicta iacet, calcauit abyssum:

Sanctorum populus superas simul iuit ad auras,

Seq; dedit multis tactuq; oculisq; probandum.

Alc. ad Sor.

—Patet ecce sepulchrum,

Deseruit uacuum uicta quod morte resurgens.

Arat. lib. 2.

—Proh cæca uoluntas,

Que putat æternum mortali lege teneri,

Et non posse sibi post funera reddere membra.

Qui

Qui toties aliena leuat.—

Sedul. lib. 5.

Quippe necem paruo degustaturus amarant
Tempore, quam reduci contemnere carne pararet.

Ibidem.

Scilicet humana positurus tegmina carnis
Et sumpturus item, nil iam ut mutabile ferret
Post mortem, propria cum maiestate resurgens,
Humano ponens mortalem tegmine carnem.

Tertul. lib. 5.

Tertia namq; die subiens cum corpore uictor,
Immani uirtute patris, uia facta salutis,
Inq; creatura portans hominemq; Deumq;

Fortun. de descensu Christi ad
inferos.

—Triduo premit, & recit auctor ad astra.

Tertul. lib. 1.

—Confunditur hostis,

Iamq; triumphatus, ferus armis, pareret iniquis,
Omnia cum reuocata uidet, que coeperat ipse
Cladis in interitum, mersam iam surgere carnem,
In coelos hominem deuicta carne leuari,
Signari populos, effuso pignore sancto,
Mirandæ uirtutis opus, inuisaq; facta.

Victorin.

—Deus ultor ab umbris

Ecce redit, uiuusq; sui (mirabile uisu)

Corporeus per claustra uenit.—

C x

Idem,

Idem.

—Quamuis penetrare resurgens
 Carceris inuisti, an rursum in secula uenit
 Omnipotens, iterum Iesus post funera uixit.

Helpid. de benef. Christi.

—Tu uictor & hæres
 Corporis occidui, post idem & membra superstes
 Post inferna Deus, & post mortalia uiuus.

Sed. lib. 5.

—Cuius uirtute retro sum
 Infernæ patuere uia, ruptæq; fatiscunt,
 Diuisa compage petreæ, rediuisa iacentum
 Corpora sanctorum, fractis abiere sepulchris,
 In cineres animata suos.—

Fulbert. Carnot. Hym.

Christus, inuictus leo,
 Dracone surgens obruto,
 Dum uoce uiua personat,
 A morte sanctos excitat.
 Quam deuorarat improbus,
 Prædam refudit tartarus,
 Captiuitate libera
 Iesum sequuntur agmina.
 Triumphat ille splendide
 Præcelsus amplitudine,
 Soli, poli q; patriam
 Vnam facit rempublicam.

Pr. Steph.

Nobis

Nobis peremptus Christus, & nobis Deus
 Christus reuersus, ipse qui moriens homo est,
 Natura duplex, moritur & mortem domat,
 Reditq; in illud, quod perire nesciat.

Tertul. lib. 2.

Sponsa uirum necuit, genuit sed sponsa leonem,
 Virgo uiro nocuit, sed uir de uirgine uicit.

Arat. lib. 1.

— Quod caro corpore matris

Virginis orta tibi, regnum spoliavit auerni,
 Viraq; de proprio reuocasti membra sepulchro.
 Teq; probans uoluisse mori, qua parte resurgis,
 Et qua natus eras, qua ferrea uincula soluis.

Iuenc. lib. 4.

Surrexit Christus, eternaq; lumina uixit,
 Corpore cum sancto deuicta morte recepit.

Prud. Cath.

Ad breuem se mortis usum dux salutis dedit,
 Mortuos olim sepultos ut redire insuesceret,
 Dissolutis pristinorum uinculis peccaminum:
 Hunc patres, sanctiq; multi conditorem praeuim
 Iam reuertentem secuti, tertio demum die
 Carnis indumenta sumunt, deq; bustis prodeunt.
 Cerneret coire membra de fauillis aridis,
 Frigidum uenis resumptis puluerem tepescere
 Ossa, neruos, ac medullas glutino cutis tegi.

Arat. lib. 1.

Hunc Deus omnipotēs, cui nunquā terminus instat,

Post sacra busta leuat, radiantem in corpore Iesum
Vidimus, & proprijs reducens conspeximus astris

Prosp. de prouid. Dei.

Te uerò extinctæ calcantem spicula mortis,
Et de carne nouum referentem carne tropæum,
Tertia discipulis iesu dedit attonitis lux,
Nec dubijs licuit Dominum cognoscere signis.

Paul.

Sed ne me dubiæ suspenderet anxia mentis
Cura, resurrexit corpore, quo cecidit.
Clara fides oculis potuit mortalibus, ipse
Post obitum uisus, qualis & ante fuit.

Idem.

Mæror abi, discede pauor, fuge culpa, ruit mors,
Vita resurrexit, Christus in astra uocat.
Morte mea sanctus, mihi mortuus, & mihi uictor,
Ut mors peccati, sit mihi uita Dci.

Christus ascendit ad cælos.

Pr. Cath.

Post ut occasum resoluit uitæ, & hominem reddidit
Arduum tribunal alti uictor ascendit patris,
Inclytam cælo reportans passionis gloriam.

Fort. lib. 1. de D. Mart.

Altithronus postquã repedauit ad æthera Christus
Carne triumphali uictricia signa reportans.

Arat. lib. 1.

Omnipotens parat ipse uias, & corpora secum

LIBER I.

29

Post tumulos regnare iubet, moriente ueneni
Semine, florifero sua germina reddidit horto.

Damasus.

Ad sedem propriam Deus exule morte resurgit,
Ut uitam doceat credentibus esse futuram.

Auctor incertus.

Conscendit iubilans letus ad aethera,
Sanctorum populus praedicat inclytum,
Concinit pariter angelicus chorus
Victoris boni gloriam.

Arat. lib. 1.

Tollitur astrigerum rediturus, uictor in axem,
Et secū quod sumpsit habet: noua pompa triumphi
Arua Deus petijt, homo sidera. —

Tertul. lib. 5.

Conscendit caelos, captiuas ille reducens
Primicias, munus Domino, coramq; figuram,
Conseditq; patri, lucis uirtute recepta
Gloria qua munitus erat, dum uinceret hostem.

Idem lib. 2.

Sic eadem caro fulgenti de gloria sumens
Gaudebit, semper gaudens, & morte carebit.
Deiictam clamans, crudelem corporis hostem,
Glutitam mortem, sortis uictoria Christus,
Ingentes Deo summa ferens ad sidera laudes.

Arat. lib. 1.

Ingrediensq; polum carnis comitante troph. eo,

C

4

Exuias

40 SCHOLAE CHRIST,
Exuias atri ruptas de fauce profundi
Lucis in arce locat, terrenosq; erigit artus,
Idem lib. 2.

—Tu redditus astris,
Aequalisq; patri de maiestate perenni,
Iura superna regis.—

Victorin.

Sic ait, egrediens, cœlum patremq; petebat,
Temporis angusti paulum tellure moratus.

Paulin. Panegyr.

De nostra victor Deus egit morte triumphum,
Et nostrum secum corpus in astra tulit.

Ibidem.

—Corporeum remeare ad sidera Christum
Cernimus, & gremio nubis in astra uehi.

Paulin. Nat. 9.

Qui cruce purpurea, preciosi sanguinis ostro,
Arduus ascensu, uolucris penetrauit in alta
Nube, super Cherubin uolitans, seditq; parenti
Dexter, & in seruos cœlestia dona profudit.

Christus sedet ad dextram Dei
patris.

Sedul. lib. 5.

Ad dextram sedet ipse patris, totumq; gubernat
Iure tuo, qui cuncta tenens excelsa, uel ima
Tartara post cœlum penetrat, post tartara cœlum.

Idem

Idem lib. 2.

— Cuius super aethera sedes,
Terra pedum locus est, quem nullus cernit, et omnis
Laudat in excelsis summissa uoce potestas.

Pr. Pſych.

— Homini atq; Deo medius interuenit Iesus,
Qui sociat mortale patri, ne carnea dislent
Spiritus aeterno, sitq; ut Deus unus utrunq;.

Christus uenturus est iudicare uiuos
& mortuos.

Auct. incertus.

Nunc in excelsis Dominus refulgens,
Et supra caelos Deus eleuatus,
Inde uenturus homo iudicatus

Denuò iudex.

Alc. lib. 3.

Vltima cum mundi senium consumpserit aetas,
Cumq; repentinus percusserit omnia fulgor,
Coelorum clangente tuba, qua nuncius ante
Iudicis aduentum, concussum terreat orbem.
Tunc cum sinceros pastor discreuerit agnos,
Haedis disparibus diuersa in parte locatis.

Auctor incertus.

Districtus rediens arbiter omnium,

Qui mitis modò transijt.

Vt cum flammivoma nube reuerteris,

Occulta hominum pandere iudicans,
Ne des supplicia horrida noxijs,
Sed iustis bona præmia.

Ale. ad Sor.

Nam cum terribilis iudex aduenerit ille,
Fœnora commissi poscens reddenda talenti,
Tunc soli, quorum cumulos industria primos
Auxerit, ij uitæ referent promissa beate
Præmia, centuplum cumulati fœnoris usum.

Tertul. lib. 1.

Ipsè figurator, renouator corporis ipse,
Gloria uera patris, Dei filius, unicus auctor,
Iudex, & Dominus, uenit rex inclytus orbis,
Oppressis ueniam dare promptus. soluere uinctos.

Iuuen. lib. 1.

Tunc cum flammivoma descendet nube coruscans,
Iudex altithroni genitoris gloria Christus.

Idem lib. 4.

En hominis natus ueniet, patrisq; ministris
Stipatis, celsa iudex in sede sedebit.

Idem lib. 3.

Filius huc hominis ueniet sub nomine patris,
Cœlestesq; illum fremitu comitante ministri
Stipabunt, reddetq; homini sua debita uitæ.

Idem lib. 4.

Vera tamen ueniet uobis uisenda per auras
Maiestas, hominis proles uirtutis ad altæ,
Cum sedeat dextram per nubes ignicolores.

Fortun.

Fortun. de iud. extr.

Mox aut poena manet miseros, aut palma beatos,

Quisq; suae uitae semina iacta metet.

Arat. lib. 2.

—Quam dura luctis

Crimina, quam stultam sese sapientia uestra

Iudicij est sensura die, cum corpora Christus

Surgere cuncta iubet, tormentaq; sine carebunt.

Vtq; reos cruciet, seruat quos deuorat ignis.

Iuuen. lib. 4.

Sed uos intentis animis assistite semper,

Namq; repentinus uobis, subitusq; recurret

Filius huc hominis, iustis sua premia seruans.

Paul. episc.

—Sola uoluptas,

Iudicium sperare Dei.—

Pr. Cath.

Cum uasta signum buccinae

Terris cremandis miserit,

Et scissus axis cardinem

Mundi ruentis soluerit.

Insignis ipse et praeminens

Meritis rependet congrua,

His lucis usum perpetis,

Illis gehennam et tartarum.

Idem Peristeph.

Deus dextram quatiens coruscem,

Nube subnixus ueniet rubente,

Gentibus

*Gentibus iustam positurus æquo
Pondere libram.*

Sedul. Hym.

*Adueniet Dominus dare digna pijs, mala prauis,
Credite iam miseri, adueniet Dominus.*

Paulin. Panegy.

*—Cœlis reducem sperare iubemur,
Ad cœlos qualem uidimus ire patri.*

Ibidem.

*—Clangente tuba, reddentibus undiq; terris,
Nostra ex arcanis corpora seminibus.*

*Corpore, mente, anima cursum in sua sœdera nexis,
Integri Dominum sustinuit ante Deum.*

Palin. Nat. 6.

Christi blanda pijs, sed iniquis dextera uindex.

*Spiritus sanctus à patre & filio
procedens.*

Tertul. lib. 5.

*Spiritu coniunctus, de nobis carne ligatus,
Hunc pater, & Dominũ, & Christũ. Regẽq;, Deũq;
Iudicio, regnoq; dato missurus in orbem est.*

Greg. Hym.

*De patris ergo lumine
Decorus ignis missus est,
Qui fida Christi pectora
Calore uerbi compleat.*

Pr. Cath.

Omnes quod sumus, aut uigemus inde est,
 Regnat spiritus ille sempiternus,
 A' Christo simul & parente missus.

Paulin. Nat. 9.

Ipsè manens in se media pietate uicissim,
 Qua patre in uerbo, qua filius in patre regnat:
 Quo sine nil factum, per què sata cuncta, in eodem
 Consistunt: idem nouat omnia, principe uerbo.

Sancta ecclesia catholica.

Alc. lib. 4.

Arca uetus Noe, Christi est Ecclesia, per quam,
 Extra etiam quam nemo potest saluari.

Remissio peccatorum.

Tertul. lib. 1.

Qui mandata dedit, hic & peccata remittit,
 Exigit hic aliquid meritò, quia credidit antè.
 Aut donat largè Dominus, quasi debita seruis.

Iuenc. lib. 3.

— Terrisq; tuo quæ nexa relinques
 Arbitrio, cælo pariter nodata manebunt.
 Soluerit & rursus tua quæ sententia terris,
 Haud aliter uenient cæli sub sede soluta.

Carnis resurrectio.

Pr. Hamar.

Excitat

Excitat è tumulis homines, regniq; per eunum
Participes iubet esse sui. —

Vlæ. lib. 1.

— Bustis mandata resurgere apertis
Corpora cum Christo cœlo delapsa patienti,
Maestas grauidæ referabit uiscera terræ,
Exilient, Dominumq; colent terræq; poliq;
Nam quod non habuit, cum sic è puluere uili
Humanum in formã compactum est corpus honoris
Perfacile est rursus integrum ut de puluere reddat
Quod iam habuit multos cœlatum terra per annos

Iuenc. lib. 2.

Adueniet tempus, quo mortua corpora uocem
Accipient nostram, & uitam cum uoce tenebunt.

Pr. Steph.

— Ipsum non perire credimus
Corpus, sepulchro quod uorandum traditur,
Quia Christus in se mortuum corpus cruci
Secum excitatum uexit ad solium patris:
Vitamq; cunctis ad resurgendum dedit.

Idem Apoth.

Nosco meum in Christo corpus consurgere, quid
Desperare iubes: ueniam quibus ille reuenit
Calcata de morte uijs, quod credimus hoc est,
Et totus ueniam, nec enim minor, aut alius quam
Nunc sum, restituar: uultus, uigor, & color idem
Qui modò uiuit, erit, nec me uel dente uel ungue
Fraudatum reuomet patefacti fossa sepulchri,

Qui iubet ut redeam, non reddet debile quicquam:
 Nam si debilitas redit, instauratio non est:
 Quod casus rapuit, quod morbus, qđ dolor hausit,
 Quod truncauit edax senium populante ueterno,
 Omne reuertenti reparata in mente redibit.

Tertul. de iudic.

At Deus omnipotens cuius sub lege reguntur
 Omnia, non ualeat post mortem reddere uitam?
 Aut aliquid Dominus rerum non posse uidetur?
 Si potuit tenebris pulsus extendere lucem,
 Atq; omnem uerbo subito componere molem,
 Omnia de nihilo quoq; uoce potente parare:
 Cur non ex aliquo possit componere notam,
 Quæ fuerat quondam, quam finxerat ante figurã?
 Assimilemq; sibi iubeat resurgere formam.

Paulin.

Credamus Christo, quod in ipso uiuimus, iisdem
 Nos, quibus occidimus, surgere corporibus.
 Inde superfusa diuini ueste decoris,
 Sumere mutatos angelicam speciem.

Idem.

Sed clangente tuba reddentibus undiq; terris,
 Nostra ex arcanis corpora seminibus.
 Corpore, mente, anima, rursus in sua foedera nexis,
 Integri Dominum sistimur ante Deum.

Idem.

Cumq; tuba signum Domini aduentantis ab alta
 Sede patris, princeps angelus ediderit,

Primi

Primi qui in Christo mortes obiere resurgent,
 Dignati occursum nubibus ire Deo.
 Cumq; omnes in qua uixerunt carne, reuiuent,
 Non omnes uerso corpore, lumen erunt.
 Namq; resurgenus, sed non mutabimur omnes,
 Hoc discrimen erit gentibus ante Deum.

Tertul. de iudic. Dom.

Omnia continuò ruptis per regna sepulchris,
 Omnis humus latis effundit hiatibus ossa,
 Viuentesq; patens populos eructat harena.
 Herent membra comis, nectunturq; ossa medullis,
 Consertiq; regunt spirantia corpora nerui,
 Et simul infuso motantur sanguine uenæ,
 Dimissisq; cauis animæ redduntur apertis,
 Organa quæq; sua repetunt surgentia parte.

Pr. Apoth.

Christus nostra caro est, mihi soluitur, et mihi surgit.
 Soluor morte mea, Christi uirtute resurgo.

Iuenc. lib. 4.

—Surgent in munera uite

Mortales cuncti, ueniet cum terminus orbi.

Vi&t. lib. 1.

—Ex antiquis prodibunt iussa sepulchris
 Corpora, quæq; suas rursus assumentia partes.

Pr. Cath.

Viscera mortua quinetiam
 Post obitum reparare datur,
 Eq; suis iterum tumulis

Prisca renascitur effigies,
Pulcreo cocunte situ.

Ibidem.

Venient citò secula, cum iam
Socius calor ossa reuisat,
Animataq; sanguine uiuo
Habitacula pristina gestet.
Que pigra cadauera pridem
Tumulis putrefacta iacebant,
Volucres rapiuntur in auras,
Animas comitata priores.

Paulin. Panegyri.

Mors hominum, Christi crucifixi morte, subacta;
Spesq; resurgendi corporibus posita.
Corporibus nostris: quia Christus uictor in ista
Carne resurrexit, quam gero, qua morior.
Omnibus intereat mortis timor, & simul omnes
Ista resurgendi spes animet populos:
Credientum tamen ista salus, qui corde fideli
Suscipient. —

Ibidem.

Credamus Christo, quòd in ipso uiuimus, iisdem
Nos, quibus occidimus, surgere corporibus:
Inde, superfusa diuini ueste decòris,
Sumere mutatos angelicam speciem.

Ibidem.

Euncta resurgendi faciem meditantur, in omni
Corpore: ut in terris germina, & astra polo.

D

Ibidem:

Ibidem.

Inq; die magno, quæ nunc absumpta putamus
Corpora, cernemus surgere tota Deo.

Vita æterna.

Pr. Cath.

Corde equidem, neq; uana fides,
Corpora uiuere more animæ,
Nam modò corporum memini,
De phlegethonte gradu facili
Ad superos remtasse Deum.
Spes eadem mea membra manet,
Quæ redolentia funereo
Iussa quiescere sarcophago,
Dux parili rediuius humo
Ignea Christus ad astra uocat.

Alc. lib. 2.

Quando aberit gemitus, luxus, metus, ira, uoluptas,
Fraus, dolor, atq; dolus, mæror, discordia, liuor,
Nullus egens, nullus cupiens, sed pace sub una,
Sufficiet cunctis sanctorum gloria Christus.

Iuenc. lib. 4.

Namq; sequenda dehinc lætæ reparatio uitæ,
Non thalamos nouit, non terræ gaudia uana,
Sed similes leuibus genitoris iusta ministris
Constituet, regni uirtus sublimis in aula.

Fortun. lib. 4.

—Felix, cui mortua mors est.

Quem

LIBER I.

51

Quem non poena premit, uita superna manet.

Ibidem.

Nulli flendus erit, quem paradifus habet.

Idem lib. 6.

Non ea flenda iacet, quae loca leta tenet.

Ibidem.

Quamuis longa dies, breuis hic, atq; hospita lux est:
Sola tamen nescit uita beata mori.

Idem lib. 3.

Vita breuis cunctis, sed non breuis illa beatis,
Cum bona non pereant, iure perennis eris.

Idem lib. 4.

Quamuis cuncta auido rapiantur ab orbe uolatu,
Attamen extendit uita beata diem.

Ibidem.

Vita breuis hominum, sed non breuis illa piorum,
Dum migrante die, prosperiora tenent.

Idem lib. 1.

Post finem, sine fine manet, mens dedita Christo,
Linquens turbam hominum stat sociata Deo.

Idem lib. 4.

Dignum opus exercens qui fructificante labore
Cunctis, non soli uixit in orbe sibi.

Colle sequens recto, sacra per uestigia Christum
Nunc fruitur uultu quem capiebat amor.

Paulin. Nat. 9.

Tunc quoq; cum dabitur redeunte resurgere uita,
Ille resurgentum potior numerabitur ordo,

D 2

Qui

Qui super illustri carnem perfusus amictu,
 Seruilem Domini mutauit imagine formam,
 Conformemq; Deo conregnaturus honorem
 Accipiet, Christo similis, sed munere Christi.

Deus principium & finis.

Sed. lib. 3.

Maior sit nostra fides, hunc esse per orbem
 Principium ac finē, hūc simul alpha uiderier, hūc
 Pr. Hamar.

—Deus & sapientia uera.

Spiritus & sanctus, res semper uiua, nec unquam
 Cœpta. —

Idem Cath.

Hic est quem Zebaoth Deum uocamus,
 Expers principij, carensq; sine,
 Rerum conditor, & repertor orbis.

Deum esse omnes sciunt.

Prosp. de Prouid.

Quà iacet extremo tellus circumdata ponto,
 Et quà gens hominum diffussa est corpore mundi:
 Seu nostros annos, seu tempora prisca reuoluas,
 Et omnes sensere Deum, nec defuit ulli
 Auctorem natura docens. —

Deum nemo nouit, nisi filius.

Pr. Apoth.

Iam solus uultum patris aspicit, & uidet ipsum,
 Nemo patrem nouit, nisi filius, & cui monstrat
 Filius, & nostri mediator & omnipotentis.

Deus pater per filium noscitur.

Pr. Apoth.

— Nunquam detracto nomine nati,
 Appellare patrem, patris & sine nomine nunquam,
 Natum nosse Deum, nunquam nisi sanctus & unus
 Spiritus interfit, natumq; patremq; uocare.

Ibidem.

Quandoquidem non est genitor, nisi filius extet:
 Nec uocitare patrem potis es, quæ germine fraudas.

Iuuencl. lib. 2.

Nec quisquam poterit Domini cognoscere natum,
 Ni solus genitor, genitorem mente uidebit
 Filius, aut idem, pandit cui talia natus.

Paul. Conf.

Quid enim tenere uel bonum aut uerum queant,
 Qui non tenent summæ caput?
 Veri boniq; fomitem & fontem Deum,
 Quem nemo nisi in Christo uidet.

Deus æternus.

Prosp. lib. 2.

Æternus uerè est solus Deus omniceator,
 Vita in se uiuens permanet esse quod est.

Pr. Sym.

Ille Deus uerus, quo non est grandior ulla
 Materies, qui sine caret, qui praesidet omni
 Naturae, qui cuncta simul concludit & implet.

Tertul. de iud. Dom.

Secula cuncta tenens, ante omnia secula solus,
 Ingenitus, sine fine Deus, sedemq; supernam
 Solus habens, solus caelos supereminet altos,
 Omnipotens solus, cui parent omnia rerum.

Paulin. episc.

Principio extremoq; carens, antiquior aeo
 Quod fuit aut ueniet. —

Pr. Apoth.

Cui non principium de tempore, sed super omne
 Tempus. —

Vict. lib. 1.

Tu sine principio, pariter sine fine perennis,
 Solus es atq; idem, nulliq; obnoxius aeo.

Pr Sym.

Lux immensa mihi est, nec morte solubilis aetas,
 Sensibus & uestris haud intellecta uetustas,
 Inde ministerijs ad tot moderamina mundi,
 Non egeo, nec participes sociosq; requiro.

Victor.

Tu sine principio, pariter sine fine perennis
 Solus es, atq; idem, nulliq; obnoxius aeo.

Prosp. de prouid. Dei.

Hic auctore carens, & tempore, permanet idem
 Semper & immensum nec secula, nec loca claudunt

DEVS

Deus incomprehensibilis.

Prosp. de prouid. Dei.

Ille manet simul acta tenens, & agenda, futuris
 Vltior, tum præteritis prior, omnibus unus
 Præsens, & solus sine tempore, tempora condens.
 Utq; æui spacia ac numeros præcedit, & exit:
 Sic nullo immensus cohibetur sine locorum.

Pr. Steph.

Deus perennis, res inæstimabilis,
 Non cogitando, non uidendo clauditur,
 Excedit omnem mentis humanæ modum,
 Nec comprehendi uisibus nostris ualet,
 Extraq; & intus implet & superfluit.

Paul. episc.

— Cuius formamq; modumq;
 Nec mens complecti poterit, nec lingua profari.

Vict. lib. 1.

Omnipotens, quem nec subtili indagine rerum,
 Mentibus humanis, sensu comprehendere fas est,
 Et nescire nefas. —

Ibidem.

— Humane nec fas contingere menti,
 Qualis imago tua est, oculis ignara uideri,
 Ni cui cernendam speciali numine sese
 Exhibeat. —

Tertul. lib. 1.

Immensus solus Dominus, iustusq; bonusq;

D 4

Cognitus

Cognitus ex opere, aspectu non cognitus ulli.

Arat. lib. 11.

—Dominum super omnia fusum

Claudere nemo potest, paruisq; arctare figuris:

Quod capitur, minus est spacio capientis.

Prud. Apoth.

—Cuius species & imago

Nulli uisa unquam, nec enim comprehendier illa

Maiestas facilis, sensuue, oculisue, manuue.

Ibidem.

Est impossibile spectare profunda Sebaoth.

Ibidem.

Credite, nemo Deum uidit, mihi credite, nemo.

Ibidem.

—Pater est, quem cernere nulli

Est licitum, pater est, qui nunquam uisus in orbe est.

Nec mundana inter radiauit lumina coram.

Victor. lib. 1.

Tu spacium rerum, mentis quocunq; recessus

Tenditur, excedis, spacio neq; cingeris ullo.

Nec te qui capiat locus est, immensus enim es tu.

Sed. lib. 5.

—Cui cardine rerum

Cuncta patent, undis habitat, per tartara regnat,

Et cœli de niube tonat.—

Arat. lib. 2.

—Dominum super omnia fusum

Claudere nemo potest, paruisq; arctare figuris.

Prosp

LIBER I.

37

Prosp. Epigr. 61.

Nulla quidem mens est mortali in corpore uiuens,

Quæ plena uideat cognitione Deum.

Sed miris operum signis ostenditur auctor,

Rectoremq; suum condita quæq; canunt.

Tertul. lib. 4.

Nulla illum regio, nullus locus ambitu claudit,

Materies nulla est facta, ut sit sponte perenni,

Quæ fuerit semper nullo facto recreata,

Cælorum, terra, maris, inferniq; locator.

Spiritus aeris est, diuisor, conditor, auctor,

Solus perpetuus Deus est, immensa potestas.

Prud. Apoth.

—Deus ingens

Atq; superfusus trans omnia, nil habet in se

Extremum, ut claudi ualeat, sensuue teneri:

Incomprehensa manet uirtus, cui linea desisit

Vltima, quam spaciū non mensurabile tendit.

Prosp. Epigr. 103.

In deitate gradus, mensura & tempora non sunt,

Et quod idem est, maius non habet atq; minus.

Corporeæ longè moles, formæq; recedant,

Virtus summa caret finibus & spacijs.

Deus immensus.

Alc. lib. 3.

Nec mundo pereunte, tuis contingere damnum

Diuitijs poterit: nescis decrescere, nescis

D s

Augeri,

Augeri, & pleno perstat tibi gloria regno.

Deus sapiens.

Arat. lib. 1.

—O' quantum distant humana supernis
Iudicijs. —

Pr. Steph.

Stulta mundi summus eligit pater,
Vt stultus esset seculi prudens Dei.

Idem Apoth.

Mundi stulta delegit Deus,
Vt concidant sophistica.

Prosp. contra ingratos.

—Omnisq; uoluptas

Vnus amor Christi est, uni Christi est honor illis;
Et dum nulla sibi tribuit bona, fit Deus illi
Omnia, & in sancto regnat sapientia templo.

Pr. Apoth.

Non conuertibilis, nec demutabilis unquam
Est Deus. —

Deus bonus & clemens.

Viñt. lib. 1.

Nam tibi sola Deus, gigni quòd cuncta iuberes,
Causa fuit bonitas. —

Prosp. contra ingratos.

—Satis est opera omnipotentis

Cernere, & auctorem cunctorum nosse bonorum,

LIBER I.

Quo sine nil rectum mens inchoat. —

Ibidem.

Si quid enim recti gerimus, Domino auxiliante

Te gerimus, tu corda moues, tu uota petentis

Quæ dare uis, tribuis: seruans largita, creansq;

De meritis merita, & cumulans tua dona coronis.

Viêt. lib. 1.

Namq; & in hoc est magna Dei indulgentia summi:

Dum quod non meritis, sed tantum sponte benigna

Largitur famulis, nostri cupit esse laboris,

Et se, quod donat, mauult debere uideri.

Sedul. lib. 4.

— Sic maxima sepe

Gaudia non ferimus, propensaq; uota tenemus:

Quodq; Deo facile est, homines optare nec audent.

Viêt. lib. 2.

— Arte uel usu

Quod capimus, Domino semper donante tenemus.

Sed. lib. 1.

Grandia posco quidem: sed tu dare grandia nosti,

Quem magis offendit, quisquis sperando te pescit.

Fort. lib. 1.

Nec dubitent, qui digna ferunt, sibi magna rependi,

Dum quoq; pro paruis reddat opima Deus.

Arat. lib. 1.

— Spiritus almus

Nescia mensuræ fert præmia, plusq; ministrans,

Quàm sperantis erat, præcedit gratia uotum.

Idem

Idem lib. 2.

— Qui per sua dona uenire
Ad sua dona facit, quæq; adiuuat, ipse ministrat.
Fort. lib. 6.

O' bonitas immensa Dei, quæ diuite censu
Quod famulis tribuit, hoc putat esse suum.

Dracon.

— Deus omnibus auctor,
Ipse opifex Dominus, rector, dux, arbiter, iudex,
Continua bonitate, pius, uirtute modestus,
Simplicitate bonus, qui culmine celsior omni.

Sed. lib. 3.

— Nam quisquis retia mundi
Deliciosa sequens, luxus, & gaudia blandæ
Perditionis amat, Deus hunc uirtutis amator
Linqvit, & ingreditur quâ se tentatio ducit.

Pr Sym.

— Bona non tantum præsentia donat,
Sed uentura etiam, longisq; intermina seclis
Promittit. —

Idem Cath.

— Prona nam clementia,
Haud difficulter supplicem mortalium
Soluit reatum, sitq; fauatrix flentium.

Vi& lib. 1.

— Ostendit culpæ donatio mitem.

Prosp. Epigr. 4.

Multa diu summi differt patientia regis,

Suspendens

Suspendens æqui pondera iudicij.

Et dum plectendis parcit clementia factis,

Dat spacium, quo se crimine purget homo.

Deniq; committunt homines mala crimina semper,

Dat spacium ut pereant crimina, non homines.

Victorinus.

— *Magis indulgentia semper*

Quam uindicta placet.—

Arat. lib. 2.

Sic inuicta manus, sic gratia plena creantis,

Scit querulos nutrire greges, & ponere sacros

In patria meliore choros, ut uentris amœni

Fructus ad æternæ florescat semina uitæ.

Viêt. lib. 1.

— *Largitio pura,*

Non merces paradifus erat.—

Iuenc. lib. 1.

Nam genitor uester communia lumine solis,

Communesq; dedit pluuias, iustisq; malisq;.

Arat. lib. 2.

Æterno parête Deo, qui semina uitæ

Præbuit, & uarijs prouentibus arua locauit.

Sedul. lib. 4.

— *Qui semper egentum*

Panis adest, uictumq; locis sine frugibus infert.

Iuenc. lib. 1.

Nónne Deo magis est hominum curatio cordis

Alc. ad Sor.

Nec deest ipse suis tandem expectatus amicis,
Qui uerum prodat uerax Deus atq; fidelis.

Idem lib. 5.

—Mortalibus illos
Præsidijs uacuos, cœlestis dextera saluet,
Quæ solet extremam miseris afferre salutem.

Arat. lib. 1.

Claudit iter bellis, qui portam pandit in astris.

Alc. lib. 5.

—Solutus qui despicit omnem
Conatum, rigido meditantem uana tumore,
Consiliumq; ducum cassatis dissipat ausis.

Idem ad Sor.

—Qui nunquam non in tempore seruis
Nouit adesse suis.—

Ibidem.

Nec desperandum est, si quando aduersa uidentur,
Numina, quæ norunt optatam afferre salutem,
Et sperata suis in tempore gaudia seruis.

Ibidem.

Qui dare suppetias (modò ne fiducia desit)
Nouerit, auxiliumq; suis in tempore seruis.

Ibidem.

De cœlo auxilium, quod uis humana nequibat,
Misit.—

Virg. lib. 1.

—Sancta parentis
Desperare uetat pietas, clementia cuius

Insticiam

LIBER I.

69

Iusticiam excedit.—

Prosop. Epigr. 12.

Nulla Deum oblectat miserorum pœna reorum.

Idem Epigr. 75.

Vnum profugium totum est Deus ipse timenti,

A quo discedens ne pereat, redeat.

Conueri namq; ad Dominum certissima uita est,

Et pacem offensi quærere, sola salus.

Qui terret, parcit: qui percutit, ipse medetur:

Viuere uis illi, subdere, quem metuis.

Idem Epigr. 87.

In solo est mens tuta Deo, quem linquere nolens,

Nunquam erit aeterno non opulenta bono.

Pr. Psych.

—Tu cura Dei, facies quoq; Christi

An dubitas, ne te tuus unquam deserat author?

Ne trepidate homines, uitæ dator, et dator escæ est.

Querite luciferum cœlesti dogmate passum,

Qui spem multiplicans alat inuiolabilis æui,

Corporis immemores, memor est, qui condidit illud,

Suppeditare cibos, atq; indigna membra fouere.

Deus altor.

Drac. 1.

Qui dat coruorum pullis alimenta, facitq;

Nouerit ut uultur, qua sit regione, cadauer,

Dux rectorq; sagax, quem mox inuitet ad escam.

Textul. lib. 1.

Proseuit

Proseuit fruges, animalia cuncta subegit,
Tempora qui certis foecundat mensibus anni;
Mirificis tribuit succos pubentibus herbis.

Arat. lib. 2.

Cuius ab imperio plenis consurgit aristis,
De grano moriente seges, palmesq; recisus
Vulnere conceptas foecundius educat uuas.

Deus conseruator.

Alc. lib. 1.

—Placet ipsa tuenti

Artifici factura suo, laudatq; creator
Dispositum pulchro, quem condidit ordine mundum.

Pr. Sym.

Nulla hominum res est, nulla actio mundi,
Cui non fatalem, memorent incumbere sortem.

Viët. lib. 1.

Nam non (sacrilegi sensit quod lingua furoris)
Casus mentis inops, dum nescia semina uoluit
Tam prudens contorsit opus: nec dicere factum
Ante æuum fas est, quia tempore nata mouentur:
Nec porro æternum mundum, superisq; coæuum
Credere fas, stabilem semper tenuisse uigorem:
Nam quod corporibus cõstat cœpisse fatendum est.

Sed. lib. 1.

Nempe creatori (cuius quæcunq; uidentur,
Seu quæcunq; latent, & rerum machina serua est)
Omne suum famulatur opus, sequiturq; iubentis
Imperium.

imperium, quicumq; trahit sententia nutu.

Claud. contra Poet.

Quid soboles, uirtusq; Dei & sapientia Christus?
 Nonne satis uanis curas erroribus aufert,
 Nosq; simul monitis, & factis edocet, unum
 Cuncta Deum regere, & nil ut sine mente putemus
 Principis esse Dei, dicens non arbore frondem,
 Aere non uolucrum sine iussu decidere: & cum
 Omnipotens uerbo sternit mare, uel pede calcet,
 Et uerbo mortes abigit, uel daemonas urget.
 Aut reduces animas in corpora sancta remittit,
 lamq; diu exanimis tumulis iubet ire reclusis,
 Integratq; putres uita remeante sepultos:
 Nonne potestatem propriam satis indicat auctor,
 Qui solus naturam omnem, uitamq; gubernat.

Dracon.

Solus in aeternum Deus est regnator & auctor,
 Virtus una Deus, trinus Deus omnis & unus,
 De quo speratum conceditur omne benignum.

Paulin.

—Leuius illi sarcina, nostrum

Pondus erit: quia quod paruis onus, hoc leue ma-
 gnis.

Paulin. Cyther.

Est aura, portus, & salus cunctis Deus,

Manum paternam porrigit.

Et inter alta medij dorsa gurguis

E

Pietatis

Pietatis expandit sinum.

*Quo abrupta mortis incidentis excipit,
Et in uado uitæ locat.*

Deus suos nihil celat.

Fortunatus lib. 2. de D. Marti-
tino.

*Noscens clausa Dei, quasi conciliator amici,
Cum sua participat caro secreta cliente.*

Idem lib. 3. de D. Mart.

—Donec noua nuncia portet,

Que mandet Dominus nihil absconsurus amicis.

Deus inspector.

Alc. lib. 1.

—Tum pater eterno lumine letum

*Contulit ad terras sublimi ex æthere uultum,
Illustrans quodcumq; uidet.—*

Sed. lib. 2.

—Tempora summus

*Cernens summa Deus, præsentia, prisca, futura,
Semper adest, semperq; fuit, semperq; manebit,
In triplici uirtute sui.—*

Idem lib. 3.

*More Dei qui cuncta prius quam nata uidendo
Præteritum cernit, quidquid uult esse futurum.*

Dracont.

Dracon.

Clarus ubiq; Deus, nunquam mutabilis auctor,
 Quem non obscurant quacunq; ex parte tenebræ,
 Nec cœlantur ei quæcunq; obscura geruntur.

Alc. ad Sor.

— Pudicitie custos, spes una suorum
 Summa Deus, solusq; animi scrutator operti.

Vict. lib. i.

Omnia cernentem sperasti posse latere?

Idem.

Vt uastis iaceas tenebris, cœlabere nunquam.

Iuuen. lib. i.

Nil absente Deo loquimur, nil abdita clausum
 Pectoris antra legunt, præsens Deus omnia cernit.

Victor. lib. i.

Secula despiciens, et quidquid tempora uoluunt;
 Præsens semper habens. —

Pr. Cath.

Sic tota decurrat dies,
 Ne lingua mendax, ne manus
 Oculiue peccent lubrici,
 Ne noxa corpus inquinet.
 Speculator astat desuper,
 Qui nos diebus omnibus
 Actusq; nostros prospicit.

A luce prima in uesperum.

Prosp. Epigr. 21.

Linguntur secreta Deo, qui si quid opertum est,
Inspicit, & nullis indiget indicibus.

Idem Epigr. 99.

Iudicium humanum, quod falli saepe necesse est,
Non semper recipit regula iusticiae.
At Domini in cunctis aequa est, ueraxq; potestas,
Aspectum cuius nulla remota latent.
Talis laudetur iudex, timeatur, ametur,
Qui uerè iustus permanet atq; bonus.
Aduersos reuocans, conuersis cuncta remittens,
Atq; malis ueniam dando, bonos faciens.

Alc. lib. 3.

Quid iuuat, infelix, oculos auertere, cum te
Iudex ille uidet. —

Pr. Cath.

Cernit occultum Deus, & latentem
Munere donat.

Prosp. Epigr. 40.

Insolitum si quid labentia tempora promunt,
Hoc mirum mundus dicit, habetq; nouum.
Sed rerum auctori nullus non cognitus ordo,
Cernenti quidquid secula cuncta ferunt.
Quae non incerto uoluunt magna agmina motu,
Sed sub iudicio stantq; fluuntq; Dei.

LIBER I.

69

Vt nihil existat naturæ in partibus ullis,
Quod non ille suo temperet arbitrio.

Sedul. lib. 3.

Maiestate uigil, qui non dormitat in æuum.

Vict. lib. 1.

— Quæ uox uili de puluere fecit,
Virtus uiua patris mundi occultissima præsens,
Implet, & in penitus exit diffusa recessus.

Paulin. conf.

Cœlesti Domino, cui cura piorum perpetua est.

Deus exaltator.

Sedul. lib. 3.

Ecce humilem Dominus de stercore tollit egentem,
Et facit egregios inter residere tyrannos:
At contra tumidum pugnaci mente rebellem,
Præcipitem cœlo sub tartara iussit abire.

Sed. lib. 2.

Nam quæ infirma potens elegit & infirma mundi
Fortia confringens Deus, & sapientia perdens.

Pr. Pſych.

Per uulgata uiget nostri sententia Christi,
Scandere celsa humiles, & ad ima redire feroces.

Iuuen. lib. 1.

Sustulit ecce thronum seuis, fregitq; superbos,
Immensis humiles opibus ditauit egentes.

Æ 3 Dracon.

Dracont.

Qui reges & regna domat, sternitq; potentes,
 Deijcit elatos, & mergit ab arce superbos,
 Atq; oppressores Deus opprimit, & pius ultor
 Eleuat elisos, & consolatur adactos,
 Ichibus & damnis, & uulnera seu a dolentes.

Iuenc. lib. 4.

In uobis si quis sublimia colla leuabit,
 Decidet, & barathri mergetur ad ultima cœno.
 Ast humilis claram conscendet liber in æthram.

Paulin. Nat. 5.

O' multis diuina modis sapientia diues,
 Semper ab infirmis confundens fortia mundi.

Deus uiuentium Deus.

Alc. lib. 3.

— Qui non uis moriendi crescere causas,
 Nec peccatorum crudelia funera quaris,
 Sed mage conuersi ut uiuant. —

Iuenc. lib. 2.

Nec Deus illorum Dominum se ponere poscit,
 Qui tetram proni meruerunt sumere mortem,
 Sed potius uitæ possunt qui prendere lucem.

Prosp. contra ingratos.

— Deus ergo sepultos
 Suscitatur, & soluit peccati compede uinctos.

Idem

Idem de prouid. Dei.

Mortem, inquit Deus, peccantis nolo, nec ullum
Depereunte lucrum est: redeat magis, inq; relictum
Mutatus referatur iter, uitaq; fruatur.

Deus tentat hominem.

Sed. lib. 2.

Non quia nos Dominus, lucis uia, semita pacis
In laqueos tentantis agat: sed cum mala nostra
Deserit, ire finit. —

Deus sine labe.

Pr. Apoth.

Solus labe caret peccati, conditor orbis,
Ingenitus, genitusq; Deus, pater & patre natus,
Solutus & exceptus tormentum admittere triste
Inuiolatus agit, nec quidquam sentit acerbi.

Pr. Apoth.

His crucibus Christus nos liberat, incorrupte
Matris, & innocui gestator corporis, unus
Naturam poenae expositam, sed non uitiorum
Naturam expositam contractibus, induit Iesus:
Atq; ideo poenae nil debuit, intemeratus,
Fraude carens, omni culparum aspergine liber.

Deus odit hypocritas.

Iuuen. lib. 1.

Non ego palpantum uerbis & honore mouebo,
 Nec me quòd Dominum perblanda adulatio dicit,
 Præmia cœlestis capiet spontanea sedis.

Deus dissipat mala consilia.

Alc. lib. 5.

Irridente Deo, solus qui despicit omnem
 Conatum rigido meditantem uana tumore,
 Consiliumq; ducum cassatis dissipat ausis.

Deo agende gratia.

Hilar.

Dignum opus & iustū est, semper tibi dicere grates
 Omnipotens mundi genitor, quo principe cuncta
 Natalem sumpsere diem, atq; exorta repente
 Post tenebras stupido spectarunt lumina cœlo.

Deus adorandus.

Viêt. lib. 3.

Et quanquam nostri nil muneris indiget, ille
 Totius mundi Dominusq; Deusq; suorum
 Attamen officijs uenerari, & munere gaudet.

Deus peccatoris mortem non uult

Idem lib. 3.

— Qui non uis moriendi crescere causas,
 Nec peccatorum crudelia uulnera queris:

Sed

Sed magis conuerti ut uiuant. —

Deo soli seruiendum.

Sed. lib. 1.

*Qui sensus & corda dedit, cui conuenit uni
Faciluram seruire suam. —*

Prosper. Epigr. 39.

*Non ideo quidquam mandat Deus, ut sibi prosit,
Nec serui officio uerus eget Dominus.
Cuius præceptis augetur, qui famulatur,
Fitq; minor, quisquis negligit imperium.*

Arat. lib. 2.

*Discite iam uerum sacra de uirgine natum,
In terris, celebrare Deum, nec uota feratis
Lanigero damnosa gregi, quos liberat agnus
Vnicus, ablutum qui sanguine comparat orbem.*

Sedul. lib. 2.

*—Tantum Dominum, Scriptura Deumq;
Iussit adorari, & soli famularier uni.*

Pr. Cath.

Hunc Camœna nostra solū pangat, hūc laudet lyra.

Ibidem.

*Psallat altitudo cœli, psallat omnis angelus,
Quidquid est uirtutis usquam, psallat in laudē Dei:
Nulla linguarum silescat, uox & omnis consonet.*

Tertul. lib. 3.

Nam seruire Deo, totoq; incumbere corde

74 SCHOLAE CHRIST.
Intemerata fides, libertas sponte paratur.

Prud. contra Sym. lib. 2.

Quare age mortalis, soli mihi construe templum
Meq; unum uenerare Deum. —

Dei cultus uerus.

Prosp. Epigr. 20.

Hac desiderij Deus est pietate colendus,
Iusticie ut merces tota, sit ipse Deus.

Nam sperans alio se munere posse beari,
Non quod poscit amat, sed quod habere cupit.

Deo cultus aduersi sunt detestabi-
biles.

Alc. lib. 1.

Non species ullæ, ne numina uana colantur,
Non qua uel coelo sublimè nouumq; coruscant:
Non quæ uel terris uiuunt, formata uel undis,
Nec quod forte premens prohibet natura uideri
Vt sibus ista tuis, non cultibus esse memento.

Tertul. lib. 2.

At Deus omnipotens cœli terræq; creator,
Immensus, uiuus, perfectus, luce perennis,
His non placatur, pecudum neq; sanguine gaudet.

Arat. lib. 2.

—Tamen esse cauendum

Ne simulachra colant, quorum libamina semper
Execranda forent. —

Sedul. lib. 1.

Heu miseri qui uana colunt, qui corde sinistro
Religiosa sibi sculpunt simulachra, suumq;
Factorem fugiunt, & quæ fecere, uerentur.

Victorinus.

Ah nimium miseri Gentiles quos furor egit
In uarios ritus cognomina nulla deorum
Fingere, pluralemq; Deo uocem addere soli.

Deo sacrificanda optima.

Prosp. Epigr. 54.

Optima uota Deo, quorum est dator ipse, uouetur:
Hoc sursum dignum est ire, quod inde uenit.

Pr. Psych.

Decens ad aram cum litare quis uelit,
Quod dulce cordi est, quod pium, quod unicum
Deo libenter offerendum credito.

Idem Perist.

Poscit litari uictimas Christo & patri,
Quas scit placere, candidatas simplices:
Frontis pudorem, cordis innocentiam,
Oris quietem, castitatem corporis,
Dei timorem, regulam scientiæ,
Ieiuniorum parcitatem sobriam,
Spem non iacentem, semper & largam manum.

Ibidem.

Ibidem.

Ecce nostri corporis
 Digna est fidelis lingua quæ sit hostia.

Prosp. Epigr. 15.

Maior enim offerri nequit hostia mentis in ara,
 Nec Christi ex templo suavior exit odor.
 Quam cum homo castorum profert libamina morū,
 Et de uirtutum munere sacra litat.

Dei mysteria non inuestiganda.

Vict. lib. 1.

Numinis at uerò diuini quærere causas,
 Mēs fuge nostra procuk plus fit tibi credere semper
 Possē Deum, quidquid fieri non posse putatur.

Prosp. Epigr. 91.

Diuinorum operum secretas noscere causas,
 Humanis non est possibile ingenijs.

Ibidem.

Scrutari nec cura procax abstrusa labore,
 Cut cuncta in Christo nosse & habere datur.

Paulin. Panegyri.

Aeterna humanis abdita sunt oculis.

Prosp. contra ingratos.

—Postrema dies, qua mundi clauditur ætas
 Noticie nostræ non est data: nec tamen huius
 Secreti impatiens, sanctorum turba laborat.

DEI

Dei beneficia celebranda.

Prud. Cath.

Quod generosa potest anima,
 Lucis & ætheris indigena,
 Soluere dignius obsequium,
 Quàm data munera si recinat,
 Artificem modulata suum?

*Deo largitur, qui largitur pau-
 peribus.*

Sedul. lib. 4.

—In coelum substantia peruenit illa,
 Quæ Christi collata datur sub paupere forma.

Prosp. Epigr. 77.

Si qua ergo superant, quorum non indiget usus,
 Debilibus prosint, atq; iuuent inopes.
 Quisquis enim cupidè non expendenda recondit,
 Quæ nulli tribuit pauperibus rapuit.

Fortun. lib. 4.

Pascere se credens Christum sub paupere forma;
 Ante omnes apud hunc sumit egenus opem.

Idem lib. 6.

Pauperibus fessis pia dextera seminet escas,
 Ut segetes fructu feruiliore metat.
 Peruenit ad Christum, quidquid præbetur egeno,

Et si nemo uidet, non peritura manent.

Ibidem.

*Colligit in caelis, si quis dispergit egenis
Semina nunc fundens post meliora metet.*

Idem. lib. 10.

*Diuitibus plus praestat egens, quam diues egenti,
Dat moritura cibi, sumit opima Dei.*

Ibidem.

*Dans terrae nummum, missurus ad astra talentum,
Et modico granis surgat ut alta seges.
Dent, iacent, spargant, commedent semina Christo;
Hic dare ne dubitent, quae reditura manent.
Da si Christus erit tibi thesaurarius, inde
Praesta inopi, quidquid reddere Christus habet.
Hac animatus ope, exposcens meliora tonantis,
Nec dubitante fide, quod Deus ista dabit.*

Deus amat gratitudinem.

Victor lib. 3.

*Et quanquam nostri nil muneris indiget ille,
Totius mundi Dominusque Deusque suorum
Attamen officijs uenerari, & munere gaudet.*

Deus omnia bona condidit.

Prosp. de Prouid. Dei.

*Est igitur Deus, & bonus est, & quicquid ab illo
Effectura*

Effectum est, culpa penitus uacat, atq; querela.

Nomina Christi.

Damasus.

Spes, uia, uita, salus, ratio, sapientia, lumen,
Iudex, porta, gigas, rex, gemma, propheta, sacerdos,
Messias, Zebaoth, Rabbi, sponsus, mediator,
Virga, columna, manus, petra, filius, Emmanuelus,
Vinea, pastor, ouis, pax, radix, uitis, oliua,
Fons, paries, agnus, uitululus, leo, propiciator,
Verbum, homo, rete, lapis, domus, omnia Christus
Iesus.

Idem.

I	ure patri regnat communis conditor æu	I
E	t cum patre pia perstat sublimis in arc	E
S	iderco sanctis insidit numine regni	S
V	nde mare & terras solo uidet omnia nut	V
S	uggerit humanis, & donat munera rebu	S

Item aliter.

Fons, uia, dextra, lapis, uitululus, leo, lucifer, agnus,
Ianua, spes, uirtus, uerbum, sapientia, uates,
Hostia, uirgultum, pastor, mons, rete, columba,
Flamma, gigas, aquila, sponsus, patientia, uermis,
Filius excelsus, Dominus Deus, omnia Christus.

Christus omnipotens.

Alc. lib. 3.

Nescis

—Nescit decrefcere, nescit
Augeri, & pleno præstat tibi gloria regno.

Arat. lib. 2.

—Quantum tua Chrifte potestas
In famulis operata dedit.—

Pr. Cath.

Ipsè iussit & creata, dixit ipse & facta sunt,
Terra, cœlum, fossa ponti, trina rerum machinâ;
Quæq; in his uigent sub alto solis & lunæ globos.

Sedul. lib. 2.

Qui cœlum terramq; tenet, per secula, cuius
Numen & æterno complectens omnia gyro,
Imperium sine fine manet.—

Christus ubiq;

Pr. Apoth.

Ipsè quidem in terris uirtute & numine præsens,
Semper adest, quocunq; loci, nec pars uacat ulla
Maestate patris, nusquam est genitor Deus absens
Per uerbum, sed semper adest.—

Iuenc. lib. 3.

Namq; in concilium semper præsentia nostra
Adueniet, mediumq; duum me stare necesse est,
Siue trium fuerit cœtus sub nomine nostro.

Pr. Steph.

Christo

LIBER I.

81

Christus in totis habitat plateis,

Christus ubiq; est.

Prosp. contra ingratos.

— Sed in omnibus omnia semper
Christus erit. —

Idem Epig. 42.

Vtq; locis presens simul est Deus omnibus unus,

Sic cui metas secum habet & numeros.

Nec serum, aut properum sibi sentit in ordine reru;

Cui cuncta assistunt acta & agenda simul.

Iuenc. lib. 4.

Nec uobis unquam nostri presentia deerit,

Donec consumens dissoluat secula finis.

Prosp. Epig. 64.

Maestate Dei concluditur omne, quod usquam est,

Qua sine nil rerum stare uel esse potest.

Huic homo, si recte famulatur, proximus haeret:

Si resilit, misero degit in exilio.

Omnia sic Dominus discriminat ordine iusto,

Quo sint summa bonis, ima parata malis.

Christus imago patris.

Pr. Apoth.

— Sub carne uidentum

Lumen, imago Dei, uerbum Deus, & Deus ignis.

Victorinus.

Verbum Christe Dei, patris coelestis imago.

Pr. Apoth.

Christus forma patris, nos Christi & forma & ima- (gō,

F

Condi-

Condimur in faciem Domini bonitate paterna,
Venturo in nostram faciem post secula Christo.

Paulinus Episc.

Nate patris summi, nostroq; salutifer aeo
Virtutes patrias genitor cui tradidit omnes.

Pr. Apoth.

Speculum deitatis homo est, in corpore discas
Rem non corpoream solers interprete Christo,
Qui patrem proprium mortali in corpore monstrat.

Idem Ham.

Forma patris ueri, uerus stat filius, ac se
Vnum rite probat, dum formam seruat eandem.

Christus uerbum patris.

Mamerus.

Principio uerbum (inquit) erat, Deus obside uerbo
Gaudebat, uerbumq; Dei simul & Deus idem
Verbū erat: hoc uerbū est, sine quo nihil, omnia per
Omnia & aeterno natura omnis famulatur, (quod
Strata Deo, geniti, numen genitoris adorant:
Cunctaq; per genitus in maiestate paterna
Regnantem Dominum iam lingua fatetur Iesum.
Nomine quo fundata salus stat nostra, fidesq;
Nititur, aeternae tendens in secula uita.

Pr. Apoth.

Uerbum conspicuum misit, missumq; recepit,
Cum uoluit uerbo praestrinxit uiscera pure
Virginis, & uerbo struxit puerilia membra.

Idem

LIBER I.

Idem Psychom.

Verbum quippe caro factum, non destitit esse
Quod fuerat uerbum, carnis dum glutinat usum,
Maiestate quidem non degenerante per usum
Carnis, sed miseras mox ad meliora trahente.
Ille manet, quod semper erat: quod non erat, esse
Incipiens. —

Tertull. lib. 2.

Atq; adeo non uerba libri, sed missus in orbem
Ipse Christus Euangelium est, si cernere uultis
A patre qui uenit, solus bona nuncia portans.

CHRISTVS AGNVS DEI.

Alc. lib. 5.

— Velut agni sanguis inunctus

Postibus, immunes crudeli à funere fecit:
Sic agni illius Christi, qui uellera nescit
Noxia, qui nullum contraxit corpore nauum,
Inter labentis feruentia funera mundi
Sanguis ab inferno miseros Pharaone redemit.

Sed. lib. 2.

— Agnus

Ecce Dei, ueniens peccatum tollere mundi
Tollere cum dicit, quod non habet, hoc mihi tollit
Non mala ut ipse gerat, sed ut ipse nocentia perdat.

Christus sapientia.

Pr. Cath.

Ex ore quamlibet patris
Sis ortus, & uerbo editus;

F 2

Tamen

SCHOLAE CHRIST.

Tamen paterno in pectore
Sophia callebat prius.

Quæ prompta cœlum condidit,
Solem, diemq; & cœtera,
Virtute uerbi effecta sunt

Hæc cuncta: nam uerbum Deus.

Paulin. Nat. 7.

Filius ille Dei, manus & sapientia patris,
Omnipotens rerum fons & constantia Christus.

Christus Deus & homo.

Alc. ad Sor.

Ante æuum de patre & matre in tempore natus,
Seminis hinc expers omnino, & temporis illinc.

Merobaud.

Quem sedes non ulla capit, qui lumine primo
Vidisti, quidquid mundo nascente creares,
Ipse opifex, opus ipse tui dignatus iniquas
Actatis sentire uices, & corporis huius.
Dissimiles perferre modos, hominemq; subire,
Ut possis monstrare Deum. —

Prosp. Epigr. 65.

Natura ut nostræ Christus, causeq; redemptor
Mortalis fieret, non minuens, quod erat,
Perq; habitum serui uacualet iura tyranni,
Et lethum letho uinceret immerito,
Hinc uerbum carni insertum, carnemq; receptans
Nec se confundit corpore, nec geminat.
Sic naturam hominis uirtute augente superna,

LIBER I.

Esset ut in uero lumine lumen homo.

Qui uires mortis per uitæ absorbit haustum:
Factum est æternum, quod fuit occiduum.

Idem de Prouid. Dei.

Nulla etenim soli uita est mihi, morsq; subactum
Detinet, & non est quo uictus uincere possim,
Si non uera Dei uirtus mihi consociata est,
Aut me non uera Saluator carne recepit.

Arat. lib. 1.

- Fœmina fœta

Nunc tumuit paritura Deum, mortalia gignens,
Et diuina ferens, per quam mediator in orbem
Prodiit, & ueram portauit ad æthera carnem.

Sed. lib. 1.

- Qui mundum in morte iacentem
Viuificare uolens, quondam terrena petisti,
Coelitus, humanam dignatus sumere formam,
Sic aliena gerens, ut nec tua linquere posses.

Pr. Cath.

Homo ex tonantis spiritu,
Idemq; sub membris Deus.

Fort. De partu Virg.

Cuius non poterat deitas per aperta uideri,
Velamen sumpsit, carne uidendus homo:
Vnus in ambabus naturis, uerus in ipsis,
Aequalis matri hinc, par deitate patri.
Non sua confundens sibi nostra sed omnia nectens.

Prosp. Epig. 66.

Quisquis consilio aeterno contraria sentis,

Et uerbum in nostra carne manere negas;

Diuinæ pietatis opus dissoluere quæris,

Speq; sua mundum dissipare cupis.

Nam quis uentura quenquam saluabit ab ira?

Quis uic hominis primi crimine liber erit?

Si deitas uerbi non nostræ est insita carni,

Aut Christus falsi corporis umbra fuit.

Ibidem.

Qui nostri generis carnem cum morte receptans,

Nostra hosti, ut nobis uinceret, opposuit.

Et carne exuta dominantem perculit hostem,

Vt caperet palmam præda uetusta nouam.

Pr. Apoth.

Totum hominẽ Deus assumit, quia totus ab ipso est,

Et totum redimit quem sumpserat, omne reducens

Quidquid homo est, istud tumulis, aet illud abyssis.

Fortun. lib. 1. de partu Virg.

Est genitus Deus atq; homo, uerus & unus,

Spiritus atq; caro Christus, utrumq; genus.

Pr. Apoth.

Quisq; Deum Christum uult dicere, dicat eundem

Esse hominem, ne maiestas sua sortia perdat.

Tertull. lib. 5.

Spiritus & caro, uerus homo est sociatus in uno,

Nec sibi priuatos sensus cernuntur habere,

Hæc regitur, regit ille, gemit, gaudetq;, doletq;,

Diligit ipse suæ carni carissimus idem.

Pr.

Pr. Apoth.

Est Deus, est & homo, et sit mortuus, et Deus idē est.

Tertull. lib. 1.

*Portatur graditur, uestitur, ritē quiescit,
Tractatur, patitur, suspenditur & sepelitur,
Omnia sunt hominis. —*

Idem lib. 5.

*Hic Deus, hic & homo uerus, uerumq; locutus,
De patre principium, genitum de lumine lumen.*

Pr. Steph.

*Regem perennem rex perennis protulit,
In se manentem, nec minorem tempore,
Quia tempus illum non tenet: nam fons retro
Exordiorum est, & dierum, & temporum.
Ex patre Christus, hoc pater quod filius.
Hic se uidentem pręstitit mortalibus,
Mortale corpus sumpsit immortalitas.
Ut dum caducum portat æternus Deus,
Transire nostrum posset ad cęlestia,
Homo est peremptus, & resurrexit Deus.*

Idem Apo.

*Est Deus, est & homo: sit mortuus, & Deus idē est,
Omnia percurrit nature numina prone,
Ut rursus patris in gremium replicata reportet.*

Sed. lib. 3.

*Nec tamen humano quamuis incorpore Christum
Matris ab occasu mortalia membra gerentem
Clam fuit esse Deum. —*

Paulin. Panegyri.

— Matre homo, patre Deus:

Sensibus humanis comedit, bibit, & sua somno
Lumina declinat, lassat cundo uiam.

Tanquã homo, defuncto lachrymas impendit amico
Quem mox ipse Deus suscitatur è tumulo.

Nauigio uectatur homo, & Deus imperat austris,
Et uirtute Dei permeat æquor homo.

Mente hominis trepidat uicinæ mortis ad horam,
Mente Dei nouit tempus adesse necis.

In cruce fixus homo est, Deus è cruce terruit orbem
Mortem homo, uerum mors ipsa Deum patitur.

Christus uerus homo absq^{ue} peccato.

Paulin. Panægyri.

Vtitur officijs hominis, sed & intus operti
Signa Dei medicis exerit imperijs.

Voce hominis diuina docet: mortalia uerè
Extra peccatum, corporeus peragit.

Quippe sui rem tantum operis sibi reddere curant
Naturam uenit sumere, non uitium.

Nam neq; deleret culpas, nisi liber ab illis,
Nec laxare eos posset, & ipse reus.

Nec peccatori mors cederet, utpote uinctum,
Peccati uinclis legitime retinens.

Ibidem.

Opifex hominum mortali in corpore uenit,
Non & mortali crimine factus homo.

Christi

LIBER I.

19

Christus Deus & rex.

Pr. Apoth.

- Qui caelo ius, humiq;

Inuentus rex atq; Deus, moderatur utramq;

Naturæ speciem, tumuloq; inferna refringens

Regna resurgentes secum iubet ire sepultos:

Cœlum habitat, terris interuenit, abdita rumpit

Tartara, uera fides Deus est, qui totus ubiq; est.

Fort. lib. 1. de partu Virg.

Iustus saluator, rex tuus ecce uenit.

Auctor incertus.

Tremunt uidentes angeli,

Versa uice hac mortalium,

Culpat caro, purgat caro,

Regnat Deus, Dei caro.

Prud. Perist.

Regem perennem rex perennis protulit

In se manentem, nec minorem tempore:

Quia tempus illum non tenet, nam fons retro

Exordiorum est, & dierum & temporum,

Ex patre Christus, hoc pater quod filius.

Christus auctor salutis.

Sed. lib. 2.

Ni pius ille sator culpas ignoscere promptus,

Reddere difficilis, sua ne factura periret.

Quæq; Deo similis uiuens astabat imago,

Dissimilis de morte foret, uenia! e misertus

90 SCHOLAE CHRIST.

Instauraret opus, pomisq; uetaret acerbis.

Quæ mandere patres, natorum horrescere dentes,

Donaretq; suis semper placatus, ut unde

Culpa dedit mortem, pietas daret inde salutem.

Ibidem.

O facilis pietas, ne nos seruile teneret

Peccato dominante iugum, seruilia summus

Membra tulit Dominus, primiq; ab origine mundi

Omnia qui proprijs uestit nascentia donis,

Obsitus exiguis habuit uelamina pannis.

Pr. Apoth.

Semper in auxilium sermo patris omnipotentis

Descendit, seruando homini. —

Idem Perist.

Christus paternæ gloriæ splendor Deus

Rerum creator, nostri idem particeps,

Spondet salutem perpetim credentibus

Animæ salutem, sola quæ non occidit:

Sed iuge durans, dispares casus subit,

Aut luce fulget, aut tenebris mergitur.

Sed. lib. 5.

Ille tamen patiens, subiecto corpore totum

Sustinuit, nostræq; dedit sua membra saluti.

Tertull. lib. 5.

Hic interpositus pro captis omnibus unus,

Sustinuit patiens inimicam in corpore poenam,

Morte sua spolians mortem, fit causa salutis.

Idem lib. 3.

LIBER I.

91

*Ipsē caro factus, pro cunctis ipse peremptus,
Ipsē resurrexit primus, spes una salutis.*

Arat. lib. 2.

— Qui maluit emptor

*Omnibus esse salus, nullum discedere passus
In precio quo uita redit. —*

Prosp. contra ingrat.

*An bonitas diuina quidem non deslittit omnes
Velle uocare homines? sed non simul apta fuerunt
Corda, quibus possent conferri dona salutis.*

Tertull. lib. 1.

*Credite uerò patri uero, qui condidit orbem,
Verum qui Dominum misit renouare ruinant
Imparibus legi, peccati in gurgite mersis,
Per uates olim promissam asferre salutem.*

Arat. lib. 2.

*Vota quod optanti non possent omnia ferre,
Sponte salutiferi cesserunt munera Christi,
Qui libertatis precium tibi uenit ab astris,
Perdita restituens, tumulisq; iacencia tollens.*

Alc. lib. 3.

*Sed tu Christe potens, cui semper parcere promptū
Tu sigulus massam potis es reparare caducā, (est,
Et confracta diu ac resoluta refringere uasa.*

Autor incertus.

*Honor & parentis gaudium,
Immensa spes credentium,
Per atra mortis pocula,*

Mundi

Mundi resoluit crimina.

Victorinus, Pict.

— Germinis lignum

Quod meruit portare Deū, proh gloria quāta cō
Ligno uita perit, per lignum uita reuertit.

Fortun. de cruce Dom.

Hoc pius in ligno reparans deperdita pridem,
Quod uetiti ligni poma tulere boni.

Gregor. Hym.

Quod Eua tristis abstulit,
Tu reddis almo germine,
Intrent ut astra flebiles,
Fenestra coeli es factus.

Sedul lib. 3.

Ceca sumus proles miseræ de foetibus Euae,
Portantes longo natas errore tenebras.
Sed dignante Deo mortalem sumere formam
Tegminis humani, facta est de uirgine nobis
Terra salutaris, quæ fontibus oblita sacris
Clara renascentis reserat spiramina lucis.

Prosp. contra ing.

Atqui saluator mundi non premia iustis
Soluere, nec sanis uenit conferre medelam:
Sed quod dispersum exciderat, fractumq; iacebat
Querere, et inuentum reparare, ac reddere curam.

Helpid. de benef. Christi.

— Motus manantibus olim

Subuenis, et primi medicata labe reatus,

LIBER I.

Extinctas animas, & corpora functa reducis,
In cœlum, legesq; piâs. —

Pr. Cath.

Fons vitæ liquida fluens ab arce,
Infusor fidei, sator pudoris,
Mortis perdomitor, salutis auctor.

Idem Apoth.

Hæc est nostra salus, hinc uiuimus, hinc animamur,
Hoc sequimur. —

Alc. lib. 3.

Multiplici exanguem trahimus præ uulnere uitam,
Nullum aliud, præter te unum, solamen habemus.

Fortun. lib. 1. de partu uirg.

Omnes nam fines terræ meruere salutem,
Per Christum, genitum uirgo Maria tuum.

Pr. Psych.

Inde omnis iam diua caro est, quæ concipit illum,
Naturamq; Dei consorti fœdere sumit.

Idem Steph.

Christus paternæ gloriæ splendor, Deus
Rerum creator, noster idem particeps,
Spondet salutem perpetem credentibus:
Animæ salutem, quæ non occidit.

Idem Apoth.

— Crucibus Christus nos liberat, incorruptæ
Matris, & innocui gestator corporis. —

Prud. Psycho.

— Nos quod fuimus, iam non sumus aucti

Nascendæ

Nascendo in melius: mihi contulit, & sibi mansit,
 Nec Deus ex nostris minuit sua, sed sua nostris
 Dum tribuit, nosmet dona ad caelestia uexit.

Tertul. lib. 3.

Ipse noui factor, ueteris bonus ipse refector,
 Aut quæ defuerunt supplens, aut perditâ reddens.

Christus pastor & redemptor ecclesie.

Helpid. de benefic. Christi.

— Non suauius herbis

Mellis & emeritæ, nec mollis uestis honore,
 Fulgida Sidonij, quam polluit unda ueneni.
 Pellibus aut Libycis redimens, aut mercibus Indis,
 Progeniem stirpemq; tuam, sed sanguine sacro,
 Et precio magno donas. —

Arat. lib. 2.

— Christus ubiq;

Condidit Ecclesiam, uenia fabricante capacem,
 Quæ sic cœpta fretis latissima funditur aruis.

Ibidem.

— Seruate ministri

Ecclesiam, Christus precium quam sanguine nobis
 Fecit in orbe suo, famuli retinere laborent,
 Quæ Dominus de morte dedit.

Alc. lib. 3.

— Magni tu pastor ouilis,

Qui procul à caulis, longoq; errore uagantem
 Queris ouem, utq; suo gaudens reddatur ouili.

Arat.

Arat. lib. 2.

Aⁿ pastore fugax, qui sparsos uocibus agros
 Euocat, atq; gregem propria de morte redemptura
 Non finit insidijs, & amari uulnere dentis
 Rursus ab hoste capi. —

Tertul. lib. 2.

Ergo pastor ouem qui perdidit, ipse requirit.
 Sarcina fit, que cura fuit: nec quierere tantum
 Illa satis cœlestis habet clementia Christi:
 Ni serat impositam tergo, atque in ouile reducat.

Prud. Cath.

Ille ouem morbo residem, gregiq;
 Perditam sanat, malè dissipat em
 Vellus affixis uepribus per hirtæ
 Deuia syluæ.

Impiger pastor reuocat, lupisq;
 Gestat exclusis, humeros grauatus
 Inde purgatam reuchens aprico

Reddit ouili.

Reddit & pratis, uiridiq; campo
 Vibrat implexis ubi nulla lappis
 Spina, nec germen sudibus per armat

Carduus horrens.

Sed frequens palmis nemus, & reflexa
 Vernat herbarum coma, tum perennis

Gurgitem uini nitreum fluentis

Laurus obumbrat.

Sed.

Sed. lib. 3.

— Ego deniq; pastor

Sum bonus, & proprios ad uictum largior agros,
Nemo meis ouibus quæ sunt mea pascua uendat.

Paulin. Panegy.

Suscepit formam serui, culpamq; peremit,

Eua pœnæ & mortis quondam homo seruus erat
Et libertati famulum sub imagine serui,

Nostra caro effectus, restituit Dominus.

Ut mihi per Christum coelestis imago rediret,

Qui cruce terrenum se spoliavit Adam.

Carnem igitur, mortemq; meam, meus ille creator

Pertulit, & charum morte redemit opus.

Paulin. nat. 9.

— Ecce Deus quanto me carius emit

Morte crucis, passus, deiectus imagine serui,

Ut uiles emeret precioso sanguine seruos.

Paulin. Nat. 7.

— Corpore paruo

Factus homo, eterno complesti semine mundum;

Et totum gutta seruasti sanguinis orbem.

Christus hominibus pijs est

omnia.

Fort. lib. 4. de D. Martin.

Iugiter amplexu Christum corde, ore retentans,
Nec sine te patiens Dominum discedere quoquam

TCC

Tecum semper habens uinctum pietate tonantem.

Prosp. contra ingrat.

— Cibus illi,

Et uita, & requies, Deus est: omnisq; uoluptas,

Vnus amor Christi est, unus Christi est honor illi:

Et dum nulla sibi tribuit bona, fit Deus illi

Omnia, & in sancto regnat sapientia templo.

Fortun. lib. 2. de D. Martin.

Vir cui Christus amor, Christus honor, omnia Chri-

Huius in affectu insertus, solidatus, & adultus. (Stus,

Christi sponsa Ecclesia.

Hil. Hym.

Genus superni luminis,

Processit aula uirginis:

Sponsus redemptor, conditor

Sue gigas Ecclesie.

Sed. lib. 5.

Ecclesiam pulchro Christus sibi iunxit amore.

Christi sanguis mundat ab omni

peccato.

Sed. lib. 2.

— Agnus

Ecce Dei uenit peccatum tollere mundi:

Tollere cum dicit, quod non habet, hoc mihi tollit;

Non mala ut ipse gerat, sed ut ipse nocentia perdat.

Alc. lib. 1.

— Velut agni sanguis inunctus

Postibus, immunes crudeli à funere fecit:
 Sic agni illius Christi, qui uellera nescit
 Noxia, qui nullum contraxit corpore nœuum.
 Inter labentis feruentia funera mundi,
 Sanguis ab inferno miseros Pharaone redemit,
 Aegyptiq; dedit saluos euadere terram.

Sedul. lib. 3.

— Quos malus opprimit hostis,
 Ina petunt: quos Christus alit, sine labe resurgunt.

Tertul. lib. 4.

Qui iuga dura ferens humeris, temonis aratro
 Fortiter abruptit sua pectora uomere ferri,
 Infundens sulcis animæ, sui sanguinis undam.

Idem lib. 2.

— Suspenditur agnus
 Aut peccata necat, aut sanguine funera delet,
 Aut coperit nudos, fouet aut suo uellere uulnus,
 Non pecoris sanguis, humano sanguine pluris,
 Aut pro peccatis oblatu dirimat iram,
 Aut multæ plebis, ueluti si carior agnus
 Auxilium immane, tantæ tutela salutis,
 Oblatus potuit precium satis esse redemptis.

Fortun. de cruce Dom.

Quodq; serus serpens infecit felle ueneni,
 Sanguis in hac Christi dulce liquore lauat:
 Quæq; lupi fuerant raptoris præda ferocis,
 In cruce restituit uirginis agnus, ouis.

Arat. lib. 2.

— Non ueni perdere mundum,
sed saluare magis. —

Sed. lib. 5.

— Venerat ipse
Ponere pro cunctis animam, non tollere cuiquam.

Arat. lib. 1.

— Facis omnia Christe
Sanguine munda tuo. —

Idem lib. 2.

— Hunc querite, cuius
Sanguine mundati, regno sociamur herili,
In cuius iam parte sumus, sub pignore carnis,
Quam uoluit portare Deus.

Sedul. lib. 5.

— Neq; enim bona mundi
Sufficerent, magni fuso pro sanguine Christi,
Qui pater est mundi, qui fecerat hunc quoq; nasci.

Hilar. Hym.

Felix Ioannes mergere
Illum tremiscit flumine,
Potest suo qui sanguine
Peccata mundi tergere.

Fort. de descensu Christi ad inferos.

Immaculatus enim maculas detergere uenit,
Vulneribusq; suis curaret ut ulcera mundi.

Idem de cruce Dom.

Cruore suo uulnera nostra lauat.

Idem lib. 1, de partu Virg.

Liuores nostros sanans liuore beato,
Et ueteres maculas sanguinis amne lauat.

Paulin. Nat. 8.

— Illi mundo labante legendi,

Quos crucis inuictæ signat cruor: hinc cape quantum
Ipse cruor ualeat, cuius saluabat imago.

Christus uocat ad se omnes.

Iuenc. lib. 2.

Huc omnes ueniant, oneris quos sarcina uasti
Comprimit, ijs poterit uirtus mea munera patris
Antiquas uires hilari reparare quiete.

Ibidem.

Haud etenim iustos ueni ad directa uiantes,
Sed reuocare malos peccatum à limite gressus.

Sed. lib. 1.

Cuius onus leue est, cuius iuga ferre suaue est.

Fortun. de gaudijs & spe uitæ
æternæ.

Seruitio Domini subdenda est ad iuga ceruix,
Nec graue sed leue fit, quidquid amore feres.

Iuenc. lib. 2.

Sumite forte iugum, leuis est mea sarcina iustis.
Namq; humili dulcem largitur corde salutem.

Paulin. Cyth.

Benedictus auctor, fonsq; sanctorum Deus,
Non stulta iam tantum, neq;
Infirma mundi defluentis cligit,

LIBER I.

401

Vt alta mundi destruat:

Sed, ut ipse dixit, cuncta iam sursum trahens,

Et alta mundi uendicat,

Quoniam ipse ferit & pusillum & maximum:

Vtrosq; iungit gratia.

Paulin. Nat. 8.

— *Nobis quia Pascha repleuit*

Vnus, pro cunctis patri datus hostia Christus:

Et quia corpus adest uitæ, perit umbra figuræ.

Paulin. Panegy.

Finis enim legis Christus, quia lege fideli

Prædictus, legi lex ueniendo fuit:

Præscribens ueteri legemq; modumq; fidei,

Legem perfectam gentibus instituens.

Christus facilis ad ignoscendum.

Vict. lib. 2.

At uerò nulla est hominis tam dira nefandi

Culpa, Deus quam non animo clemente remittat,

Si modò poeniteat facti. —

Sed. lib. 4.

Quem ferre manum non poenitet unquam,

Si nos poeniteat ueterem quæ fuisse ruinam.

Ibidem.

— *Tunc flexa potestas*

Quæ nunquam pietate uacat. —

Arat. lib. 2.

— *Quid enim rea fauce parentum*

G 3

Proge-

- Progenies sibi iure petat, sator ille benignus
 Ni donare uelit, quidquid temerarius error
 Corrupto natale tulit: uia sola salutis
 Affectus parcentis erit, miseratio semper
 Conditione caret. —

Sed. lib. 5.

— Nec enim uindicta tonanti

Conueniens humana fuit, qui millia patrem
 Angelicas sibimet legiones poscere posset
 Plus duodena dari, si mallet sumere poenas
 De meritis, quam sponte suas ignoscere plagas:
 Tunc parci mucrone iubet, quia uenerat ipse
 Ponere pro cunctis animam, non tollere cuiquam.

Arat. lib. 2.

— Quo iure negabo

Quo feriente cado, cuius de munere prauus
 Attollor meliore uia, perq; ardua surgo
 Sublimisq; sequor, felicitis dona ruinae.

Christus lapis angularis.

Prud. Ham.

Quis lapis ille est —

Hostibus obsistens, & inexpugnabile turris
 Praesidium? —

Prosp. contra ingratos.

Isti quem quidam reprobarunt edificantes,
 Nunc etiam reprobant lapidem, pariesq; sine ipso
 Tertius esse uolunt, quem nullo foedere nectat

Angulus, & quem nulla habeat compago ligatum.

Amœnus.

Excidio templi ueteris stat pinna superstes,
Structus enim lapide ex illo manet angulus, usq;
In seclum secli, quem spererunt edificantes,
Nunc caput est templi, & lapidū compago nouorū.

Fort. lib. 1. de partu Virg.

Quem Daniel sanctum sanctorum prædicat unum,
De monte excisus, qui angulus & lapis est.

Christus ruina & resurrectio.

Iuenc. lib. 1.

Hic puer ad casum populis datur, iste renasci
Concedet populis: illi signum esse negabunt
Fœderis: hi contra cœlo uenisse tenebunt.

Christus impletor legis.

Sed. lib. 5.

- Lex uelamine Mosi

Tecta diu Christo nobis ueniente patescit.

Iuenc. lib. 1.

Non ego nunc priscas leges dissoluere ueni,
Vertere nec ueteres ponunt quæ iussa prophetæ:
Omnia nam uobis per me complenda manebunt.

Christus scrutator cordium.

Arat lib. 2.

- Nouit mundans interna magister,

G 4

Que

Quae uerbum iam corda serant, quos obstruat intus
 Error iniquus adhuc. —

Christus uia.

Arat lib. 2.

Hoc celebremus iter, uita est, quia Christus & ipse
 Se uocat esse uiam, per se gradiamur ut ad se:
 Sancta q; ne pedibus possit cessare lucerna,
 Praeco datus fidei, uestigia suggerit orbi.

Prosp. contra ingrat.

Christus enim tua iusticia est: quo te duce oportet
 Currere: ne cursus, Christo sine, sit uagus error.

Idem.

Nota uia est, Christo cunctis reserante Magistro,
 Qui uocat, & secum nos deducturus, & in se.

Paulin. Nicet.

Hic Deus noster, uia nostra semper,
 Sit comes nobis, sit & antecessor
 Semitis lumen, pedibusq; nostris

Sermo lucerna.

Qua per obscuri uada caeca mundi
 Luminis ueri face dirigamur,
 Donec optatos liceat salutis

Tangere portus.

Christus lux.

Fort. de partu Virg.

Cuiusq; est oriens ex alto nomen honoris,

Qui

LIBER I.

105

Qui nos lumen agens uisitat in tenebris.

Pr. Steph.

Intemporalis ante quam primus dies

Esse & fuisse semper unus obtinet.

Lux ipse uera, ueri & auctor luminis,

Cum lumen esset, lumen effudit suum:

Ex luce fulgor natus hic est filius.

Prosp. contra ingrat.

— Sine lumine lumen

Nemo uidet: uitam sine uita inquirere mors est.

Arat. lib. 2.

Exortum est lumen tenebris per dona magistri.

Fort. lib. 1. de partu Virg.

In regione umbræ mortis lux ipsa refulsit,

Admirabilis hic, consiliarius hic.

Ibidem.

Nunc uiuax fulgor penetrans, & ad ima profundi

Orbem alit, astra regit, tartara luce replet.

Tertul. lib. 2.

Sic Dominus uirtute patris, quos morte redemit

Exutos sua luce tegit, quæ semper in illo est.

Pr. Steph.

— Ignis æternus Deus

(Nam Christus ignis uerus est.)

Is ipse complet lumine

Iustos, & urit noxios.

Idem Cath.

Tu lux uera oculis, lux quoq; sensibus,

G 5

Intus

Intus tu speculum, tu speculum foris.

Ambros. Hym.

*Splendor paternæ gloriæ,
De luce lucem proferens,
Lux lucis, & fons luminis,
Diem dies illuminans.*

*Verusq; sol, illabere
Micans nitore perpeti,
Iubarq; sancti spiritus
Infunde nostris sensibus.*

Christus uita.

Helpid.

Qui uitam sanctis scit uerbo reddere, uita est.

Pr. Steph.

*Fons ille uiuus præsto, qui semper fluit,
Et cuncta solus irrigat uiuentia,
Intus, forisq; spiritum & corpus simul,
Aeternitatem largiens potantibus.*

Paulinus.

*Nam tu fons, quo uita fluit, quo gratia manat,
Quo lux omnigenos funditur in populos.
Qui te Christe bibent, dulci torrente resecti,
Non sitient ultra, sed tamen & sitient.
Nam quos diuini satiarit copia uerbi,
Hos dulcedo magis pota sitire facit.*

Iuuen. lib. 4.

En ego sum claræ uobis generatio uita.

LIBER I.

107

In me qui credit mortem deponere sumptam,
Et uitam poterit iugi comprehendere seculo.

Arat. lib. 1.

Lux tua nos adiit, tecum nox sola remansit,
Mors sine fine premit, cui nunquam uita resurgit.

Sed. lib. 4.

Non poterat Domino clamante tacere,
Nec uita presente mori.

Prosp. contra ing.

Vitam, sine uita inquirere mors est.

Paulin. Panegy.

Vita ego sum: qui me credet, nec morte peremptua
Conforti mecum luce beatus aget.

Paulin. Nat. 9.

Vita Deus noster, ligno mea uita pependit,
Ut staret mea uita Deo. Quid uita rependam
Pro uita tibi Christe mea? —

Paulin. Panegy.

Credenti donat regnum coeleste latroni,
Clausus adhuc terris iam paradisum aperit.

CHRISTVS SACERDOS.

Tertull. lib. 4.

Ipse patris summi perfectus iure sacerdos,
Auditum, uisum, gressum mundauit inertem.

Victorinus lib. 2.

— Perpetuus nam cum foret ille sacerdos

Summi Melchisedech ex ordine, protinus in se
Conflata inuidia, & fratrum liuore suorum est

Hostia

Hostia saluifica dum pendet ab arbore factus.

Christus panis uerus.

Arat. lib. 2.

Agnus Christus inest, panis quoq; Christus habetur
De cælo, quod & ipse docet: qui corpore lesum
Sumpserit hoste caret. —

Ambros. Hymno.

Christusq; sit nobis cibus,
Potusq; noster sit fides.
Læti bibamus sobriam
Ebrietatem spiritus.

Pr. Cath.

Tu cibus panisq; noster, tu perennis suauitas,
Nescit esurire in æuum, qui tuam sumit dapem,
Nec lacunam uentris implet, sed fouet uitalia.

Prosp. contra ingrat.

— Nam cibus illi

Et uita & requies, Deus est.

Sedul. lib. 3.

— Qui semper egentum

Panis adest, uiciumq; locis sine frugibus infert.

Paulin. Panegyri.

Totus enim dulcedo Deus, dilectio Christe es:

Inde replere magis, quam satiare potes.

Et desiderijs semper sitiendus auaris

Influis, excipris: nec saturatur amor.

Paulin. Cyth.

Pascha nostrum Christus immolatus est,
Intraq; nos regnum Dei est.

*Christus amat, fert opem,
sanat.*

Lactantius.

— Hic clarissima ab alto

Reddita lux terris, hic alma salutis imago:
Hic tibi sum requies, uia recta, redemptio uera,
Vexillumq; Dei, signum & memorabile fati.

Sed. lib. 3.

Dominus mundi, lux nostra, & sermo parentis,
Sordibus exclusis oculos atq; ora nouarit,
Verbaq; per uerbum, per lumen lumina surgunt.

Arat. lib. 1.

— Hic membra redemptor

Sauicia restituit, hic mortua surgere fecit.

Prud. Steph.

Nil suis bonus negauit Christus unquam testibus,
Testibus quos nec cathenæ, dira nec mors terruit.

Ibidem.

Præsto est pudicis, nec patitur sacræ
Integritatis munera pollui.

Arat. lib. 1.

— Ardua uirtus

Occultat quam præstat opem, resq; ante paratur,
Quam spes ulla foret, surtiuaq; præmia uite
Dat medicina latens, —

Sed.

Sed. lib. 3.

— Petrus amicum

Doctus habere fidē, Christumq; agnoscere semper,
 In medias descendit aquas, quem dextra leuauit
 Labentem Domini, nil tanto in gurgite passum,
 Cui portus fuit illa manus, pelagiq; uiator
 Libera per uitreos mouit uestigia campos.

Iuenc. lib. 1.

— Facili sed munere cunctos

Reddebat properē miranda ad gaudia sanos.

Arat. lib. 2.

— Cū prodiga Iesu

In commune uelit pietas succurrere cunctis.

Christi membra.

Iuenc. lib. 2.

Hic mecum genetrix, mecum germana residunt,
 Corpora, nam patria impletur cuicumq; uoluntas,
 Ille meo proprium connectit sanguine corpus,
 Et matris, generisq; mei sub nomine habetur.

Alc. ad Sor.

Si quis enim Christus mea iussa peregerit, inquit,
 Atq; uoluntatem patris compleuerit almi:
 Is soror & frater meus est, is deniq; mater.

Tertul. lib. 3.

— Vno

Fœdere coniunctis per gentes tradit ubiq;
 Esse caput Christum, sunt cuius Ecclesia membra,
 Corporis ipse salus, membrorum uita perennis.

Idem

LIBER I.

iii

Idem lib. 4.

*Ipsè Dei templum uerum non ante dicatum,
Namq; suo socios homines sibi sanguine fecit.
Atq; sacerdotes uoluit sui corporis esse.*

Christus nos elegit.

Arat. lib. 1.

*Primus apostolico parua de puppe uocatus
Agmine Petrus erat, quo piscatore solebat
Squamea turba capi, subito de littore uisus
Dum trahit, ipse trahi meruit: piscatio Christi
Discipulum dignata rapit, qui retia laxet,
Humanum captura genus.*

Idem lib. 2.

*Cuius ab effectu nos contigit antè uocari
Quàm nasci: qui dona prius, quàm tēpora prestat.*

*Christo infertur, quod pijs
nocetur.*

Sed. lib. 2.

— Infantibus absens

*Præsens Christus erat, qui sancta pericula semper
Suspicit, & pœnas alieno in corpore sentit.*

*Christus uictor peccati &
mortis.*

Sedul. lib. 2.

— Agnus

Ecce

Ecce Dei ueniens, peccatum tollere mundi:
Tollere cum dicit, quod non habet, hoc mihi tollit.

Alc. lib. 2.

Et tamen adueniet tempus, cum crimina ligni
Per lignum sanet, purgetq; nouissimus Adam:
Materiamq; ipsam faciat medicamina uitæ,
Aureus ex alta cum pendens arbore serpens:
Serpentis ueteris morsus, atq; omne uenenum
Eluet, & ueterem perimet sua forma draconem:
Tunc etiam inuitum letho delebere lethum.

Arat. lib. 1.

— O noua mortis

Conditio, solo uitam pro fine subire:
Et cum prima dies atq; ultima sit simul una,
Possesse magis, quam scire mori. —

Sed. lib. 5.

— En pessima, non tu

Peruenis ad Christum, sed Christus peruenit ad te.

Sed. lib. 4.

Non poterat famulus Domino clamante tacere,
Nec uita præsente mori. —

Arat. lib. 2.

— Poterat ne in puluere lethi

Ferre moras, qui uita manet? quem suscitatur auctor,
Nil patiens de morte Deus, mors deniq; uicta est:
Vincendi transgressa modum, quæ iudice tacto,
Linquere iussa reos, spolijs uacuata uetustis,
Per sua bella cadit, ueniensq; absolueret uinctos

Non retinendus erat, fors ultima ccepit auerni
Iam uita prasente mori. —

Pr. Apoth.

Mors alitur culpa, culpam qui non habet, ipso
Pastus defectu mortem consumit inanem:
Sic mors in Domini cōsumpta est corpore Christi,
Sic perijt solidum dum non habet arida pastum.

Paulin. Panegy.

Nam postquam uicta gessi de morte triumphum,
Mors superata abiit, stat rediuiua salus.
Vitam ex morte dedi, mortē moriendo subegi,
Et genus humanum sanguine restitui.
Peccatum carnis superans, in carne perenni
Materiam culpæ, iusticiam peperit.
Corpore mors cecidit, surrexit corpore uita,
Qua prius occiderat carne, reuixit homo.
Morte mea functus, mihi mortuus & mihi uictor,
Ut mors peccati, sit mihi uita Dei.

Paulin. Nat. 8.

Et Deus ipse hominū gessit peccata, nec hausit.
Et mortem passus, non pertulit: in cruce culpam
Perdidit ille meam, reparauit & in cruce uitam.
Ille reus factus, ne sim reus, inter iniquos.
Condemnatus obit, nos ut discernat iniquis.
Morte pia Dominus mihi mortuus ut sibi uiuam.

Christi nominis confessio.

H Iuenc.

Iuenc. lib. 2.

Nam saepe incumbet uobis iniuria praecipis,
 Concilijsq; hominum consistens corpora uestra;
 Vos flagris, uinculisq; feris, durisq; tyrannis
 Frenuens urgebit pro me uolentia secli.

Ibid.

Cum uos tradiderint uerborum ponite curam,
 Sponte fluens dabitur sermonis gratia uobis,
 Spiritus in uobis, pro uobis digna loquetur.

Ibid.

Qui me confessus fuerit sub iudice terrae,
 Hunc ego non aliter coram genitore fatebor,
 Sic itidem coram genitore negabo negantem.

Ibid.

Contemnet quicumq; animam pro nomine nostro
 Inueniet leta florentem fruge salutis.

Idem lib. 3.

Hic quicumq; sui linquet generisq; domusq;
 Gazas, affectusq; omnes pro nomine nostro
 Centuplicata dehinc capiet, uitamq; perennem:

Christi regnum.

Pr. Cath.

Regnum quod ambit omnia
 Dia, & marina, & terrea,
 A solis ortu ad exitum
 Et tartara & coelum supra.

Iuenc. lib. 1.

LIBER I.

115

Vos potius digne cœlestia quærite regna
Iusticiamq; Dei: spontanea cætera currunt.

Pr. Steph.

Contemne præsens utile ô prudens homo,
Quod terminandum, quod relinquendum est tibi:
Omittle corpus, rem sepulchri & funeris,
Tende ad futuram gloriam, perge ad Deum,
Agnosce qui sis, uince mundum & seculum.

Iuuen. lib. 4.

Regnum cœli celebratio peruolabit
In cunctas terræ metas: gens omnis habebit
Testem lucifluo sanctæ sermone salutis.

Fortun. lib. 1. de par. uirg.

Qui Deus est fortis, pater atq; in secula princeps;
Imperij cuius pax sine fine manet.

Paul. Cyth.

Nam nostra uirtus & caput, Christi Deus,

Qui dextera & uirtus Dei est.

Virtute cuius nulle serpentem, dolis

Nos appetentem uincimus.

Christus omnibus modis lau-
dandus.

Tertull. lib. 4.

Semper honoremus Dominum, sine fine canamus

Gaudentes, puraq; fide, certa q; salute.

Paul. conf.

Non dedignantur uilem cœlestia laudem.

H 2

Auctor

Auctor incertus.

Auctorem pia lingua suum canat atq; resultet,

Auctorem proprium mens pia concelebrat.

Christi colat, sermo Christum ciat ore fideli

Hoc dignū, hoc iustum est, suaue, salubre, p̄

Iuenc. lib. 1.

Concelebrent cuncti laudes, gratesq; frequentē

Astrorum & terrae, pontiq; hominumq; parentē

Pr. Apoth.

Quicquid in ære cauo reboās tuba curua remugit

Quicquid ab arcano uomit ingēs Spiritus haustū

Quicquid casta chelys, quicquid testudo resultat

Organa disparibus calamis quod consona miscet

Acnula pastorum quod reddunt uocibus amara,

Christū cōcelebrat, Christū sonet, omnia Christū

Muta etiam fidibus sanctis animata loquantur.

Tertull. lib. 3.

Omnia de Christo, per Christū cuncta loquuntur

Drepan.

Omne quod æternus per uerbum condidit auctori

Auctoris nomen celebret, laudesq; resultet,

Exaltetq; suum per secula cuncta parentem.

Fortun. lib. 5.

Condecet ut semper laus tua Christe sonet,

Inspirans animum, uotum esse Numq; ministrat

Et sine quo nullum praeualet esse bonum,

Paul. Cyth.

Super omne Iesum nomen unum in gloria

Regnat

Regnare fateatur patris.

Huc iam & potentes seculi curuant genu,

Dedumq; ceruices Deo,

Regemq; Christum confitemur principes,

Et scepra submitunt cruci:

Cocunt in unum, purpura & panni gregem,

Pastore concordés Deo.

Commune regnum, sanguis unus omnibus.

Summis & imis, Christus est.

Ibid.

Nam Deo quid non sapit atq; uiuit,

Cuius & uerbo sata cuncta rerum?

Hinc Dei laudem maris ima noscunt,

Mutaq; clamant.

Paulin. Nat. 9.

Primus enim gradus est caelo, comexere cunctos

Continua bonitate dies, & tempore toto

Pascha sacrum Christi cultu celebrare pudico.

Paulin. Nat. 6.

Gaudia sancta decent, & carmina casta fideles.

Christi miracula uaria, et mun-

do ante incognita.

MORBI CVRATI PRAE-

TER NATVRAM.

Curantur caeci.

Pr. Apoth.

H 3

Uenit

Illeuit cecos oculos, & lumina limo
 Reddidit, humectam sacro sputamine terram,
 Contrectans digitis, luteum medicamen operta
 Nox habuit, tenebras obducta uligo remouit.

Helpid.

Tu tenui tactu tenebrose frontis inanes
 Iussisti lucere sinus, ruptisq; latebris
 Conceptos gaudere dies, ac nocte fugata
 Monstrifici uultus, fecisti lumina ceco.

Auct. incert. de laudib. Domini.

Imperium tu morti adimis, morboq; soluto
 Desperata iubes apprehendere munia uitae,
 Restituisq; diem caecis. —

Pr. Apoth.

— Varijs Siloæ refundit

Momentis latices, nec fructum semper anhelat:
 Sed uice distincta largos lacus accipit haustus.
 Agmina languentum sitiunt spem fomis auari,
 Membrorum maculas puro abluitura natatu.
 Cecus adest, oculis iam Christi ex ore relectis,
 Seq; luto & nitidis lucem sumpsisse fluctus
 Clamat, et auctore stupefacta per oppida monstrat
 Auctorem lucis, largitoremq; dierum.

Drepan.

Si placidi fontis uitalem quærimus undam,
 En Siloæ nobis uena salubris adest.
 Quæ naturales potis est abolere tenebras,
 Atq; diem caecis reddere luminibus.

Am cen.

Morborum medicina latex, quem spiritus oris
 Eruclat uarijs, fusam ratione latemi,
 Siloam uocitant, sputis ubi collita cæci
 Lumina, Saluator iussit de fonte lauari.

Pr. Cath.

Tu perennibus tenebris iam sepulta lumina
 Illinis limo salubri, sacri & oris nectare,
 Mox apertis hac medela lux reducta est orbibus.

Iuuen. lib. 2.

— Si credunt pectora uestra

Nunc uirtute mea se reddet lumen ademptum,
 Olli firmato se credere corde fatentur,
 Tunc Christus fatur: Credentes cernite lucem.

Sed. lib. 3.

— Cæca precantum

Lumina, diffuso ceu torpens ignis oliuo
 Sub Domini micuere manu, tactuq; sereno
 Instaurata suis radiarunt ora lucernis.

Ibid.

— Mox lumina tangens

Euigilare iubet, quæ somnus presserat ingens,
 Atq; diu clausas referans sub fronte fenestras,
 Ingrediente die fecit discedere noctem,

Ibid.

Tu quoq; uirtutis sensisti munus herilis
 Procumbens oculis, in cuius lumina Christus
 Expuit, & speciem simulatæ mortis ademit.

H 4

Ibid.

Ibid.

— Accedere iussus

Ad Dominum palpante manu, uisumq; recepit,

— Et nullo ducente redit.

Ibid.

— Mox ergo gemellæ

Vultibus effulgent acies, tandemq; merentur

Ignotum spectare diem. —

Surdi.

Pr. Cath.

Clausus aurium meatus, et sonorum nescius,

Purgat ad præcepta Christi crassa quæq; obstacula

Vocibus capax fruendis, ac susurris peruius.

Muti.

Pr. Cath.

Omnis ægritudo cedit, languor omnis pellitur,

Lingua satur, quam ueterna uinxerant silentia.

Iuuen. lib. 2.

Offerturq; dehinc iuuenis, cui rapta sonora

Dæmonis incursum fuerat substantia uocis,

Atq; ubi propulsus fugit de pectore dæmon,

Confestim sanæ rediunt munera lingue.

Surdus mutusq;

Sed. lib. 3.

Curauit gemino miserum spiramine clausum,

Qui uocem non ore dabat, non aure trahebat,

Sidereæ

Sidere æq; manus ruptis penetrabilibus omnes
 Attactu patuere fores, latusq; repente
 Audiriq; loquens, meruitq; audire loquentes.

Hydropicus.

Sed. lib. 3.

Tunc pius humentem siccata corporis unda
 Iussit abire luem: fluidus mox uiscera morbus
 Deserit, & uacuae resident in pectore fibræ,
 Carnalemq; lacum pestis lymphata relinquit.

Manum aridam habens.

Iuuen. lib. 2.

Ergo age tu iuuenis rediuuiam extendito dextrâ:
 Cum dicto, palmam sanus porrexit utraq;.

Sed. lib. 3.

— Gelidam recalescere palmam
 Præcipit, & reddit diuino more salutem:
 Sicut semper agit, nil tollit, & omnia reddit.

Aurem amputat atam habens.

Sed. lib. 3.

— Puerog; reuulsam
 Ense Petri (ne qua pius à pietate uocaret)
 Reddidit auriculam. —

Morbi sublati incurabiles.

CVRATR LE PRA.

Pr. Cath.

Membra morbis ulcerosa, uiscerum putredines.

H 5 Mando,

Mando, ut abluatur, inquit, sit ratum quod iusserat,
Turgidam cutem repurgant uulnerum piamina.

Iuenc. lib. 1.

Ecce sed horrenda confixus uiscera tabe,
Quem toto obsessum scedaret corpore lepra,
Procubuit uenerans iuuenis, tum dextera Christi
Attactu solo purgauit lurida membra.

Sed. lib. 3.

— Volo, Christus ut inquit,
Confestim redit una cutis, proprioque decore
Leta, peregrinam mutarum membra figuram,
Inque suo magis est uix agnitus ille colore.

Ibid.

— Flexa potestas

Quae nunquam pietate uacat, clementior insit:
Ite, sacerdotum conspectibus ora referte.
Cumque uiam peterent, subito mundata uicissim
Mirantur sua membra uiri, uariumque tuentes
Esse nihil, sese pariter speculantur, et omnes
Explorant proprias alterno lumine formas.

Morbus lunaticus.

Iuenc. lib. 3.

— Tum uocis pondere multo
Incubuit, mentisque simul conuulsa uenena
Demonis horrendi, purgato corde, fugauit.

Sed. lib. 3.

Tunc praedo furens, ac noxius hostis,

Cui possessa diu est alieni fabrica iuris,
 Peruasa migrare domo compulsus, in iram
 Tollitur accensam, correptaq; carpere membra
 Nititur, & frustra Domino prohibente laborans,
 Fugit in obscuras puero uiuente tenebras.

Contractio corporis.

Sed. lib. 3.

— Mulier morbo contracta uetusto,
 Non senio: tremebunda, gemens, incurua, caducis
 Vultibus, & solam despectans cernua terram.
 Quæ, miseram Deo, iuges post octo decemq;
 Membra leuat messes, cælumq; & sidera tandem
 Cernit, & ardentem solis reminiscitur orbem,
 Totum erecta uidens. —

Helpid.

Dat dextram miseris, miserans attollit amice,
 Quam longinqua sui curuarunt tormina morbi,
 Surgit recta fides, credentis mundaq; mens est.

Febris.

Sed. Acrostich.

Orat salutem seruulo,
 Flexus genu centurio,
 Credentis ardor plurimus
 Extinxit ignes februm.

Idem lib. 3.

— Tunc larga potestas,
 Credenti quæ nulla negat, nec dona retardat,
 Velocem

124 SCHOLAE CHRIST.
Velocem comitata fidem, sermone salutem
Concedens facili: uiuit iam filius, inquit,
Perge tuus. quantum imperij fert iussio Christi.

Ibid.

At postquam fessos Domini manus attigit artus,
Igneus ardor abit, totisq; extincta medullis,
Fome labentis aquae cecidit uolentia flamma.

Iuenc. lib. 1.

Aedes inde Petri sanctus penetrabat Iesus,
Cuius anhela socrus aestu, febricq; iacebat.
Utq; illi dextram tetigit saluator Iesus,
Sana ministerium praebat foemina mensis.

Hæmorrhoidis.

Sed. Acrostich.

Riuos cruoris horridi
Contacta uestis obstruit:
Fletu rigante supplicis
Arcem fluentis sanguinis.

Pr. Cath.

Extimum uestis sacratæ furtim mulier attigit,
Protinus salus secuta est, ora pallor deserit.
Sistitur riuus, cruore qui fluebat perpeti.

Iuenc. lib. 2.

Protinus ille —

Et causas morbi, & credentia pectore cernens,
Concessit celerem tali cum uoce salutem:
Accipe, quod meruit fidei constantia, munus,
Et mox

Et mox constricto riguerunt sanguine uenæ.

Sed. lib. 3.

— Subitam furata salutem

Extrema de ueste rapit, siccisq; fluentis

Damnauit patulas audax fiducia uenas.

Senferat ista Deus, cuius de fonte cucurrit

Quod uirtus secreta dedit, furtumq; fidele

Laudat, & egregiæ tribuit sua dona rapinæ.

Helpid.

Hæc mulier tactu uestis furata salutem est,

Siccavitq; fides uenas, fluuiumq; pudendum,

Pulchra fides, cui uis cogendi magna conauem.

Victorinus Pictauiensis.

Extremam mulier, Domini cui tangere uestem,

Saucia quæ fuerat iam dudum sanguine fluxo,

Comigit, & uires subitos collegit in artus.

Paralysis.

Sed. Acrostich.

Solutus omni corpore

Iussus repente surgere,

Suis uicissim gressibus

Aeger uehebat lectulum.

Iuuen. lib. 2.

Adsit certa tuæ iuuenis constancia menti,

Nam tibi præteritus uitæ donabitur error:

Quapropter iuuenis, firmato corporis usu

Surge uigens, stratamq; tuam sub lecta reporta.

Pr. Cat. 2.

Pr. Cath.

Gestat & suum per urbem letus aeger lectulum.
Iuenc. lib. 1.

Ac tibi iam, iuuenis, mentis uirtute fidelis,
Ut credis, ueniet fructus cum luce salutis,
Ad puerum celeris transcurrunt munera uerbi.
Sed. lib. 3.

— Peccatis primum mundauit adeptis,
Quæ generant augmēta malis: misero inde iacti
Surge, ait, et proprium scapulis attolle grabatum.
Inq; tuam descende domum. —

Varij morbi.

Tertul. contra Marc. lib. 1.

In uinum uertuntur aquæ, memorabile uisu:
Lumina redduntur cæcis, iussuq; trementes
Demones expulsi clamant, Christumq; fatentur.
Omnia sanantur uerbo, iam tabida membra,
Iam graditur claudus, surdus spem protinus audit,
Dat dextram mancus, loquitur magna mutus,
Fit mare tranquillum iussu, ueniq; quiescunt.

Help. de pen. Christi.

Per te summe pater, uulsis compagibus, aeger
Vix anima residente redit, quin mortua funus
Ossa trahens, uerbi sanum uirtute, receptis
Viribus exiluit: nam iam quia lapsa manere
Non poterat, duro subiecit colla grabato.
Tu morbos cohibere potens, pulsusq; sepulchri
Luctibus, atq; animis uitæ reuocare cadauer.

Claudian.

Claudian. contra poet.

Omnipotens uerbo sternit mare, uel pede calcas,
 Et uerbo mortes abigit, uel dæmonas urget,
 Aut reduces animas in corpore sancta remittit,
 Iamq; diu exanimis tumulis iubet ire reclusis,
 Integratq; putres uita remeante sepultos:
 Nonne potestatem propriam satis indicat autor,
 Qui solus naturam omnem, uitamq; gubernat?
 Aust. incert. de laudib. Domini.

— Ne quid inausum

Restaret penitus, quo perfidus error abiret,
 Indicis sensum tumulis, & condita pridem
 Membra iubes iterum superas consurgere in auras,
 Agnoscuntq; suum dilecta cadauera nomen.
 Iuuen. lib. 3.

— Conueniunt populi, secumq; trahebant.

Pars captos oculis, & crurum debile uulgus,
 Elinguesq; alios, morbiq; uocabula mille,
 Omnibus ille tamen languores dempsit amaro,
 Viribus & ualidis uenerando munere donat.
 Sed. lib. 3.

Millia cæcorum, claudorum millia passim,
 Leprososq; simul populos, surdasq; cateruas,
 Inualidasq; manus, & quicquid debile uulgi
 Venerat, in priscum componit motibus usum,
 Et reuocata suis attemperat organa nervis.

Victorinus.

— Hic riuum corpore putrem

Fonte lauat, claudum firmat, reficitq; iacentem.
Et cæco dat nosse diem. —

Sed. lib. 3.

— Coloni

Infirmos traxere suos, ut fimbria saltens
Vix attacta Dei, morbis medeatur acerbis,
Senserunt iugem quotquot tetigere salutem.
Help. de pen. Christi.

— Motus manantibus olim

Subuenis, & primi medicata labe reatus,
Extinctas animas, & corpora sancta reducis
In cœlum legesq; pias.

Mortui reuocantur.

FILIVS VIDVAE NAINICAE.
Pr. Cath.

Exitu dulcis iuuentæ raptum ephœbum uiderat,
Orba quem mater supremis funerabat fletibus:
Surge, dixit, ille surgit: matri & astans redditur.

Sed. lib. 3.

— Pietas inimica doloris

Auxilium uitale tulit, tactoq; feretro:
Surge, ait, ô iuuenis: parensq; in tempore dicto
Mortuus assurgit, residensq; loquensq; reuixit,
Atq; comes genitricis abit.

Helpid.

Mœrebat genitrix ignara mente cadauer,
Cui mundi q; hominum q; salus, in limine portæ

Obiit

Obuia cum uenit, luctus in gaudia uertit.

Victorin. Piët.

— Dehinc matrisq; dolorem

Conspicit, ad manes ducentem flebile funus.

Ponite, ait, iuuenem, nihil est quod mortis iniquæ

Extinctum lamenta ferant, dixitq;: Resurge,

Et rursus cognosce diem, iussumq;: cadauer

Prosiluit ante oculos, letus fit plangor in omnes.

Filia Iairi Capernaitæ.

Iuuen. lib. 2.

Sed Christus leti uictor, uitæq; repertor.

Fingentis dextram dignatus prendere dextra,

Surgere mox iussit miranda ad gaudia Patris.

Sed. lib. 3.

— Gelida constrictum morte cadauer

Spiritus igne fouet, uerboq; immobile corpus

Suscitat, atq; semel genitam bis uiuere præstat.

Lazarus Bethaniensis.

Sed. Acrostich.

Quarta die iam foetidus

Vitam recepit Lazarus,

Cunctisq; liber uinculis

Factus superstes est sibi.

Pr. Cath.

Sole iam quarto carente, iam sepulchro absconditum

Lazarum iubet uigere, reddito spiramine.

Fœtidum iecur reductus rursus intrat halitus.

Iuenc. lib. 4.

— Tumuli mox limine in ipso

Restitit, aduerso complens caua saxa canore:
 Lazare, sopitis redeunt em suscipe membris
 En animam, tuq; ipse foras te prome sepulchro.
 Nec mora: connexis manibus, pedibusq; repente
 Procedit tumulo, uultum cui linea texta,
 Et totum gracilis connectit fascia corpus:
 Tum solui iussit, letumq; ad tectaremittit.

Sed. lib. 3.

Ergo ubi clamantis Domini sonuit tuba, dicens
 Lazare perge foras: magno concussa pauore
 Tartara diluunt, erebi patuere recessus,
 Et tremuit lethale chaos, mortisq; profunda
 Lex perit, atq; animas proprias repetete medullas
 Cernitur ante oculos uiuens astare cadauer.

Pr. Apoth.

— Procede sepulchro

Lazare, dic cuius uocem tellure sub ima
 Audieris, quae uis penetrauerit abdita lethi?
 Quod cum te Christus penitus nigrante profundo
 Immersum uocat ut redeas, ceu proximus audis
 Nec remoratus ades. —

Victorin. Pict.

— Procede sepulchro

Lazare clamat, et haec ad uitae lumina surge,
 Atq; haeres succede tibi: subito ille regressus
 Auctorem uiditq; suum, nouitq; magistrum.

Amcenn

LIBER I.

Amcenus.

Conscius insignis facti locus in Bethania,
Vidit ab inferna te Lazare sede reuersum,
Apparet fractis scissum foribus monumentum,
Vnde putrescentis redierunt membra sepulti.

Helpid.

Lazarus hic iterum proiecta morte resurgit,
Et pariunt animas mutata lege sepulchra,
Qui uitam functis scit uerbo reddere, uita est:

Elementa mutantur.

AQVA IN VINVM.

Sed. Acrostich.

Novum genus potentie
Aque rubescunt hydrie,
Vinumq; iussa fundere
Mutauit unda originem.

Pr. Cath.

Cambaris infusa lympha fit salernum nobile,
Nunciat unum minister esse promptū ex hydria,
Ipse rex sapore timens obstupescit poculis.

Sed. lib. 3.

— Fusas

In uinum conuertit aquas: amittere gaudens
Pallorem latices, mutauit leta saporem
Vnda suum, largita merum, mensasq; per omnes
Dulcia non nato rubuerunt pocula musto.

I 2

Helpid:

Helpid. in hist.

Insipidi quondam latices, elementa, saporem
 Flagramis sumpserunt meri. nam prouidus auctor
 Munera Leticiae, uirtutum exordia fecit.

Idem de benef. Christi.

Illic omniparis succreuit gloria uerbi,
 Letaq; uina thoris, & fercula reddita mensis:
 Obstupuit populus cumulatim lancibus hospes,
 Pronuba congestis dapibus conuiuia ducens.

Iuuen. lib. 2.

Sex illic fuerant saxis perpulchra cauatis
 Vascula, quae ternis aperirent ora metretis,
 Haec iubet è fontis gremio complere ministros.
 Hinc iubet ut summo tradant gustanda magistro.
 Ille ubi percepit uenerandi dona saporis,
 Nescius in uini gratum transisse liquorem,
 Egestas nuper puris de fomis undas.

Amanus.

Fœdera coniugij celebrabant auspice cœtu,
 Forte Galileis deerant iam uina ministris,
 Christus uasa iubet properanter aquaria lymphis
 Impleri, inde meri ueteris profunditur unda.

Victorin. pict.

Fluuius in uina refundens,
 Hoc donum sponsale dedit.

Christus per mare ambulat.

Pr. Steph.

Pr. Steph.

*Fluctus liquentis æquoris pressit pede.**Natura fluxa, ac tenuis in solidum coit:**Qui dispar illis legibus, quis condita est**Solet natatus ferre, fert uestigia.*

Idem Apoth.

— Video calcatus eundem

*Cum patitur gurges, tergum solidante liquore,**Ipsè super fluidas planis nitentibus undas**Ambulat, ac presso firmat uestigia fluctu.*

Amœnus.

*It mare per medium Dominus, fluctusq; liquetes,**Calce terens, iubet instabili descendere cymba**Discipulum: sed mortalis trepidatio plantas**Mergit, at ille manum regit, & uestigia firmat.**Petrus per mare ambulat.*

Sed. Acrostich.

*Petrus per undas ambulans**Christi leuatur dextera:**Natura quam negauerat,**Fides parauit semitam.*

Pr. Cath.

*Ambulat per stagna ponti, summa calcat fluctuū,**Mobilis liquor profundi pendulam præstat uiam.**Nec fatiscit unda sanctis pressa sub uestigijs.*

Iuuen. lib. 3.

Iamq; Simon medio submersus corpore clamat:

Fluctibus horrendis pereuntes diripe Christe,
 Dexteræ confestim protenditur obuia Petro,
 Et dubitata fides uerbis mulcetur amaris,
 Ascensæq; rati contraria flumina cedunt.

Sed. lib. 3.

— At Petrus amicam

Doctus habere fidē, Christūq; agnoscere semper,
 In medias descendit aquas, quem dextra leuauit
 Labentem Domini, nil tamen in gurgite passum:
 Cui portus fuit illa manus, pelagiq; uiator
 Libera per uitreos mouit uestigia campos.

Pr. Steph.

Scimus discipulum Petrum
 Cum uestigia tingeret,
 Mortali trepidus pede
 Dexteræ subsidio tuæ
 Subiecisse salum solo.

Christus transit per fores
 clausas.

Sed. lib. 2.

Cum foribus clausis resideret turba fidelis,
 Pace salutantis sese intulit, atq; foratas
 Expondens palmas, nudat latus. —

Victorin. Pict.

— Deus ultor ab umbris

Ecce redit, uisusq; suis (mirabile uisu)

Corporeus

Corporeus per claustra uenit, dubiumq; sodalem
Alloquitur. —

Tempestas maris sedatur.

Pr. Cath.

Increpas uentum furentem, quod procellis tristib.
Verrat equor fundo ab imo, uexet & uagā ratē:
Ille iussis obsecundat, mitis unda sternitur.

Iuenc. lib. 2.

— Inde procellis

Imperat, & placidam sternit super æquora pacē.

Sed. lib. 3.

— Nil uota moratus

Exurgens Dominus, ualidis mitescere uenis
Imperat, & (dicto citius) tumida æquora placat.

Pr. Apoth.

Insanos uideo subito mitescere uentos
Cum iubeat Christus: uideo luctantia magnis
Æquora turbinibus tranquillo marmore tendi —
Imperio Christi. —

Ficus exarescit.

Sed. lib. 3.

— Iam nunc ex germine uasto

Nullus, ait, fructus reliquum generetur in æuum.
Confestim uiduata suis ficulnea succis
Arat, & siccis permansit mortua ramis.

*Paucis panibus satiantur aliquot
hominum millia.*

Pr. Cath.

*Fert ter in qualis quaternis ferculorum fragmina,
Affatim referta iam sunt accubantum millia,
Quinq; panibus percisis, & gemellis piscibus.*

Iuenc. lib. 3.

*Ipsè duos pisces, & quinq; ex ordine panes
Diuidit, & dapibus mensas oneravit opimis:
Reliquiasq; dehinc mensis legere ministri,
Bis senosq; sinus cophinorum fragminis implent.*

Sed. lib. 3.

— Tunc alite multo.

*Carnis opima dedit, geminis modò piscibus auxit,
Sufficiens tunc manna pluit, modò panibus amplè
Quinq; dedit uictum per millia quinq; uirorum.
Quodq; magis stupeas, cophimos ablata replerunt
Fragmina bis senos. —*

Iunc. lib. 3.

*Discipuli ponunt epulas, populusq; repletur
Ad satiem dapibus: relegunt mox fragmina panis,
Et sportas referunt cumulatò pondere septem.*

Sed. lib. 3.

*Pisciculis paucis, & septem panibus, agmen
Pauit enorme uirum, præterq; infirma secundi
Sexus, ætatis saturavit quatuor illic
Millia uescennum, plus ut mireris & auctas*

Disce

Disce fuisse dapes. —

Pr. Apoth.

Quinq; in deserto panes iubet, & duo pisces
 Apponi in pastum populis, qui fortè magistrum
 Non reuocante fame stipabam undiq; septum.
 Pisciculis iam crede Deum saturanda duobus
 Et paucis crescente cibo per fragmina crustis,
 Ambesit dapibus cumulatim aggesta redundant
 Fercula, bis senos micarum molibus implent
 Post cœnam cophinos, crudus conuiuia resudat
 Congeriem uentris, gemit & sub fasce munster.

Amœnus.

Quinq; Deus panes fregit, piscesq; gemellos,
 His hominum largè saturauit millia quinq;
 Implemur minimo micarum fragmine corbes
 Bissen, æternæ tanta est opulentiæ mensa.

Helpid.

Panibus hic septem populorum millia pascit
 Quatuor, & pauci saturant conuiuia pisces:
 Nam bis sex sportas panis fragmenta replerunt.

Victorin. pict.

— Tum fruge comesta

Congeriem superesse iubet, tot millia turbæ
 Conueniunt esura. —

Dæmones ei ciuntur.

Sed. lib. 3.

Anxia pro nata uicio, quam spiritus atris

Vexabat stimulis mulier Cananæa rogabat,
 Se canibus confessa parem, qui nare sagaci
 Semper odoratæ recubant ad limina mensæ,
 Assueti refuas dominorum lambere micæ.
 Vox humilis, sed celsa fides, quæ sospite nata,
 De cane fecit ouem, gentisq; in senibus ortam
 Compulit Ebræi de gramine uescier agri.

Pr. Cath.

Suetus anro bustuali sub catenis frendere,
 Memis impos, efferatis percitus furoribus
 Profilit, ruitq; supplex, Christū adesse ut senserat.
 Pulsa pestis lubricorum mille formis dæmonum,
 Corripit gregis sulli sordida spurcamina,
 Seq; nigris mergit undis, fit pecus lymphaticum.

Iuenc. lib. 2.

Imperat ijs hominis mentem dimittere Christus,
 Porcorumq; sinit gregibus finire furores.

Iuenc. lib. 2.

— Christus

Decedens uarijs hominum languoribus aptat
 Concessam in populos patria uirtute medelam.
 Oblatusq; illi est quem dæmonis horrida uirtus
 Et lingua & uisu truncatum uiuere pœnæ,
 Et proprijs escam cruciatibus esse uolebat.

Idem lib. 3.

— Veniant tibi digna salutis

Premia, quæ fidei meruerunt roborata tantæ
 Virginis & mentem, discusso dæmone, uirtus

Comple

Complexam impleuit donis fecunda salutis.

Sed. lib. 3.

Tunc Domini præcepta tremens exire iubem is
 Spiritus infelix hominem non audet adire,
 Effugiem fugiens, quam Christum cernit habere.
 Sed pecus immunda gaudens lue, semper amicum
 Sordibus, atq; olido consuetum uiuere cano,
 Pro meritis pctiere suis, tristesq; phalanges
 Porcinū tenuere gregem: niger, hispidus, horrēs,
 Talem quippe domum dignus fuit hospes habere.

Ibid.

— Hunc protinus ordine sacro
 Curauit, uersis Deus in contraria causis,
 Damonio uacuans, auditu & uoce reformans.

Ibid.

Tunc Dominus mūdi, lux uera, & sermo parentis
 Sordibus exclusis, oculos atq; ora nouauit,
 Verbaq; per uerbum, per lumen lumina surgunt.

Ibid.

Imperio terrente tacet, hominemq; reliquit
 Pulsus, & in uacuas fugiens euauit auras.

Ibid.

— Sed cuncta solens infirma leuare
 Conditor obfessa pepulit de fauce latronem;
 Et uocis patefecit iter, nexuq; soluto,
 Muta diu tacitas effudit lingua loquelas.

Ibid.

Multiplici læsum curabat uulnere sensum,

Quam

Quam fera septenis rabies inuaserat armis,
 Demonico cuneata globo: sed squameus anguis
 Imperiosa sacri fugiens miracula uerbi
 Corde tuo depulsus abit, uolucresq; per auras
 In chaos inferna lapsus penetrare gehennæ.
 Septem ingens gyros, septena uolumina traxit.

Amœnus.

Vincla sepulchrali sub carcere ferrea demon
 Fregerat, erumpit, pedibusq; aduoluitur Iesu:
 Ast hominẽ Dominus sibi uendicat, et iubet hoste
 Porcorum furiare greges.

Victorin. Pict.

— Virum tunc corripit unum
 Spiritus hostilis, multum cui protinus omnem
 Perdiderat rabies: uires sed perdidit hostis
 Aduentu proprio re Dei, gemituq; profatur:
 Cedimus inuiti, toto nam pellimur orbe,
 Te regnante Deus, terras hominesq; relinquo,
 Vtterius temere times: sic ille refectus
 Surgit, et ad nostrũ specimen redit, hoste repulso.

Dei Dona.

Vict. lib. 1.

— Qui tua munera sentit,
 Munus & ipse tuũ est: tibi ut uni accepta referat
 Omnia, homo merito positq; & debeat unus.

Arat. lib. 2.

— Cuius de munere prauus

Attollo

Attollor meliore uia, perq; ardua surgo,
Sublimisq; sequor. —

Arat. lib. 1.

— Pius ad sua dona magister

Addere semper amans, cui nominis auxit honorē:

Dat pariter nutrire fidem. —

Vict. lib. 3.

Dixit, & imperijs mentem quæ pareat, indit,

Promissisq; pijs credat. —

Idem lib. 2.

Velle & posse dabat famulo quæcunq; iubebat.

Prosp. contra ingrat.

Ille obscuratis dat cordibus intellectum,

Ille ex iniustis, iustos facit: indit amorem,

Quo redametur amās: et amor quem cōserit ipse

Iuenc. lib. 3.

(est.

— Non talia pandere certē

Humanus sanguis, uel terræ portio corpus,

Haud unquam poterit, genitoris munera sola

Possunt tam ualidum fidei concedere robur.

Prosp. contra ingrat.

Libertate agimus, sed libertate redempta,

Cui Deus est rector, summoq; ex lumine lumen,

Vita, salus, uirtus, sapientia, gratia Christi est.

Qua currit, gaudet, tolerat, cauet, eligit, instat,

Credit, sperat, amat, mundatur, iustificatur.

Ale. ad Sor.

Sic concessa suis ut crescant munera, Christus

Querit,

Querit, & ut meritis augeſcat gratia multis.

Ibid.

Nam quid dona iuuant hominem, ſi mente ſoluta
Turpia collatum malè perdunt oia munus?

Pr. Pſych.

— Ipſe excellencibus armis

Artibus ingenium, quibus ad ludibria cordis

Oppugnanda potens tibi dimicet, & tibi uincat.

Vict. lib. 2.

— Arte uel uſu

Quod ſapimus, Domino ſemper donante tenemus.

Pr. Sym.

— Bona non tantum præſentia donat,

Sed uentura etiam, longisq; intermina ſæclis

Pronūtit. —

Vict. lib. 2.

— Deus omnia noſſe,

Quæ bona ſunt, cum luce dedit. —

Paulin. Nat.

Nec tibi difficile omnipotens, mea ſoluere doctis

Ora modis: quia muta loqui, fluere arida, ſolui

Dura iubes. tu namq; aſinam reboare loquendo,

Perſectamq; tuam lactentes condere laudem

Feciſti, ac ſolidam ſoluisti in flumina rupem,

Et terram ſine aqua ſubitis manare fluentis

Iuſiſti: deſerta rigans in ſpem populorum,

In quorum arentes animas pia gratia fluxit,

Quas Chriſtus uiuo manans petra fonte reſecit.

Ibid.

Ibid.

Qui facis omnipotens homines diuina ualere,
Fortiaq; infirmis superans, de carne triumphas.

*Spiritus sanctus Apostolis bis
datus.*

Arat. lib. 1.

— Sacris bis spiritus almus

Discipulis concessus erat, spiratus in illos
A Christo surgente semel: post missus ab astris,
Nescia uerba uiris facundus detulit ignis.

Ibid.

— Quod spiritus almus

Bis ueniēs per corda reat: semel hunc dedit autor
In terris, ut ametur homo: post misit ab astris,
Ut flagent humana Deum. —

Spiritus sancti munera.

Arat. lib. 1.

Spiritus alme ueni: sine te non diceris unquam,
Munera da lingue, qui das in munere linguas.

Pr. Cath.

Inrat pectora candidus pudica,
Que templi uice consecrata rident,
Postquam combiberint Deum nedullis:

Greg. hym.

Impleta gaudent uiscera
Aflata Sancto spiritu,

Voces

Voces disertas intonant,
Fantur Dei magnalia.

Helpid.

Consona diuersas fundit narratio linguas,
Barbara quæq; suam cognoscit natio uocem,
Quam sacer humano præfatur spiritus ore.

Hil.hym.

Linguis loquuntur omnium,
Turbae pauent gentilium,
Musto madere deputant,
Quos spiritus repleuerat.

Arat.lib.1.

Sola fuit doctrina, fides, opulentaq; uerbi
Materies, cœleste datum, noua uocis origo,
Quæ numerosa uenit, totoq; ex orbe disertis
Sufficit una loqui. —

Idem lib.2.

— Tu uocis iter, tu semina linguarum

Tu dictare ueni: qui per tua munera semper,
Quæ reddamus agis, doniq; resuscipis usum.

Ibid.

— Dominus plantaria uestra

Fœcundare ualet, qui per sua dona uenire
Ad sua dona facit, quæq; adiuuat, ipse ministrat.

Paulin.Nat.

— Sanctus quondam cœlo demissus ab alto
Spiritus, ignito diuisit fulmine linguas:
Vnus & ipse Deus diuisa per ora cucurrit,

Omnis

Omni genasq; uno sonuit tunc ore loquelas,
 Omnibus ignotas tribuens exprimere uoces,
 Quisq; suã ut gentem peregrino agnosceret ore,
 Externamq; suo nesciret in ore loquelam.
 Barbarus ipse sibi non notis nota canebat,
 Verba suis aliena loquens: sed in omnibus unum
 Voce Deum uaria laudabat Spiritus unus.

SPIRITVS SANCTVS VEGETAT.

Eduar Crisp.

Cuius inexhausto reuirescit semper in anno,
 Quicqd terra creat, gignit mare, parturit æther.

SCHOLAE CHRIS-
 TIANAE PVERILIS LIBER SE-
 cundus, in quo continentur sen-
 tentiæ illustres poetarum ue-
 terum Ecclesiasticorū.

DE OMNI LAUDE
 Pietatis atq; Virtutis.

ABRAHAM.

Viã. lib. 1.

IR cœlo dignus, nã primo à limine
 uitæ: (ilia sacra
 Verum mente Deum uenerãs, gen-
 Auerſatus erat. —

K Tertull.

Tertull. lib. 3.

Qui primus genere & patria, & genitore relicto
 Voce Dei suafus, secessit in extera regna,
 Tantos Dei meruit sublimis dignus honores,
 Gemibus ut pater, & populis credentibus esset.
 Fortun. contra Iud.

— Hoc credit Abraham

Hinc pater est nobis, est quia nostra fides.
 Tres uidet æquales, unum ueneratus adorat:
 Vnum uoce rogat, tres quoq; pelue lauat.

Vi&. lib. 3.

— Pleniſſimus ergo

Abram iusticie, atq; obseruatiſſimus equi.
 Sed. lib. 1.

O iusti mens sancta uiri, pietate remota
 Plus pietatis habens, contempſit uulnera nati,
 Amplexus præcepta Dei, typiciq; cruoris
 Auxilio uentura docet, quòd sanguine fuso
 Humana pro gente pius succumberet agnus.
 Helpid.

Carum genitor pignus mactare paratus,
 Ducit Abram: fidei meritum est, nec parcere nato.
 Sed. lib. 1.

O iusti metus sancta uiri, pietate remota
 Plus pietatis habens, contempſit uulnera nati,
 Amplexus præcepta Dei, typiciq; cruoris
 Auxilio uentura docet, quòd sanguine fuso
 Humana pro gente pius succumberet agnus.

Amot

Amor Dei & proximi.

Arat.lib.1.

Dilige mente Deum serueni plenus amore,
 Rursus ait: Charus quoq; sit tibi proximus, ut tu.
 Hoc passum ius omne tenet. —

Ibid.

— Dilectio prima est

Que Dominū uehementer amat, cui deinde secūda

Que sociat mortale genus, tamen incipit amē

Posterior numero, sequitur conūta secūda

Que prior est. —

Iuuenec.lib.4.

Sublimem cœli Dominum deuotio cordis

Diligit, est isthæc uirtus firmissima legis.

Consimile est isti: magno teneantur amore

Ad ius fraternum iustæ penetrata mentis,

His etenim geminis dependens omnia iustis.

Aetas tenera Deo grata:

Sed.lib.3.

— Mollior etas

Nil pompæ mortalis amat, non ambit honorem.

Nec resupina tumet: sic pura semita uitæ

Quantum prona solo, tantum sit proxima cœlo:

Iuuenec.lib.3.

Ex istis paruis genitor sic perdere quenquam

Non patitur, gaudetq; suis increfcere regnis.

K 2 Alc.

Alc. ad Sor.

Nulla Deo siquidē est acceptior hostia, quā qua
Immaculata sibi primis offertur in annis.

Aetas fugitiva.

Columbanus.

Omnia cūm redeant, homini sua non redit aetas.

Anima immortalis.

Pr. Apoth.

— Non occidit

Interior qui spirat homo, luet ille perenne
Supplicium, quōd subiectos malē rexerit artus.

Prosp. Epig. 14.

Vtuntur terra ut caelo, fugientia temunt:

Quod credūt, qd' amant, qd' cupiūt, Deus est.

Euod. Epig.

Nunquā morte perit, meritis post busta superstes:

Funera sublimem non capiunt animam.

Ibid.

In commune bonus non sentit damna sepulchri.

Ibid.

— Non te sors pallida uita

Sustulit, interitum nec tibi morte dedit:

Purior aetherios graderis sine carne per artus:

Sic uitam castam funera nobilitant.

Angeli.

Alc. lib. 4.

Est ille in cœlis, numeros qui præterit omnes,
 Angelicus sine fine chorus, qui laude perenni
 Conclamat, celebratq; Deum, famulantia suctus
 Ferrè ministeria, & iussis par ère supernis.
 Hi nunc quod restum mortalia corda precantur,
 Concipitur dignis sacro quòd pectore, uotis,
 Quicquid larga manus collectis spargit egenis
 Excipiunt, sanctoq; ferunt super astra uolatu.
 Quinetiam iustos, fragilis dum uita fatigat,
 Tutantur, mundiç; inter discrimina seruant.

Idem lib. 1.

Proq; reis dignè felici à sede reuulsis,
 Cœlestes hæc sancta capit nunc terra ministros.

Pr. Steph.

Exceptit astans angelus coram Deo,
 Et quæ locutus martyr, & quæ pertulit,
 Nec uerba solùm differentis condidit:
 Sed ipsa pingens uulnera expressit stilo,
 Laterum, genarum, pectorisq; & faucium.
 Omnis nata est sanguinis dimensio,
 Ut quanq; plagam sulcus exarauerit,
 Altam, patentem, proximam, longam, breuem,
 Quæ uis doloris, qui ue segmenti modus,
 Guttam cruoris ille nullam perdidit.

Ibid.

Plenus est artis modus, annotatas
 Nominum formas recitare Christo,
 Quas tenet cœli liber explicandus

Octo tunc sanctos recolet decemq;
 Angelus coram patre, filioq;
 Urbis unius regimen tenentes
 Iure sepulchri.

Ibid.

Quin et frequentes angeli
 Stant ac loquuntur cominus,
 Quorum unus ore angustior
 Compellat his dictis uirum.

Exurge martyr inclyte,
 Exurge securus tui,
 Exurge et almis cœtibus
 Noster sodalis addere.

*Ante lapsum hominis nihil
 turpe.*

Alc. lib. 2.

— Ipsa rudis fœdum nil sentit honestas.

Ibid.

— Neq; enim summi ante relicta
 Iussa Dei, quidquam conspectu turpe, sed ipsa
 Tunc mens intactos seruabat candida uisus.

Idem lib. 3.

Forma nudis proprio melius contenta decore,
 Iudice se placuit. —

Arbi

Arbitrium hominis.

Vi& lib. 1.

Nec tamen arbitrij natura in utrunq; ualentis
 Accusanda uenit nobis: namq; inde perire
 Posse datum est cunctis, ut uiuere dulcius esset.

Tertull. lib. 1.

— Nam sponte secuti

Ille dolo suasi, homo libertate peregit.

Prosp Epig. 14.

Nam si quæ Dominus promittit, non operatur

Sed solum humanum pr. euidet arbitrium:

Non hæc dona eius, sed sunt prædicta uocanda,

Ceu quisquam ex proprio sit bonus, absq; Deo.

Idem contra ingrat.

Non ullos potes arbitrij prætendere motus:

Cessat opus, cessat meritum, nihil editur impar,

Sed Deus & tales discernit, quò magis Christi

Excellat bonitas, quæ sola est causa uocatis

Et fidei & meriti: quoniam sapientia diues

Hoc etiam tribuit multis, & sancta operatis,

In finem uitæ, fieret de munere merces.

Ibid.

— Sufficiencia nostra

Ex Christo est, si quid recti sapimus, uolumusq;

Illi debemus, qui uincula nostra resoluit,

Proq; malis bona restituit: non inueniendo

Quod meritò legeret, sed donans quo legeretur,

Vt de perceptis prodiret causa merendi,
 Deq; datis in danda, gradus industria crescens
 Scanderet, atq; bonum fieret Deus omnibus unū.
 Ibid.

Huius opis semper pater indigemus, ab ipsa
 Prodeat arbitrium nostrum: nihil hac sine, sensus
 Corporei possunt, opus ut seruire quiescat:
 Et tua dum in nobis agitur: non nostra uoluntas,
 Legitima in sanctis ducamus sabbatha festis.

Idem de prouid. Dei.

Sed quia liber homo, & sapiens, discernere rectis
 Præua potest, in se intus habens discrimina rerū,
 Iusq; uoluntatis, quo temperat arbitrium mens.

Paulin. Nat. 5.

Vna salus hominum: uirtus mea, non mihi uirtus,
 Si caream uirtute Dei. —

Artes magicæ detestabiles.

Alc. lib. 2.

— Damnabitur ille perenni

Iudicio, quisquis uetitum cognoscere tentat.

Auaricia.

Pr. Psych.

Cognatam ciuilis agit discordia prædam,
 Nec parcit proprijs amor insatiatus habendi
 Pignoribus, spoliatq; suos fames impia natos.

Helpid.

Nummi dira fames, compellit uendere Iudam

In poenam regale caput, commercia tanti
Sanguinis, ex igno peragit mens improba lucro.

Pr. Ham.

Auri namq; fames parto fit maior ab auro,
Inde seges scelerum, radix & sola malorum.

Idem Steph.

Pudor per aurum soluitur,
Violatur auro integritas,
Pax occidit, fides perit,
Leges & ipsæ intercidunt.

Idem Psych.

Omne hominum rapit ille genus, mortalia cuncta
Occupat interitu, neq; enim est uiolentius ullum,
Terrarum uicium, quod tantis cladibus æuum
Mundani inuoluat populi, damnetq; gehennæ.

Ibid.

Cura, fames, metus, anxietas, periuria, pallor,
Corruptela, dolus, commenta, insomnia, sordes,
Eumenides furix, monstri comitatus aguntur.

Paul. cons.

— Inseruit donec sese malesuada uoluptas,
Ac secum luxus & amorem inuexit habendi:
Hinc odia, hinc lites, hinc fraus, hinc liuor, et iræ,
Cedes, arma, cruor, conflictus, prælia, mortes:
Hinc offensa Dei, quam tartara seua piabunt.

Sed. lib. 3.

Quisquis enim deitatis opus, quod nõ habet ex se,
Sed Domino tradente gerit, sub numine puro

K 5

Suscipiet

Suscipiet, puro dispenset munere: possit
 Ut dispensator, non ut mercator haberi,
 Davidisq; modis, vitam cantare futuram,
 Intrabo in Domini requiem, quia nescio mercedem.

Ibid.

Sumpstis gratis, cunctis impendite gratis.

Baptismus,

Arat. lib. 2.

Nomine uenturi praecursor in orbe Ioannes,
 Exhibuit baptisma suum, Dominoq; parauit
 Ipse utam, memorans cunctis baptisma futurum
 Post aliud, quod iure datur, quod trima potestas
 Illustrare solet. —

Ibid.

— Purgatus in anne

Aethereo, Christiq; cruci sua membra relegans
 Nescit ab angue mori. —

Alc. lib. 4.

Sic unum genitor iurans baptisma sacrabat,
 Ut semel abluto lymphis purgantibus orbe,
 Baptismum haud liceat nobis sperare secundum.

Fortun. lib. 2.

Traxit origo necem de semine, sed pater orbis
 Purgauit medicis crimina mortis aquis.

Alc. ad for.

— Tanta est baptismatis eius

Gratia, quo ueteris peccatum expellitur Adam

In nobis, uiuitq; nouus percunt e uetusto,
 Quo mala noxa perit, quo uirtus inclyta crescit,
 Israel uerus sacris qui tingitur undis.

Prosp. Epig. 89.

Si mundo moritur, diuino fonte renascens,

Fitq; nouus uita, qui sepelitur aqua.

Arat. lib. 1.

— O quanta bonorum

Semina percipies, qui tam preciosa lauacri
 Sumere dona uenis, steriliq; in corpore condis,

Quod fructu meliore metas. —

Idem lib. 2.

— Christi processit ab ore

Vita manens: omnesq; iubet de fonte renasci,

Qui ueniunt. —

Prosp. contra ingrat.

— Omnibus una est

Natura, & pariter nequeunt bona uel mala uelle:

Et tamen ex istis miseratrix gratia quosdam

Eligit, & rursus genitos baptisate transfert

In regnum eternum, multis in morte relictis,

Quorum causa fuit similis, de uulnere eodem.

Ibid.

Nullus non egeat sacro baptisate Christi,

Infantesq; etiam purgemur fonce lauacri.

Arat. lib. 2.

— Sacram ne deserat undam

Vlterius mortale genus, quam corpore mundo

Et

Et Dominus dignatus erat, cum diluit amnem
Per famulum, mergente Deo. —

Idem lib. 1.

— Mundum constat onustum
Gentibus esse locum, quibus in baptisate lotis,
Plená ue purgato fulserunt lamina mundo.

Alc. lib. 4.

— Quisquis baptisate tinctus
Ad caelum liber culpis pereunibus ibis.

Paulin. ad Seren.

Mira Dei pietas, Peccator mergitur undis,
Mox eadem mergit iustificatus aqua.
Sic homo & occasu felici functus, & ortu,
Terranis moritur, perpetuis oritur.
Culpa perit, sed uita redit: uetus interit Adam,
Et nouus aeternus nascitur imperijs.

Paulina de Ioann.

— Sanctum patet ecce lauacrum
Quod renouet uitam, ueteresq; obliteret actus,
Quodq; nouos homines faciat. —

Prosp. de prouidentia Dei.

Nam quoscunq; sacro renouauit spiritus anne,
In Christo genitos mortali e stirpe recisos:
Iam sedes caelestis habet, nec terrea neclit
Progenies, templu in Domini, corpusq; redactos.

BONA EXTERNA.

Prosp. de prouidentia Dei.

Felices dici mos est, quos blanda potestas

In summos apices tumidorum euexit honorum,
 Quos magni questus ditarunt, & quibus amplas
 Congessit reditus, totum res fusa per orbem.
 Laudamur uestes preciosæ, & pulchra supellex,
 Magnæ ædes, famuli innumeri, uigilesq; clientes.
 Et quicquid nō est nostrum, quodq; ut dare quiuit
 Vna dies, sic una potest auferre.

Boni interdum peccant.

Alc. ad Sor.

Sæpe boni peccant, uicijs, perit obruta uirtus,
 Pariq; transacta decedunt præmia laudis.

Boni pastoris officium.

Fortun. lib. 5.

Immaculata pij qui seruat ouilia Christi
 Ne pateant rapidis dilaceranda lupis:
 Peruigili cura stabulum sine labe gubernet,
 Commissumq; gregem nulla rapina grauet.
 Muniat inclusos preciosi uelleris agnos,
 Atq; soporantes protegat ipse uigil.
 Florea diuino pinguescat uinea cultu,
 Et matura suo sit preciosa bono.
 Fructibus æternis ut compleat horrea coeli,
 Vnde animæ uiuo fonte fluent a bibant.

Christiani hominis arma.

Alc. ad Sor.

Spes tibi fida micat, felix in uertice castis,

Conti-

- Coninet & lumbos preciosi zona pudoris,
- Iusticiæ lorica tuos constringit amictus,
- Pro gladio uibrat bis acutum dextera uerbum:
- Hæ uirtutis opes, hæc sunt solatia belli.

Paulin. Nat. 5.

Qui Domini tutus gremio candentia tela
 Discutiebat ouans galea, scutoq; fideli,
 Et gladium uerbi confessor in ore gerebat,
 Armatus pietate manus, & pectora plenus
 Casta Deo, insignis meriti thorace tegebat.

Idem Nat. 8.

- Nos crucis inuictæ signum & confessio munit:
- Armatusq; Deo, mentem, non querimus arma
- Corporis. & quanquã mēbris uideamur inertes
- Arma tamē gerimus, quib. & sub pace serena
- Contra incorporeos animis decernimus hostes.

Christiani hominis certamina:

Prosp. Epig. 96.

- Nunquam bella bonis, nunquã discrimina desunt:
- Et cum quo certet, mens pia semper habet:
- Quæ carnem oblectant, sancto sunt noxia cordi
- Contra animi legem prælia corpus habet:
- Pulsant exterius diuersis motibus hostes,
- Imus ciuile est & sociale malum:
- Ut possit mundi illecebris uitijsq; resisti,
- Vis est corporei mortificanda hominis.

Prud.

Prud. Cath.

Tormenta, carcer, unguis,
 Stridensq; flammis lamina,
 Atq; ipsa pœnarum ultima
 Mors, Christianis ludus est.

Christiani nomen & uita con-
sentiant.

Prosp. Epig. 69.

Nouerit ergo Deum sapiens, totiq; medullis
 Diligat, inq; ipso se quoq; amator amet.
 Sit bonus & iustus, sit uerax atq; benignus:
 Sit forma, & speculum, lux, & imago Dei.
 In Christo factus nouus, & iam carne uetusta
 Exutus, uilem mentem relinquat humum.

Alc. ad Sor.

Nam si Christicolas nosmet, sanctosq; putamus,
 Aggrauat hoc etiam nomen, ni facta sequantur.

Cæsari danda, quæ sunt
Cæsaris.

Iuenc. lib. 4.

Soluite nunc illi propria sub lege tributum,
 Atq; Deo proprium legis seruiemus honorem.

Concordia, seu pax.

Prosp. Epig. 29.

Moribus sanctis pulchra est concordia pacis,

Cum

Cum multis unum conuenit atq; placet.
Sed tamē hoc cohibēda modo sunt foedera amoris
Vt solis hęc sit pax tribuenda bonis.

Pr. Pſych.

Publica sed requies priuatis rure foroq;
Constat amicitijs. —

Ibid.

Quod sapimus, cōiungat amor: quod uiuimus, uno
Conspiret studio: nil dissociabile firmum est.

Ibid.

— Quicquid gerimus, nūm isq; et corporis actus,
Spiritus unimodis textat compagibus unus.

Ibid.

Pax plenum uirtutis opus, pax summa laborum,
Pax belli exacti precium est, preciumq; pericli.
Sidera pace uigent, consistunt terrea pace.
Nil placitum sine pace Deo. —

Ibid.

— Non munus ad aram
Cum cupias offerre probat, si turbida fratrem
Mens impacati sub pectoris oderit auro.

Ibid.

Quisq; litare Deo maētatis uult holocaustis,
Offerat in primis pacem, nulla hostia Christo
Dulcior: hoc solo sancta ad donaria uultum
Munere conuertens, liquido oblectantur honore.

Ibid.

Non inflata tumet, non inuidet æmula fratri,

Omnis

Omnia perpetitur patiens, atq; omnia credit,
 Nunquam laesa dolet, cuncta offensacula donat,
 Occasum lucis uenia præcurrere gestit
 Anxia, ne stabilem linquat sol conscius iram.

Idem Sym. 2.

Sola Deum nouit concordia, sola benignum
 Ritè colit tranquilla patrem, placidissimus illum
 Fœderis humani consensus prosperat orbi.
 Seditioe fugat, sæuis exasperat armis.
 Munere pacis alit, retinet pietate quieta.

Iuuen. lib. 1.

Pacificos Deus in numerum sibi prolis adoptat.

Euod. Epigram.

— Fallax concordia pugna est,
 Cum belli facies tribuit mentita quietem.

Confessio erranti medicina.

Sed. Lib. 4.

— Magna est medicina fateri,
 Quod nocet abscondi: quoniam sua uulnera nutrit,
 Qui tegit, & plagam trepidat nudare medenti.

Cœlestia quærenda.

Prosp. Epigr. 105.

Esse uolens, gaudere optans, scire abdita quærens,
 Ut te non teneant ultima, summa pete.
 Delectare Deo rege, in cœlestibus esto:
 Et quæ spe sequeris, credita amore tene.

L

Nulla

Nulla in te maneant hominis uestigia primi,
Nec formam ueteris gestet imago Dei.

Exulta agnoscens, te uerbi in carne renatum:
Cuius si pars es, pars tua Christus erit.

Qui, ne damnandi legeres mala gaudia mundi,
Promissum ad regnum se tibi fecit iter.

Prud. Perist.

Contemne praesens utile, ô prudens homo,
Quod terminandum, quod relinquendum est tibi.
Omitte corpus, rem sepulchri & funeris.

Tende ad futuram gloriam, perge ad Deum.
Agnosce qui sis, uince mundum & seculum.

Helpid.

Cura Dei, melior domus, & magis utilis.

CONIUGIVM.

Cyprian.

Quapropter nati relinquunt de more parentes,
Coniugibusq; suis positis cum sedibus haerent.

Ibid.

Crescite multimodo uentura in tempora partu,
Ut polus & plena uestro sint germine terrae.

Dracon. 1.

— Crescite, dixit

Omnipotens, replete solum de semine uestro:
Sanguinis ingeniti natos nutrite nepotes,
Et de prole novos iterum reparate iugales.

Alc. 1.

Viuite

Viuite concordī studio, mundumq; replete,
 Crescat longæuū felici semine germen:
 Non annis numerus, uitæ nec terminus esto.
 Progeniem sine fine dedi, quam tempore toto
 Aspicias, generi primus qui poneris auctor.
 Tum lex coniugij toto uenerabilis æuo,
 Intemerata suo seruabitur ordine cunctis.
 Fœmina persistat de semine sumpta uirili
 Coniugij seruare fœdem, nec separet alter
 Quod iungit sociatq; Deus: cum patre relinquat
 Et matrem, iusto constrictus amore maritus.
 Nec iam ullos propter rumpât hæc uincla parêtes,
 Vita sed amborum carnem teneatur ad unam.

CONSCIENTIA.

Alc. ad Sor.

Teste Deo gaudet, famamq; recusat inanem
 Iudicio contenta suo. —

Pr. Psych.

— Pallor in ore

Consciū audacis facti, dat signa reatus.
 Et deprensa tremit languens manus, et color albus,

Iuenc. lib. 2.

Sic quicumq; malis mentem maculauerit actis,
 Ad tenebras pavidus refugit, ne lumine claro
 Sordida pollutæ pateant contagia mentis:
 At quicumq; piæ tenuit uestigia uitæ,
 In medium properat, lucemq; nitescere gaudet,

L

2

Splend.

Splendeat ut claris uirtutis gloria factis.

Euod. Epigr.

Proximus hic cœlo est, cui recti conscia mens est.

Idem:

Hostiles laqueos scindit mens conscia recti.

Idem:

Conscijs recti tenet inter undas

Stagna salutis.

Contenta suo uita.

Pr. Psych.

Summa quies, nil uelle super quàm postulet usus

Debitus, ut simplex alimonia, uestis & una

Infirmos tegat ac recreet mediocriter artus,

Expletumq; modum naturæ non trahat extra.

Ingressurus iter peram ne tollito, nèue

De tunicæ alterius gestamine prouidus esto.

Nec te sollicitet res crastina, ne cibus alio

Defuerit, redeunt escæ cum sole diurnæ.

Columb.

O' nimium felix, parcus cui sufficit usus,

Corporis, ut curam moderamine temperet æquo,

Non misera capitur, cæcâq; cupidine rerum,

Nec maiora cupit quàm quæ natura reposit.

Non lucri cupidus nummis marsupia replet,

Nec molles cumulat tinearum ad pabula uestes,

Pascere non pingui procurat fruge caballos,

Nec trepido tales doluit sub pectore curas,

Ne subitis percat collecta pecunia flammis,
Aut fracta nummos rapiat fur improbus arca.

Conuiuiorum disciplina.

Pr. Cath.

Sufficit, quidquid facias, uocato
Numinis nutu prius, inchoare,
Siue tu mensam renuas, cibumq;
Sumere tentes.

Fortun. lib. 7.

Pelle palatinas post multa negotia rixas,
Viuerè iucundè mensa benigna monet.
Cause, iræ, strepitus sileant, fora, iurgia, leges:
Hic placeat requies, quam dat amica dies.

Ibid.

Quem rogo, pacificos animos ad prandia defer:
Hostem quære alibi, si tibi pugna placet.
Delicijs medijs lites agitare recuses,
Arma tibi campus, mensa ministret olus.

Ibid.

Si tibi magnanimus rigida uirtute uideris,
Secure ad calices fortia bella refers.
Qui uenit huc epulas nostræ cognoscere mensæ,
Commendet patrios gratia sola cibos.

Pr. Cath.

Fercula nostra Deum sapiant.
Christus et influat in pateras,

Seria, ludicra, uerba, iocos.

Deniq; quod sumus, aut agimus,

Trina superna regat pietas.

Ibid.

Pastis uisceribus, ciboq; sumpto,

Quem lex corporis imbecilla poscit,

Laudem lingua Deo patri rependat.

Corde creditur, ore fit confessio.

Arat. lib. 2.

Corde salus credentis erit, confessio uoce.

CRAPULA.

Pr. Cath.

Sed re crapula ferueat, cauendum est,

Quæ sedem fidei cibus refertam

Vsq; ad congeriem coarctet intus.

Ibid.

Nam si licenter diffluens potu et cibo,

Ieiuna rite membra non coerceas,

Sequitur, frequenti marcida oblectamine,

Scintilla mentis ut tepescat nobilis,

Animusq; pigris stertat ut præcordijs.

*Creaturæ in usum hominum
conditæ.*

Prud. Cath.

Ipse homini quia cuncta dedit

*Quæ capimus dominante manu
 Quæ polus, aut humus, aut pelagus,
 Aere, gurgite, rure creant,
 Hæc mihi subdidit, & sibi me.*

Viã.

*Non uno tu contentus dotare creata
 Munere, quicquid agis uarios largiris in usus:
 Quinimo nil non causa Deus alme tuorum
 Efficis: ipsa licet nobis ignota tuorum
 Factorum ratio atq; modus.*

Prosp. de Prouident.

*Huic cœli uolucres, & cuncta animalia terre
 Subiecta, & pisces quos nutrit pontus & annes.*

Auctor incertus.

*Tu seruire iubes homini genus omne animantum,
 Insuper & grauibus lucos curuescere pomis,
 Atq; nouos reditus nullo de semine nasci.
 Tu uarios annes nostro prodesse labori,
 Et renouare sacris benedictum fontibus auum.*

Creaturæ in usum Dei conditæ.

Prosp. de Prouid.

*Omni enim auctori seruit natura potenti:
 Quæq; ad opem cedunt, eadem famulatur ad iram.*

CRUX FERENDA.

Prud. Cath.

Docuit quoq; non prius ullum

L 4

Cœlestis

Cœlestia cernere regna,
 Quam nocte & uulnere tristi
 Tolerauerit aspera mundi.

Ibid.

Mors ipsa beatior inde est
 Quod per cruciamina lethi
 Via panditur ardua iustis
 Et ad astra doloribus itur.

Idem Perist.

Carcer Christicolis gradus coronæ est,
 Carcer prouehit ad superna cœli,
 Carcer conciliat Deum beatis.

Ibid.

Felices animæ, quibus per ignem
 Celsa scandere contigit Tonantis,
 Quas olim fugiet perennis ignis.

Culpa in auctorem.

Alc. lib. 5.

Sic studijs aliquando hominum in contraria uersis,
 Auctorem redeunt commenta pericula in ipsum.

Culpam pœna consequitur.

Viêt. lib. 2.

— Usque adeò contermina pœnæ
 Culpa suæ est. —

Diabolus

Diabolus auctor peccati.

Arat. lib. 2.

Anguis origo necis. nam mors hinc edita, nomen
De morsu peccantis habet.

Pr. Ham.

Hinc natale caput uitiorum, principe ab illo
Fluxit origo mali. —

Ibid.

Inuentor uitij non est Deus: angelus illud
Degener, infami conceptum mente creauit.

Ibid.

Hic ille est uenator atrox, qui cæde frequenti
Incautas animas non cessat plectere Nimroth.

Qui mundum | curuis anfractibus & siluosis |
Horrentem scopulis, uersuto circuit astu,

Fraude alios tectisq; dolis innectere adortus:
Porro giganteis alios luctando lacertis

Frangere, funereos late exercere triumphos.

Tertul. lib. 1.

Protinus extremum nefas ausus spargere passim,
Auribus horrendum uerbum, neq; uoce loquendū.

Abiectos à plebe Dei, sine luce uagantes,
Inuentos sine mente uiros, terrena sequentes

Aggressus, prauis prauos docet esse magistros.

Diabolus auctor mortis.

Sed. lib. 2.

170 SCHOLAE CHRIST.
Expulerat primogenitum scuisimus anguis
Florigera de sede uirum, blandiq; soporis
Illecebris lethum misero portabat amarum.

Vi&. lib. 2

Inuida mens coluber: qui cœlum intrare creatoꝝ
Deiecisti homines, uetitasq; attingere fraudes
Fraude tua impulsis, præduræ mortis origo es.

Alc. lib. 2.

Nam quidquid toto dirum committitur orbe,
Iste docet, scelerumq; manus ac tela gubernat,
Pugnat & occultus per publica crimina latro.

Diabolus auctor idololatriæ.

Vi&. lib. 2.

Ah nimium miseri gentiles, quos furor egit
In uarios ritus, cognomina multa deorum
Fingere, pluralemq; Deo uocem addere soli,
Serpentis primam hanc sonuit uox impia diri,
Qui mortis tum causa fuit. —

Idem lib. 3.

Ergo res hominum cunctas, euentaq; rerum
Quæ Domino fuerat par assignare supremo,
Assignare uagis persuasit subdolus astris,
Atq; auium spectare fibras, motusq; uolantum.
Et studio ingenti magicæ scelus intulit artis,
Et plures orare deos, idolaq; muta.
At magis idolis latitantem semet, in ipsis

Suaſit

Suasit adorari, multò magè dignus aduri.

Eupolemius lib. 1.

Namq; puer seui mores laudare tyranni
 Cœpit, et offendunt summum quæcunq; Tonantem,
 Hoc didicit monitus libens: homicidia amare,
 Et Sodomitarum ritu gaudere sinistro,
 Cælumq; & terras, & flumina, credere plena
 Numinibus. —

Diabolus hostis hominis.

Alc. lib. 2.

Nec tamen in totum perijt, pars magna retentat
 Vim propriam, summaq; cluit uirtute nocendi.

Sed. lib. 4.

Olim quippe ferox, & nigræ mortis amator,
 Ille nocens anguis, deiectus culmine cœli,
 Cum pompis socijsq; suis, omniq; nefandæ
 Agmine militiæ, Christum quem nouerat illic
 Conspicit in terris uelamine carnis opertum:
 Et gemit esse homini, dominum uirtutis, amicum.

Alc. lib. 2.

Plus doluit perijisse sibi, quod possidet alter.

Sed. lib. 3.

— Domini præcepta tremens exire iubentis
 Spiritus infelix, hominem non audet adire,
 Effigiem fugiens, quam Christum cernit habere.

Pr. Cath,

Circums

*Circumfremit, ac uorare tentat
 Insanos acuens furore dentes.*

Diabolus callidus.

Alc. lib. 2.

*Sic natura ualet, rectam quam condidit auctor,
 Sed post ad prauos subuersor transtulit usus.*

Idem ad Sor.

*Tunc recti impatiens, omni qui tempore serpens
 Mille dolos, damniq; artes ter mille uolutat.*

Idem lib. 4.

*Serpentis tantum semper fragmenta caueto.
 Vertice submisso blandum licet ille trifulcis
 Finxerit abscondens per dulcia sibila linguis
 Immortale odium: nec quidquam, si sapis, illi
 Credideris, blando sermone infidus inescat.
 Nam quicumq; semel ledendi quaesit artes,
 Hic semper suspectus erit. —*

Arat. lib. 2.

*Fallit, quod ab hoste uenit, metuamus ut omnes
 Hoc audire nefas: ne corrumpamur amari
 Melle doli, si uera canat, qui falsa ministrat.*

Tertull. lib. 1.

*-- Vitam non inuidet ulli,
 Iudicium negat esse reis, dulciq; cruentum
 Circumfert miseris mixtum cum melle uenenum.*

Alc. ad Sor.

Nemo

Nemo adeò tutus est, qui non aliquando timere
Debeat, ac tali sibi prorsus ab hoste cauere.

Sed. lib. 2.

O' quàm cæca gerit nigro sub pectore corda
Mens tenebris obscura suis. —

Diabolus insultat deceptis.

Alc. lib. 2.

— En affectatæ uobis est gloria laudis
Reddita, qui peruersa simulq; etiam optima nostis.

Ibid.

Immortale nihil terra prodire sinendum est.

Ibid.

Si nequeo clausos iterum conscendere cælos,
His quoq; claudentur: leuius cecidisse putādum est,

Si noua perdatur simili substantia casu,
Sit comes excidij, subeat consortia pœnæ:

Et quos præuideo, nobiscum diuidat ignes.

DISCORDIA.

Pr. Pſych.

— Scissura domestica turbat

Rem populi, titubatq; foris, quod disidet intus.

Ibid.

— Fissa uoluntas

Confundit uarijs arcana bisformia fibris.

Ibid.

— Nil dissociabile firmum est.

Idem

Idem Sym.

— Incompositos humano in pectore sensus,
 Disiunctasq; animi turbato scedere partes,
 Nec liquidâ inuisit sapientia, nec Deus intrat.

Discipulus infra magistrum.

Iuenc. lib. 2.

Discipulus nunquam transcendat celsa magistri
 Culmina, nec Dominum tentet præcellere seruus.
 Discipulo satis est uires equare magistri,
 Vel domini similem uirtutem prendere seruo.

DIVITIAE.

Arat. lib. 1.

Non fragiles secteris opes, quas spernere debet
 Cum Domino qui diues erit. —

Pr. Sym.

Virtutem nil uile decet. nam uile, quod etas
 Eripit, æra cadunt, aut fuluum defluit aurum.
 Aut candor perit argenti, si defuit usus,
 Et fuscata situ corrumpit uena colorem.

Idem Pſych.

Sordet Christicolis rutilantis fulua monetæ
 Effigies, sordent argenti emblemata, & omnis
 Theſaurus nigrante oculis uileſcit honore.

Proſp. Epig. 78.

Terrenis opibus cum diues gaudet iniquus,
 Veris se miserum neſcit egere bonis.

Nam

Nam quid erit, quod non momento temporis uno,

Perdere mundana conditione queat?

Cum licet aduersis cessantibus omnia parcant,

Lege tamen mortis sit faciendus inops,

At bona iustorum nullis obnoxia damnis,

Hostes, furta, ignes, & mare non metuunt.

Indemnis seruat proprium sapientia censum,

Nec perdunt meritum paxq; fidesq; suum.

Omnis uirtutum semper constantia salua est,

Inuitis Christi munera nemo rapit.

Arat. lib. 1.

Nec licet ut coelum corrupta pecunia quærat,

Quam terræ scrutator amat. —

Iuenc. lib. 3.

Difficile est terris affixos, diuite gaza

Auelli, cœliq; leues in regna uenire,

Nam citius tenuis per acus transire foramen

Deformis poterunt immania membra cameli,

Quam diues ualeat cœlestia regna uidere.

Idem lib. 1.

— Vbi condita res est,

Illic corda etiam simili ditione tenentur.

Diuitum in summa copia uitiositas.

Paulin. Panegy.

Tu cui sordet inops, qui nomine diuitis excors

Triste leuas crispa fronte supercilium:

Neo

Nec dignaris eos homines uel nomine fari,
 Quos simili luxu non fluitare uides.
 Filius ille Dei qua uenerit aspice forma,
 Qui cum esset diues, pauper in orbe fuit.
 Et ueniens non alta Deus, sed uilia mundi
 Lēgit, ut infirmis fortia destrueret.

Ibid.

Contemnis cæcum, leprosum tangere uitas,
 Diues auare, lepram diligis ipse tuam.
 Ille oculis hominum miser est, & debilis: at tu
 Turpis es ante Deum, debilitate animæ.

Ibid.

Tu cui sordet inops, qui uiso horrescis egeno,
 Occursumq; pij supplicis omen habes:
 Qui te miraris preciosa ueste nitentem,
 Nec sordere uides interiore habitu:
 Omnia mēte geris, quæ in corpore pauperis horres
 Sordidior pannis, diues & ulceribus.

Prudent. Peristeph.

Hunc qui superbit serico,
 Quem currus infletum uehit,
 Hydrops aquosus lucido
 Tendit ueneno intrinsecus.
 Ast hic auarus contrahit
 Manus recuruas, & uolam
 Plicans aduncis unguibus
 Laxare neruos non ualet.

Istum libido foetida

Per scorta tractum publica
Luto & cloacis inquinat,
Dum spurca mendicat supra.

Quid ille feruens ambitum,
Sitimq; honoris æstuans,
Mersisue anhelat febribus,
Atq; igne uenarum furit?

Quisquis tacendi intemperans
Silenda prurit prodere,
Vexatur & scalpit iecur,
Scabiemq; cordis sustinet.

Quid inuidorum pectorum
Strumas retexam turgidas?
Quid purulenta & liuida
Malignitatum uulnera?

Doctrina absq; pietate per-
niciosa.

Alc. ad Sor.

Nam nisi doctrine iungatur uita fideli,
Maiores faciat coniuncta scientia poenas.

Ibidem.

Ne uanum præ se tumefacta scientia nomen
Nostra serat, sed iuncta sibi dilectio subdit.

Doctrina nullius hominis per-
fecta.

M

Prosp:

Prosp. Epig. 27.

Doctrinae Domini penetrabilia tempore in isto,
 Ad plenum nulli peruia sunt homini.
 Semper enim sanctis superest, quo crescere possint,
 Et perfectorum gloria, principium est.

Dolor.

Arat. lib. 1.

— O' qualia feruens
 Implorat fomenta dolor: non murmure tristi
 Affectum pietatis agunt, nec ab ore frequentant
 Instrumenta precum, quisq; & bona facta meretur.

Victorinus lib. 2.

— Grauior nam multò est poena uideri
 Inter felices, & pura mente beatos
 Victuro post supplicium, factiq; pudorem.

Ecclesia.

Alc. lib. 4.

Arca uetus Noe, Christi est Ecclesia, per quam
 Extra etiam quam nemo potest saluari.

Arat. lib. 1.

— Verior illa est
 Quae super astra manens, coelestis & alta uocatur.

Ecclesiae hostes.

— Crebras Ecclesia uera procellas
 Sustinet, & saeuis nunc diuexatur ab undis.

Ibidem.

Hinc gentilis agit duros sine more furones,

Hinc

Hinc Iudæa fremit, rabidoq; hanc impetit ore,
 Hæreseon uesana furens exinde charybdis
 Concutit, & Graiùm sapientia stulta sophorum.
 Quæ quanquam inter se uario certamine pugnant,
 Debellanda tamen si quando Ecclesia, gaudent
 Consensu unanimi Christi consurgere contra
 Nauiculam, & uanis mendacia fingere uerbis,
 Sed clausam uacuo pulsant impune latratu.

Pr. Steph.

Intrare seruis idolorum ac dæmonum
 Sanctam salutis non licet nostræ domum,
 Ne polluatur purus orandi locus.

Elemosyna.

Arat. lib. 1.

— Pete creditor inde

Vsurae maioris opem, gazasq; reconde,
 Quæ nequeunt aduersa pati: non dete: it ullus
 Perpetuas ibi casus opes, sine fine tenebis
 Quæ Dominum debere facis. —

Iuuen. lib. 1.

Ex animo miserans largire, aut mutus si quis
 Orabit, tribue, & mitem ne subtraha uultum:

Alc. ad Sor.

Felix illa manus largis quæ prouida donis,
 Accensum pura fouit pinguedine lumen.
 Tantum namq; olei uasis infunditur amplis,
 Quantum quis miserans misero porrexit egeno.

M 2

Euod;

Euod. Epigr.

Qui dedit in medium quam lex iubet optima uictū,
Emit terrenis fructibus ille polum.

Fortun. lib. 1.

Qui se nudato tunica uestiuit egenum,
Dum tegit algentem, plus calet ipse fide.

Idem libro 3.

Dum tibi restrictus maneat, & largus egenis,
Quod facis in minimis, te dare crede Deo.

Idem libro 4.

Nec solum refouens, sed dona latendo ministrans,
Amplius inde placet, quod sine teste dedit.

Idem libro 1.

Et data res uiuit, facit & bene uiuere dantem,
Cum moritur terris ducitur inde polis.

Fortun. libro 5.

Pauperibus fessis tua dextera seminat escas,
Ut segetes fructu fertiliore metas.

Vnde foues inopes semper satiata manebis,
Et quem sumit egens fit tuus ille cibus.

Peruenit ad Christum quidquid largiris egeno,
Etsi nemo uidet non peritura manent.

Stat sine fraude tuum, quod mittis ad astra talentū,
Quas bene dispergis, has tibi condis opes.

Arat. lib. 1.

— Quid enim substantia prodest

Quae seruata perit? quam sideris arce locatam
Commodius, qui cedit, habet.

Fort.

Fortun. libro 4.

*Exulibus, uiduis, captiuis omnia fundens,**Paupertate pia diues ad astra subis.**Acternum mercata diem, sub tempore paruo,**Misisti ad cœlos, quos sequeris opes.*

Ibidem.

— *Sine fine tenebis,**Quæ Dominum debere facis. —*

Paulin. Nat. 6.

— *Non uilia Christo**Pauperis obsequij libamina, qui duo lætus**Acra, piæ censum uiduæ, laudata recepit.**Tunc quoq; multa Deo locupletes dona ferebant,**Implentes magnis æraria sancta talentis:**Sed Christus spectator erat, qui dona ferentum**Inspiciens, uiduæ palmam dedit. illa diurni,**Rem uictus, geminos (quod ei substantia) nummos,**Miserat in sacram, nil anxia corporis, arcam.**Propterea ex ipso uenturi iudicis ore**Ante diem meruit facti præcerpere laudem,**Præferriq; illis, quorum stipe uicerat aurum,**Munere pauper anus, sed prodiga corde fideli.*

Alc. ad Sor.

Crescit enim in cumulos, quidquid confertur egenis.

Sedul. lib. 3.

*Ieiunus quicunq; cibum, sitientibus haustum,**Hospitibus tectum, nudis largitur amictum,**Solatur nexos in carcere, persouet ægros:*

Atq; alijs largus, sibi tantum constat egenus:
 Nec dubiè in cœlum substantia peruenit illa
 Quæ Christo collata datur sub paupere forma,
 Quæ damnis augmenta capit, quæ spargitur ut sit
 Quæ perit ut maneat, quæ uitam mortua præstat.

*Episcopi pijs & fidelis mu-
 nera.*

Fort. libro 3.

Nil lupus insidijs cauto subducit ouili,
 Te pastore sacro peruigilante gregem.
 Facundo eloquio cœlestia dogmata fundis,
 Ne tenebræ noceant semita lucis ades.
 Cunctorum recreas animos dulcedine uerbi,
 Qui satias epulis, pascis & ore greges.
 Præcepta implentur, non solo pane cibamur,
 Delicias capimus, quas tua uerba ferunt.
 Hæresis ira cadit, forti te milite, Christo
 Acquiris regi, qui dedit arma tibi.
 Qui purgas spinis agros sermone colente,
 Et mundata Deo surgit ubiq; seges.
 Qui uenit huc exul, tristis, defessus, egenus,
 Hic recipit patriam te resouente suam.
 Quæ doluit, tollis: gemitus in gaudia uertens,
 Exilium remoues, reddis amore lares.
 Pauper habere cibum meruit quoq; nudus amictû:
 Inuenit hic semper quæ bona quisq; cupit.

Idem lib. 9.

Te ui-

Te uigili custode lupus non diripit agnos, |
 Te pascente gregem non ouis ulla perit.
 Cautius in toto per mitia pascua ducis,
 Toxicam ne noccant, florea rura paras.
 Sis cibus ut populi, placide ieiunia seruas,
 Ut saties alios, subtrahis inde tibi.
 Nudos ueste tegis, captiuum uincula soluens,
 Deposito reddens libera colla iugo.
 Exulibus domus es, atq; esurientibus esca:
 Felix cui Christus debitor inde manet.

Idem lib. 3.

Quos semel affectu astringis pietate paterna,
 Vtterius nunquam dissociare potest.
 Hec subito ueniens, ueluti fugitiua recedit,
 Sed concessa cito, gratia fixa manet.
 Verba Dei complens, sicut te diligis ipsum,
 A te ita diligitur proximus omnis homo.
 Vocis Apostolicæ sectator dignus haberis,
 Quæ caros animos præposuit fidei.
 Tranquillus, placidus, mitis, sine nube serenus,
 Cui rabies mundi nil dominare potest.
 Pectora cunctorum reficis dulcedine uerbi,
 Letificas uultu tristia corda tuo.
 Pauperibus cibus es, sed & esurientibus esca,
 Rite pater populi dando salutis opem.
 Sollicitat pia cura gregis se pastor opime,
 Nil lupus à stabulis quo uigilante rapit.

Ibidem.

Plurima magnarum fudisti semina laudum,
 Quæ matura operis fertilitate metis.
 Tempore præfenti uictum largiris egenis,
 Vnde futura dies centuplicabit opes.
 Dogmatis arcani referas penetrabilia pastor,
 Nec solum dapibus, pascis & ore greges.
 Te solamen inops meruit, te nudis amictum,
 Et solus cunctis potus & esca manes.

Ibidem.

Ardua cœlorum pandis mysteria terris,
 Per quem plus Dominum, scit, timet, orat, amat.
 Dogmate diuino præful sacunde triumphas,
 Dans pastor monitis ne premat error oues.
 Delicijs reficis, quas cœlum, arua, unda ministrat,
 Et satiat populos hinc cibus, inde fides.
 Sumit pauper opem, tristis spem, nudus amictum:
 Omnia, quidquid habes, omnibus esse facis.

Ibidem.

Fletibus assiduis acquiris gaudia plebi,
 Pastoris lachrymis letificantur oues.
 Ictibus inualidis quamuis minitetur iniquis,
 Tu quibus es murus uulnera nulla timent.
 Et licet incluso lupus insidietur ouili,
 Te custode, gregis nil ibi prædo nocet.
 Oblectas populos uultu sine nube sereno,
 Cunctorumq; animos gratiâ blanda fouet.
 Si postcat nouus hospes opem, tu porrigis escas,
 Inuenit

Inuenit & proprios ad tua tecta lares.

Dum satias querulum, magis obliuiscitur illas,

Quas habet in patrijs sinibus exul, opes.

Qui sua damna refert, gemitus, subducis ab ore,

Gaudia restituens, tristia cuncta fugas.

Protegis hinc nudos, illinc tu pascis egenos:

Nil tibi reddit inops, reddit amore Deus.

Horrea præmittis melius tua condita seruans,

Quas sic diffundis dat paradus opes.

Idem lib. 4.

Pauperibus diues censum transfudit egenis,

Antè bonis tribuit, quàm peteretur opem.

Semina iactauit centeno pingua fructu,

Cui modò de reditu messis adulta placet:

Vnica cura fuit cunctos ut miseret ægros,

Ipsè quibus medicus uixit, & ipse cibus.

Ibidem.

Pectore de proprio Christi responsa rigando

Multorum extinxit fonte fluente sitim.

Inuitans instanter oues ad pascua regis,

Distribuit dulcem fratribus ore salem.

Idem lib. 5.

Pastoris studio circum sua septa recurrens,

Ne lupo intret oues, seruat amore greges.

Supportante manu trahit ipse ad pabula Christi,

Montibus instabilem ne uocet error ouem.

Cuius uox refluens plebi de fonte salubri,

Vt bibat aure fidem, porrigit ore salem.

Hosti damna quidem, domino pia uota parauit,
Et commissa sibi dupla talenta refert.

Ibidem.

Immaculata pij qui seruet ouilia Christi,
Ne pateant rabidis dilaceranda lupis,
Peruigili cura stabulum sine labe gubernat,
Commissumq; gregem nulla rapina grauet.
Muniat inclusos preciosi uelleris agnos,
Atq; soporantes protegat ipse uigil.
Florea diuino pinguescat uinea cultu,
Et matura suo sit preciosa botro.
Fruetibus aeternis ut compleat horrea caeli,
Vnde anima uiuo fonte fluenta bibant.

Idem lib. 4.

Nudorum tu uestis eras, argentis amictus,
Qui ad tua tecta fuit, tectus & ipse redit.
Diuitias omnes, inopum sub uentre, locasti,
Vnde tibi semper uiua talenta manent.
Esuriens epulum, sitiens te sumere potum,
Cernere te meruit tristis & exul opem.
Implesti proprijs uiuatam ciuibus urbem,
Videruntq; suos te redimente lares.
Quam lupo a stabulis tulerat frendente rapina,
Te pastore, gregi reddita, plaudit ouis.

Idem lib. 2.

Sollicitus quenquam ne deuoret ira luporum,
Colligit ad caulas pastor opimus oues:
Assiduis monitis ad pascua salsa uocatus,

Grex

Grex uocem agnoscens, currit amore sequax.

Idem lib. 10.

*Qui minimas non uis perdere pastor oues:
Sollicitis animis curam per pascua tendens,
Ne desint caulis, circuis ore greges.*

Idem lib. 3.

*Non perit hic uestrum qui grex ad ouile recurrit,
Candida nec spinis uellera perdit ouis.
Non lupus ore rapit prædam pastore uigente,
Sed fugit exclusus non lacerando greges.*

Ibidem.

*Te custode pio nunquam lupus abstulit agnum,
Nec de fure timens pabula carpsit ouis.
Esca inopum, tutor uiduarum, cura minorum,
Omnibus officijs omnia pastor eras.*

Ibidem.

*Te pascente greges nunquam lupus abripit agnos
Sunt bene securi quos tua caula tegit.*

Ibidem.

*Proq; salute gregis pastor per compita curris,
Exclusoq; lupo tuta tenetur ouis.*

Sed lib. 3.

*Quisquis enim deitatis opus, quod non habet ex se,
Sed Domino tradente gerit, sub nomine puro
Suscipiet, puro dispenset munere: possit
Ut dispensator, non ut mercator haberi:
Sumpsistis gratis, cunctis impendite gratis.*

Fort.

Fortun. libro 4.

Ad quem pauper opem, precium captiuus habebat,
 Hoc proprium reputans, quod capiebat egens.
 Cuius de terris migravit ad astra facultas,
 Et plus iste Deo, quàm sibi uixit homo.

Idem lib. 5.

Et uelut est oculus, capitis qui dirigit actus,
 Sic pia pastoris cura gubernat oues.

Idem lib. 8.

Neu noceant hostes qui sunt in ouile feroces,
 Vnicus in campis publica turris ades.

Idem lib. 9.

Es generale bonum nulli grauis, omnibus æquus,
 Iusticiæ socium nulla rapina tenet.

Mitis in alloquio, placidus, grauis, atq; modestus,
 Omnia cui data sunt, ut decus omne geras.

Item lib. 4. de D. Martin.

Non apud hunc opus esse diu lachrymando rogari,
 Aut prece multiplici ueniam sperare nocenti,
 Qui magis expetiit culpa donare reatus,
 Credidit & damnum quidquid non prestilit ultrò.

Hac sua lucra putans demittere debita noxæ,
 Obuius occurrens quærenti munera pacis,
 Iras si nulli, pœnis ignoscere cunctis.

Fœdera sola ligans celer, & delicta relaxans:
 Effugiens ne quando sibi daret ultio damnum,
 Rem pietatis agens, satis est clementia uindex.

Fœdera semper amans, et pacis in arma triumphas.

Suppli-

Supplicis ad uocem miserantia uiscera laxat,
 Inq; sinu ueniæ trepidum mulcendo reduxit,
 Atq; reum solitè patriæ pietate recepit.
 Hæ tibi diuitiæ, thesauri, hæc unica cura,
 Christum corde pio, Christum meditarier actu.

Paulin. Nat. 5.

Ille gregem pavidum de tempestate recenti
 Mulcebat monitis coelestibus, & duce uerbo
 Anxia corda regens, firmabat amore fidei,
 Contemnenda docens, & amara & dulcia mundi,
 Nec concedendum terroribus, obuiaq; ipsis
 Ignibus aut gladijs promptos inferre monebat
 Pectora, & ipse suis addebat pondera uerbis,
 Confessor passus, quæ perpetienda docebat
 Omnibus, eloquio simul exemploq; magister.

Paulin. Nicet.

Orbis in muta regione per te
 Barbari discunt resonare Christum
 Corde Romano, placidamq; casti
 Viuere pacem.

Sic tuo mitis lupus est ouili
 Pascitur concors uitulus leoni,
 Paruus extracto crucibus cauernis
 Asside ludit.

Euod. Epigram.

Mitis, compositus, largus, pius, integer, æquus
 Crederet ut damnum, non dare perpetuum.
 Fleuit pauperiem miserans, arrisit habenti,

Gaudia

Gaudia cum cunctis tristitiamq; gerens.

Idem.

Egit quod docuit, meritis & honore superstes.

Idem.

Moribus antefuit, quod gerit, officio.

*Faciens & assentiens eadem poe-
na digni.*

Arat. lib. 1.

— Crimine ab uno

Fit commune nefas, quoties scelus antè peractum,
Consensus facit esse suum. —

Fama non curanda.

Alc. ad Sor.

Neglige quid de te rumor diuulget inanis,
Nec lœdi iam fama potest, innoxia cuius
Vita, uel inuitis tandem patet hostibus: ut se
Opponat mundus, mendaciaq; omnia fingat,
Nec deest ipse suis tandem expectatus amicis,
Qui uerum prodat, uerax Deus atq; fidelis.

Ibidem.

Teste Deo gaudet, famamq; recusat inanem
Iudicio contenta suo: tum protinus omni
Auxilio deserta hominum matrona, suæq;
Conscia uirtutis, superis commendat increment
Mœsta pudicitiam, quo suis passura labores
Ante serat quàm luxuriæ assentire senili.

Fata non sunt.

Pr. Sym. 2.

— Nil sunt fatalia: uel si

Sunt aliqua, opposito uanescunt irrita Christo.

*Fatuus ferre secundas res
nequit.*

Eupol. lib. 1.

Sed retinere diu nescit malè cautus honorem,

Prosperitasq; necat fatuum.

Fides Dei donum.

Arat. lib. 1.

— Pius ad sua dona magister

Addere semper amans: cui nominis auxit honorem,

Dat pariter nutrire fidem. —

Prosp. contra ingrat.

Porrò fidem quis dat, nisi gratia: sic bene uelle

Gratia dat tribuendo fidem, quæ credita poscat,

Quæq; uoluntatis meritum creet, ipsaq; solo

Nascatur spirante Deo, mentemq; reformans.

De cinere argenti sopitum suscitet ignem.

Iuuen. lib. 3.

— Nam talia pandere certè

Humanus sanguis, uel terræ portio corpus,

Haud unquam poterit, genitoris munera sola

Possunt tam ualidum fidei concedere robur.

Fidel

Fidei uis & efficacia.

Prosp. contra ingrati.

Omne etenim probitatis opus, nisi semine uere
 Exoritur fidei peccatum est, inq; reatum
 Vertitur, & sterilis cumulat sibi gloria pœnam.

Iuuen. lib. 3.

Namq; fides si certa animi consistet in arce,
 Nec dubijs mutans utijs tremebunda iacebit,
 Arboris istius uobis substantia cedit:
 Nec tantum istius, sed montis celsa reuelli
 Credentum uerbis poterunt, undisq; profundis
 Cum syluis pariter, saxisq; ferisq; recondi:
 Et quæcunq; fides robusto pectore poscet
 Credentum, semper digna uirtute tenebit.

Helpid.

Sacrati nemoris, Domino per amœna uireta
 Felix latro duce, hospitium uitale meretur,
 Fortificata fides uincit tot crimina uitæ.

Arat. lib. 1.

O' nunquam neglecta fides, cui subiacet illud,
 Quod natura negat, proprijs quam legibus uti
 Non finit omnipotens, quoties iubet esse uicissim
 Posse, quod insolitum fieri mutata perurget.

Fortun. lib. 3. de D. Martin.

Expugnante fide morsus uim perdidit anguis.

Tertull. lib. 3.

Iam præclara fides, iam spes super omnia fulgens,

Extin-

Extinxit rapidos ignes, & uicit iniquos.

Paulin. Panegyri.

Hinc preciosa fides. nam sicut gratia, iam non

Gratia si meritis attribuat, erit:

Sic & nulla fides, nisi quæ quod non uidet, illud

Credit, & æternam spe duce rem sequitur.

Paulin. Nat. 4.

— Cuius uirtute uel unius

Fortior innumeris, pietate armatus inermis,

Armatis ferro: sed inermes pectore Christo

Prosternet superante fide, quæ conscia ueri

Cœlestis, uitam præsentem morte futuram

Comparat, & uicta uicticem corpore mentem

Lata Deo referens, gaudentibus inuehit astris.

Paulin. Nat. 6.

Poscentisq; fide, non libertate dolentis

Motus, opem properat. —

Paulin. Nat. 8.

Fides innixa Deo trepidantia firmat

Pectora, & in mœsto securum tempore tempus

Præsumit, confisa Deo: —

Ibidem.

Semper in omne, bono ualuit considerare Christo,

Crederet cuncta Deo uirtutum, ponere solum

Omnia summa Deum: talis, super omnia semper

Arma, fides ualuit. —

Ibidem.

Arma fide semper, nunquam cognouimus armis

N

Indiguissè

194 SCHOLAE CHRIST.
Indiguiffe fidem. —

Fides omnia confert.

Alc. lib. 4.

— *Quem prisca fides, & conscia uirtus
In coelum sine morte tulit. —*

Prosp. Epigr. 110.

*Quid rogo mandatis durum censetur in istis?
Aut quid erit quod non possit obire fides?*

Euod. Epigram.

*Commoda de damnis mercaris, gaudia planctu,
Si tibi de Christo est indubitata fides.*

Alc. lib. 5.

*Vos modò promissis tantum confidite donis,
Et quos deposcent ingentia facta labores,
Leta ferat uirtus, se seq; ad prospera seruet.*

Fortun. libro 4.

*Ecce caduca uolant presentia secula mundi,
Sola fides meriti nescit honore mori.*

Iuuen. lib. 4.

*At quicumq; fidem uiuo sub pectore sumet,
Horrida non unquam continget limina mortis.*

Ibidem.

*Hæc inter si quis protectum uulnere pectus,
Ad finem seruare queat, sublimia lucis
Aeternis uitæ sertis redimitus adibit.*

Idem, lib. 3.

— *Veniant tibi digna salutis*

Præ-

Premia, quæ fidei meruerunt robora tantæ.

Idem lib. 1.

*Sed cui nostra fidem sermonis gratia figet,
Mox me mittentis genitoris dona uidebit,
Aeternamq; dabit præsens constantia uitam.*

Ibidem.

*His uerbis fructum mox perceptura salutis
Pulchra fides, animum lætanti in pectore firmat.*

Ibidem.

*Namq; ubi certa fides fuerit complexa salutem,
Non erit ulla illic anceps agitatio iuris.*

Prosp. contra ingrat.

— Nullumq; omnino relictum

Docta fides, quod non dissolueret argumentum.

Prud. Psycho.

*Exultat uictrix legio, quam mille coactam
Martyribus regina fides animarat in hostem;
Nunc fortes socios parta pro laude coronat
Floribus, ardentiq; iubet uestirier ostro.*

Ibidem.

— Sincera fides, simul et concordia sacro

Fœdere iurata Christi sub amore sorores.

Idem Apoth.

*Credentes nam Christus adit, dubitabile pectus
Sub titubante fide, refugo contemnit honore.*

Sedul. lib. 3.

— Larga potestas

Credenti quæ nulla negat, nec dona retardat

N 2

Velocem

Velocem comitata fidem.—

Prosp. contra ingrat.

— Sed sancta fides examine in illo

Vicit oborturam diro de semine prolem.

Victor. lib. 2.

— Ille

Credidit, & nude fidei consensio sola

Plenam ad iusticiae, & menti reputata coronam est.

Sed. lib. 1.

— O' quanta est credentum gloria flammis

Ardentis fidei restincta est flamma camini.

Idem libro 3.

— Quam credere tutum,

Quam sanum est, cognosse Deum? —

Ibidem.

— Medijs immersa cateruis,

Nititur auersi uel filum tangere Christi,

Posteriorisq; latens, subitam furata salutem

Extrema de ueste rapit, siccisq; fluentis

Damnauit patulas audax fiducia uenas.

Helpid.

Hæc mulier tactu uestis furata salutem est,

Siccavitq; fides uenas, fluuiumq; pudendum:

Pulchra fides, cui uis cogendi magna tonantem.

Iuuenc. lib. 2.

Concessit celerem tali cum uoce salutem:

Accipe quod meruit fidei constantia munus.

Ibidem.

Sanantis Christi uerbis, seseq; dōmumq;
Mancipat, amplexus fidei uenerabile donum.

Idem libro 3.

— Hoc munere cuncti

Credentes referunt plenam per membra salutem.

Sed. lib. 3.

O meritum sublime trium, quibus illa uidere
Contigit in mundo, quæ non sunt credita mundo.
Quid? quòd & Eliam, & clarum uirtute Moysen
Ignotos oculis, uiderunt lumine cordis.

Arat. lib. 2.

— Medijsq; tenebris,

Appâret radiata fides, fit laurea iusto.
Ex precio quod terror agit, mansuraq; uirtus
Crescit in aduersis. —

Iuuen. lib. 1.

Vt credis, ueniet fructus cum luce salutis.

Pr. Apoth.

Fax sola fidei est præserenda gressibus,
Vt recta sint uestigia. —

Sed. lib. 5.

— Qui uerus panis, apertis

Semper adest oculis, fidei quos gratia claros
Efficit, ut Dominum uiuentem cernere possint.

Arat. lib. 1.

— Quid non credentibus offert

Indubitata fides? cui nunquam munera tardant,
Nec faciunt diuina moram. —

SCHOLAE CHRIST.

Idem lib. 2.

- Quos gratia purgat,

Vt ueniant lex nulla uetat, coelestis amoris

Materia est festina fides. -

Ibidem.

- Proh quanta patefcis

A' nullo separanda fides? -

Victorinus lib. 1.

- Plus fit tibi credere semper

Posse Deum, quidquid fieri non posse putatur,

Arat. lib. 2.

- Neq; enim discrimina nouit

Formidare fides. —

Ibidem.

- Epistola Pauli

Lumine plena canit, uinciri posse ministros,

Vinciri non posse fidem. -

Iuuen. lib. 2.

Finem fidei comitatur gloria uitæ.

Arat. lib. 2.

- Apertius illud

Exagitat, quod Christus amat, mens obtulit aurum

Cui fuerat preciosa fides, pariterq; ministrat

Argentum, cui uoce sonant bona tympana cordis.

Prosp. Epig. 76.

Carnis uirginitas intacto corpore habetur,

Virginitas animæ est, intemerata fides.

Qua sine corporei nil prodest cura pudoris,

Sed

Sed mentis pietas auget utrunq; bonum.

Helpid.

Surgit recta fides, credentes mundaq; mens est.

Iuuen. lib. 1.

Felix quæ confisa, fidem mox affore uerbis.

Idem lib. 2.

Ille beatus erit, quem non deceperit error

Idem lib. 3.

Validum fidei gestabant æquora robur.

Forma non diuturna.

Prud. Ham.

Nostris nempe omnes percunt sub nocte colores

Visibus, & cæco delentur tempore formæ.

Fortun. libro 4.

Forma perit hominum, sed benefacta manent.

Gratia in renatis.

Helpid. de benef. Christi.

– Nec dicere fas est

Sensibus exiguis quanto celebratur honore

Gratia, quæ sacri reserans penetralia fontis,

Prouocat ad ueniam cunctos, meliusq; renasci

Posse dedit, superasq; fores & limina pandit

Ad mundi potioris iter, regnumq; perenne

Cœlestis patriæ. –

Arat. lib. 1.

– Fonte renatis

Gratia perpetua coepit dare munera uitae,

Homo è limo conditus.

Alc. lib. 1.

Non aliter quàm opifex diuturno exercitus usu,
Flectere laxatas per cuncta sequacia ceras,
Et uultus complere rudes, aut corpora gypso
Fingere, uel segni speciem componere massa:
Sic pater omnipotens uicturum protinus aruum
Tractat, & in lento meditatur uiscera coeno.

Arat. lib. 1.

— Humana propago

Materies terrena sumus, limum què parentem
Nomine prodit homo. —

Victorinus.

Ergo hominem factura, Dei munus optima summi
Tractatu facilem, ac bene gnarum cedere limum,
Et flexum formamquè sequi, qua ducitur arte,
Sumit & humanam qualem iam mente gerebat,
Explicat in speciem: tum statu immisso uaporo
Vita rigauit humum, tellus mollita liquore
Vertitur in carnem: & sanguis, qui lubricus humor
Distendit molles per nota foramina uenas.
Tum mentis iam plenus homo, tellure relicta
Exilit, ac Dominum prudens rationis adorat.

Drac. lib. 1.

Sed dominatorum dominator summus & auctor,
Limauit per membra uirum de puluere factum,

Limus

*Limus adhuc deformis erat, membratur in artus
Corporeos, species hominis, cœlestis imago.*

Alc. lib. 1.

*Hæc ait, & fragilem dignatus tangere terram,
Temperat humentem consperso pulvere limum,
N. g. turq; nouum diues sapientia corpus.*

Prosp. de Pr.

*Sed quod diuina posset ratione potiri,
Nondum erat in terris animal: dedit optimus auctor
Hoc homini speciale decus, cumq; omnia certo
Conderet, hunc manib. (quò plus genitoris haberet)
Dignatur formare suis. —*

*Homo ad imaginem Dei con-
ditus.*

Alc. lib. 1.

*Nunc formetur homo, summi quem tangit imago
Numinis, & nostram celso donatus honore
Induat interius formosa mente figuram.*

Victorinus lib. 1.

— Similem decet esse creati,

Liber ad arbitrium fruitur qui mente creatis.

Alc. libro 1.

*Nam lenem suaui flatum profundit ab ore,
Inspiratq; homini: quem protinus ille receptum
Attrahit, & crebri discit spiraminis auras.*

Prud. Cath.

Nos igitur tua sancta manus

Cessante composuit madido,
 Effigiem meditata suam:
 Utq; foret rata materies,
 Flauit, & indidit ore animam.

Hominis animus.

Pr. Sym. 2.

Quin & corporibus uersat mens uiua regendis,
 Summum consilium, fida ut tutacula nudis
 Inual disq; paret, metuenda pericula uitet,
 Vtile prospiciat, uarias agitetur ad artes,
 Consultè cui se domino submittat, & orbis
 Quem putat autorem, quæ rerum summa sequatur.

Idem Ham.

Quippe animus longè præstantior, utpote summo
 Aethere demissus, subiectos si uelit artus
 Imperio quassare graui, iussisq; seueris
 Dedere, regnanti domino uis nulla resistit.

Prosp. Epigr. 52.

Qui ualet aduersis oneratam ducere uitam,
 Et tolerare magis uult mala, quàm fugere:
 Maioris multò est animi, quàm ferre pauescens
 Indocti iniustum iudicium populi.
 Mens etenim recta, & puri sibi conscia cordis,
 Hoc plus splendet, quo magis atteritur.

Sedul. lib. 2.

Alter pars etenim coeli sumus, altera terre.

Hilar.

Hilarius.

Tunc meminisse licet ueterum, præsentia nosse
 Hinc datur, atq; animæ fas est uentura uidere,
 Hinc loquimur, canimusq; Deum, hinc quoq; sidera
 Terrarumq; uiget cultus, pōtusq; mouetur: (cūcta,
 Hinc artes, nomenq; pudor, prudentia, iustum:
 Hinc animi surgunt fortes, hinc pergit honorum,
 Virtus, quæ ducit castos ad limina cœli.

Prud. Sym. 2.

— Operitur nescia cœli

Mens hominum, seuo uiuens captiuo tyranno,
 Hæc putat esse Deum nullum: namq; omnia uerti
 Casibus, & nullo sub præside secla rotari.

Hominis lapsus & restitutio.

Vid. lib. 1.

— Non

Mortalem Deus in primæuo tempore fecit,
 Primum hominem: quin ille sibi mortē attulit ultro.

Prosp. Epig. 62.

Lethifer imò dico naturæ elatus honore
 Angelus, inde hominem subruit, unde ruit:
 Sed Christus miserans deceptum fraude maligni,
 In se illi ad uitam posse redire dedit.

Hilarius.

Postquam primus homo uetito se pascere ligno
 Non timuit, captusq; dolis se præbuit angui,
 Stat reus & nudus deiecto lumine, uestem
 Implorans, Dominumq; fugit, uultumq; recondit.

Paulin.

SCHOLAE CHRIST,
Paulin. Panegy.

Nam genus humanum passim, sine lege fideli,
Desperata salus miserat in tenebras:
Regnabatq; simul peccatum in corpore nostro,
Mors in peccatis, hostis in interitu:
Captiuumq; hominem tristis metus, & miser error
Altius in mortem precipitare dabant.
Ibidem.

Pater ipse polo miseratus ab alto
Errantum lapsus pestiferos hominum:
Serpentemq; truci dominantem in morte cadentū,
Non tulit, & natum misit ad omne bonum.

Homini potestas.

Alc. lib. 1.

Hunc libet erectis sublimem incedere plantis,
Qui regat aeterno subiectum pondere mundum,
Bruta domet, legem cunctis ac nomina ponat.
Ibidem.

Hec quae mundani coram pulcherrima cultus
Incrementa uides, ornatum extensa per orbem
Solus habe, soli q; prior dominare fruendo.
Tertull. de iudic. Dom.

Quanta Deus homini permisit munera mundi?
Et praedulce sui signauit pignus amoris,
Iusq; dedit uolucrum, pontumq; solumq; domandū.
Vtilia & carae tribuit mandata salutis,
Sub ditone dedu terras, animasq; uolantum,

Pennatumq; genus, pecudum genus, omne ferarum,
Et genus equorum, & deformia monstra natantia.

Alc. libro 1.

Possideat quaecunq; uidet, cui bestia frendens
Seruiat, & posito discant mansueti furore
Imperium iumenta pati, iussiq; ligari
Festinent trepidi consueta in uincla iuueni.

Victorinus libro 1.

— Qui si mandata supremi
Seruassent integra Dei, crudelia moris
Imperia, & diros nescissent usq; dolores.

Homini datus paradisus.

Alc. libro 1.

— Primi summus quos iunxerat auctor,
In paradisaica ponuntur caede parentes.

Homo mortalis & caducus.

Fortun. lib. 11.

Casibus innumeris hominum momenta rotantur,
Instabiliq; gradu pendula uita meat.
Ipsa futurarum titubat mens anxia rerum,
Ventura ignorat quid sibi lux pariat.

Idem lib. 6.

Seculum in ambiguo semper rota lubrica,
Et fragili glacie lapsibus itur iter.
Nulli certa dies, nulli est sua certior hora:
Sic sumus in statu debiliore uitro.

Dum gressu ancipiti trahit ignorantia fallens,

Hic latet ars foueae, quò putat esse uiae.

Nescia mens hominum, quid sit necis atq; salutis,

Lucifer an uitae mors sibi uester erit.

His premimur tenebris, ignari sorte futuri,

Et uaga tam fragile haec tempora tempus habent.

Idem lib. 8.

Præsens uita nimis fugitiuo tempore transit.

Iuuenc. lib. 1.

Immortale nihil mundi compage tenetur,

Non orbis, non regna hominum, non aurea Roma,

Non mare, non tellus, non ignea sidera coeli.

Pr. Apoth.

Omne opus egregium, per quod solertia pollens

Emicat, ingenij est, aut roboris: illud acuto

Corde uiget, duris excellit uiribus illud:

Mortale est sed utrunq; homini, nam cana senescunt

Ingenia, & ualidos consumunt secla lacertos.

Alc. lib. 3.

Et compacta luto, rursus soluantur in illud

Membra, simulq; leui fias de puluere puluis.

Fort. libro 4.

Omne bonum uelox, fugitiuaq; gaudia mundi

Monstrantur terris, & cito lapsa ruunt.

Columbanus.

Nam breuis & fragilis morituræ gloria carnis

Quidquid habet, rapidi uelox fuga tēporis aufert.

Fort.

Fortun. lib. 4.

Omne bonum uelox fugituo tempore transit,
 Quæ placitura uidet, mors magis illa rapit.

Ibidem.

Omne bonum uelox, fugitiuaq; gaudia mundi
 Prosperitas hominum quàm citò rapta uolat.

Ibidem.

Innum eris hominum subiecta est uita periculis,
 Casibus & uarijs fors inimica premit.

Ibidem.

Non hinc nostra diu est fugienti tempore uita,
 Quæ sub fine breui, uix uenit unde redit.

Idem lib. 6.

Quidquid habet mundus, fugituo tramite transit,
 Quisq; sibi modico tempore habenda putet.

Pr. Sym.

Omnia quæ tempus peragit, quæq; exitus aufert,
 Vilia sunt breuitate sui, nec digna perenni
 Largitore. —

Fortun. libro 4.

Pulvere facta caro, non nisi puluis erit.

Ibidem.

Corpora puluis erunt, & mens pia floret in æuum;
 Omnia prætereunt, præter amare Deum.

Pr. Steph.

Vas est solutum ac fictile,
 Quocunq; frangendum modo.

Idem

Idem Sym.

Quidquid obire potest, fugiatis censeo, quidquid
 Naturæ ratione capit uicium, atq; senescit
 Pro nihilo, in nihilum, quia sunt reditura, putetis.

Eupol. lib. 1.

Omne quod est ortum, labefactat decolor ætas.

Hominis ætates.

Pr. Sym. 2.

Crescit uita hominis, & longo proficit usu,
 Sic æui mortalis habet se mobilis ordo.
 Sic uariat natura uices, infantia repit,
 Infirmus titubat pueri gressusq; animusq;
 Sanguine præ calido feruet neruosa iuuenta,
 Mox stabilita uenit maturi roboris ætas:
 Vltima consilijs melior, sed uiribus ægra
 Corpore succumbit, mentem purgata senectus.

Alc. ad Fuf.

Nulli tuta datur requies in carne caduca.

Homo corruptus.

Alc. lib. 4.

O' nullis illecta bonis, nullisq; repressa
 Legibus, antiquo tantum submissa draconi,
 Effera gens hominum, ducto corruptior æuo.

Idem lib. 3.

Extunc paulatim retro sublapsa referri
 Vita prior, cunctisq; malis luxarier orbis.

Idem

Idem libro 4.

Ius hominum nullum, tum nil distare putatum
 Fasq; nefasq; inter: recti custodia nunquam.
 Non iudex, non testis erat, non deniq; rector,
 Arbitrator aut morum, uel qui suaderet honestum:
 Sed princeps sibi quisq; fuit, uirtute nocendi,
 Nec meritis, sed mole potens: qui sortior esset
 Hic melior, sibi met sese censore placebat.

Prud. Steph.

Quis nescit autem quanta corruptela sit,
 Contaminatæ carnis, ac solubilis?
 Sordet, tumescit, liquitur, foetet, dolet,
 Inflatur ira, soluitur libidine,
 Plerunq; felle tincta liuores trahit,
 Aurum regestum nonne carni acquiritur?
 Illusa uestis, gemma, bombyx, purpura,
 In carnis usum mille quæeruntur dolis,
 Luxus uorandi carnis aruinam fouet,
 Carnis uoluptas omne per nefas ruit.

Tertul. lib. 5.

Semper ouis perit, ergo nec est seruare potestas?
 Cum semper nascatur homo, sub crimine mortis,
 Quod pastoris opus, si sic inuenta docentur,
 Inquæsitæ ergo, sed non crepta probatur.

Paulin. Nat. 8.

— Humanis opibus sperare salutem

Nulla salus. —

O

Homo

Homo cæcus.

Sed. lib. 4.

*Cæca sumus proles, miseræ de scetibus Euxæ,
 Portantes longo natas errore tenebras:
 Sed dignante Deo mortalem sumere formam
 Tegminis humani, facta est de uirgine nobis
 Terra salutaris, quæ fontibus oblita sacris
 Clara renascentis reserat spiramina lucis.*

Arat. lib. 2.

— O' semper dedita somno
 Pectora, nuda bono: quantis patet ille ruinis,
 Quem nox sola tenet. —

Ibidem.

— Quantum per inania currit
 Mens ignara boni? —

Alc. lib. 5.

*Frustra bellatur superis nolentibus,
 Quàm nihil inuitis proffit contendere diuis.*

Arat. lib. 2.

— Non mortalia possunt
 Auctori certare Deo.

Homo uetitis studet.

Alc. lib. 3.

*Vtq; hominum mos est, studio maiore negata
 Amplecti, & uetitis grauiore incumbere cura.*

Hominis

Hominis perditio.

Tertull. lib. 2.

Et quia terribilis puteo demersus iniquo
 Vir cecidit, suasit uirgo subducta dracone,
 Consilio placuit, tegmen coeleste relinquit,
 Arguit hos lignum nudos. —

Alc. lib. 2.

Annuit insidijs, & pomum morsa momordit,
 Dulce subit uirus, capitur mors horrida pastu.

Victorinus lib. 1.

— Credula postquam

Rupit sacrilegis prescriptum morsibus Eua,
 Experti iam docta mali, consortia culpæ
 Querit, & incautum fraudis malè gnara maritum
 Qua perijt prior arte perit.

Hospitalitas.

Arat. lib. 2.

— Neq; respuat ullus egeno

Tecta parare gregi, quo suscipit hospite Christum.

Humilitas.

Iuenc. lib. 1.

Felices humiles, pauper quos spiritus ambit,
 Illos nam coeli regnum sublime receptat.

Ieiunium.

O 2

Prud.

Pr. Cath.

Nihil hoc profectò purius mysterio,
 Quo fibra cordis expiatur liuidi,
 Intemperata quo domantur uiscera,
 Aruina putrem ne resudans crapulam
 Obstrangulatæ mentis ingenium premat.

Ibidem.

Hinc subiugatur luxus & turpis gula,
 Vini atq; somni degener socordia,
 Libido sordens, inuerecundus lepos,
 Variæq; pestes languidorum sensuum.
 Portam subactæ disciplinam sentiunt.

Gregor. Hym.

Clarum decus ieiunij,
 Monstratur orbi coelitus,
 Quod Christus auctor omnium
 Cibis dicauit abstinens.

Hoc Moyses, charus Deo,
 Legisq; lator factus est:
 Hoc Eliam per aera
 Curru leuauit igneo.

Hinc Daniel mysteria
 Victor leonum uiderat,
 Per hoc amicus intimus:
 Sponsi Ioannes claruit.

Ibidem.

Vtatur ergo parcius,
 Verbis, cibis & potibus

Somno

Somno, iocis, & arctius
 Perstemus in custodia.
 Vitemus autem pessima
 Quæ subruunt mentes uagas,
 Nullumq; demus callido
 Hosti locum tyrannidis.
 Improbi oderunt lucem.

Pr. Cath.

Fur ante lucem squallido
 Impunè peccat tempore:
 Sed lux dolis contraria
 Latère furtum non sinit.
 Versuta fraus & callida
 Amat tenebris obtegi,
 Aptamq; noctem turpibus
 Adulter occultus fouet.

Sed. lib. 4.

Quisquis enim artifices cæca sub imagine fraudes
 Instruit, & uanas cupit exercere figuras,
 Non uult agnosci, non uult sua facta requiri,
 Vt lateant sub nube doli, nebulaq; recludens
 Omnia, sollicitos odit simulator amicos.

Incredulitatis obiurgatio.

Iuenc. lib. 1.

Si tibi mortalis sobolem promitteret ullus,
 Ad desperandum forsân cunctatio mentis,

O 3

Debuerat

Debuerat tardis hærens insistere uerbis:
 Nunc ego, quem Dominus cæli terræq; repertor,
 Ante suos uultus uoluit parère ministrum,
 Auribus ingratis hominis, uisuq; receptus
 Summi iussa Dei non contemnenda peregi.

Idem lib. 2.

Signis nisi suadeat omnia uirtus,
 Non erit ulla fides. —

Idem lib. 3.

O' gens nullius fidei, gens effera semper,
 En etiam patiar uobiscum me fore terris?

Innocentia tuta.

Alc. ad Sor.

— Vsq; adeò casti custodia uoti
 Semper tuta manet, multis licet acta procellis.
 Quamlibet impugnet miseri fraus callida mundi,
 Intendatq; dolis laqueos, mendaciaq; addat.

Prosp. Epigr. 1.

Perfectè bonus est, et uerè dicitur insons,
 Nec sibi, nec cuiquam, quod noceat, faciens.

Inuidia.

Eupol. libro 1.

— Socios crudelis atroces
 Consuluit: nec enim poterat sufferre malignus,
 Ut sibi subtracto melior frueretur honore.

Ibidem

Ibidem.

Ille uelut fieri solet, ex melioris honore
 Liuidus, atq; sua mœrens sine fine repulsa.

Alc. lib. 5.

Tum frustra innocuo meditatus uulnera fratri,
 Inuidæ plus lædit frustrato uulnere bilis.

Idem ad Sor.

— Nec enim ulli candida uirtus

Inuidet: inuidiæ quanquam est subiecta malignæ.

Ab insidijs nemo tutus.

Alc. ad Sor.

Nulli tuta datur requies; in carne caduca.

Ira.

Prud. Psych.

Ipsa sibi est hostis uesania, seq; furendo
 Interimit, moriturq; suis ira ignea telis.

Iudicium temerarium.

Iuuen. lib. 1.

Iudicium uestrum fugiat damnatio seua,
 Nam Dominus uestri iuris documenta sequetur;
 Quæ uos in terris statuetis, tempore capti,
 Hec eadem uobis genitor seruabit in æthra.

Iudicij dies omnia reuelabit.

Alc. ad Sor.

Cùm uel in extremis quid quisq; cubilibus olim

Egerit, id nulla demum celabitur arte.

Euod. Epigr.

Non latuit, tectis facinus qui gessit in antris.

Paulin. Nat. 8.

Omnes, quisq; suo, radiabant lumine sancti,
 Dissimili fulgore pares, nec iudice Christo
 Alter in alterius meriti dispendia crescent,
 Christus erit cunctis regnum, lux, uita, corona.

Iuramentum uetitum.

Iuuen. lib. 1.

Est est, sufficiat: quod non est, dicite, Non est:
 Quod superest istis, totum fallaciter ægro
 Suggestit obreptans animo, uis tetra ueneni.

Ibidem.

Nec fas est homini cælum iurare per altum,
 Quod sedes Domini: nec quæ uestigia gestat
 Terra Dei. —

Ibidem.

Nec caput in proprium cuiquam iurare licebit:
 Namq; potestatem minimi non esse capilli
 Cernitis, albumiue aut nigrum mutare colorem.

Lædens læditur.

Iuuen. lib. 1.

Lædentem semper similis uindicta sequatur.

Idem lib. 4.

Nam quicumq; serox confidit uindice ferro,

Hunc

Hunc iusti similis ferri uindicta manebit.

Lapsum secuta malorum con-
geries.

Alc. libro 3.

Extunc paulatim retrò sublapsa referri
Vita prior, cunctisq; malis luxarier orbis.

Prosp. contra ing.

At postquam rupta mandati lege, superbium
Consilium mixtum inuidiæ, de fonte recepit,
Corruit, & cuncti simul in genitore cadente
Corruimus, transcurrit enim uirosa per omnes
Peccati ebrietas, corrupti & cordis in aluo
Persistit, cruda seruet carbunculus esca.

Tertul. de iudicio Dom.

Eua inducta dolo patefecit limina letho,
Et sibi cum genere procreauit funera toto.
Hinc nefas incautum, mors hinc quasi semen in æuū
Spargitur: inde magis facinus percrebuit atrox,
Atq; labor corruptum agitauit sæuior orbem.

Lex.

Prosp. Epigr. 43.

Index peccati lex est plectenda uetando:

Quæ, nisi cor mundet spiritus, interimit:
Nullus enim est insons sola formidine pœnæ,
Qui sanctum & iustum non amat imperium.
Hunc tamen affectum non lex, sed gratia confert,
Quodq; iubet legis littera uelle facit,

Idem Epig. 44.

Non seruit iussis legis prudentia carnis,
 Peccati stimulos nec superare potest.
 Sed quia mens anceps patitur malè corporis ægri,
 Quærere diuinum cogimur auxilium.
 Lex igitur facit, ut poscatur gratia Christi
 Ardua, qua legis iussa queant fieri.
 Nec iam non ualeat carnales uincere sensus,
 Quos iustæ legis conditor ipse iuuat.

Iuuen. lib. 4.

Sublimem cœli Dominum deuotio cordis
 Diligat, est isthæc uirtus firmissima legis:
 Consimile est isti, magno teneantur amore
 Ad ius fraternum iustæ penetralia mentis.

Idem lib. 1.

Quæ cupitis uobis hominum benefacta uenire,
 Hæc eadem uestro cunctis præstate fauore.
 Hæc legis summa est: hoc ius dixere prophætæ.

Sed. lib. 5.

— Lex uelamine Mosi

Teſta diu, Christo nobis ueniente pateſcit.

Iuuen. lib. 2.

Lex omnis summam baptistæ à tempore cepit,
 Atq; prophetarum finis conclusus eodem.

Libido.

Pr. Pſych.

Tu princeps ad mortis iter, tu ianua lethi,

Cor-

Corpora commaculans, animas in tartara mergis.

Idem Apoth.

Quid non libido mentis humane struat?

Quid non malorum pruriat?

Eupol. lib. 1.

— Ceu si quis cinere sancte

Incestum moneat scurram, scortoq; pudicam,

Commendet uitam: non plus sibi conferat, ac si

In spinis quærat ficus, in uepribus uuas.

Luxuria.

Pr. Psych.

— Halitus ille

Inspirat tenerum labefacta per ossa uenenum,

Et male dulcis odor domat ora, et pectora, et arma,

Ferratosq; thoros oblito robore mulcet.

Deijciunt animos, ceu uicti, et spicula ponunt

Turpiter. —

Ibidem.

Quosq; uiros non ira fremens, idolaq; bello

Cedere compulerant, saltatrix ebria flexit.

Luctus piorum in gaudium uer-
tetur.

Alc. libro 3.

— Qui fleuit, gaudeat: et qui

Curarum expertem duxit per gaudia uitam,

Iam fleat, æternos spirans ex pectore planctus.

Sed.

Sed. lib. 2.

— Nos qui deflemus in Adam

Semina mittentes, mox exultabimus omnes

Portantes nostros Christo ueniente maniplos.

Eupol. lib. 1.

Curam mitte, malis faciet finem Deus istis

Ocyus ac speras, maioraq; gaudia magnas

Vincent ærumnas. —

Fortun. lib. 9.

Aspera qui tolerat, post hunc mox leta sequuntur,

Et per mœrores gaudia nota metit.

Paulin. Panegyri.

— Sit cura precandi

Cœlestem Dominum, à quo mœsta aut leta paratur,

Qui solus prestare potest ditioe superna,

Rursus ut exactis renouetur gaudia curis.

Magistratui quousq; parendum.

Pr. Steph.

Si resistat Christiano nomini,

Meus ille talis imperator non erit,

Scelus iubenti, crede, nunquam seruiam.

Prosp. Epigr. 34.

Reddendum est quidquid mundi bene postulat ordo,

Propositumq; piè non uiolat fidei.

Mitibus & sanctis nulla est spernenda potestas,

Seruire est æquum regibus & dominis.

Ut Christi famulis ad uerum prosit honorem,

Dilexisse

Dilexiffe bonos, & toleraffe malos.

Magorum dona Christo oblata.

Helpid. de benef. Christi.

Gens Chaldaea Deum cum sanctæ prædita flammæ
Lumine, monstratumq; polis prosecuta nitorem,
Promeruit te nosse, prior uentura dicatis.
Per speciem documenta ferens: dat munera regi
Diuitias, dat thura Deo, myrrhamq; sepulchro.

Sed. lib. 2.

Aurea nascenti fuderunt munera regi,
Thura dedere Deo, myrrham tribuere sepulto.

Auctor incertus.

Thus Deo, myrrham trocleten humando,
Bracteas regi chryseas tulere,
Dum colunt unum, meminere trino
Tres dare terna.

Pr. Cath.

Regem, Deumq; annunciant
Thesaurus, & fragrans odor
Thuris Sabæi, ac myrrheus
Puluis sepulchrum prædocet.

Iuenc. lib. 1.

Aurum, thus, myrrham, regi q; Deo q; homini q;
Dona ferunt. —

Amœnus.

Hic preciosa Magi, sub uirginis ubere Christo
Dona ferunt puero, myrrhæq; & thuris & auri.

Malus

Malus semel, malus semper.

Alc. lib. 4.

Nam quicumq; semel lædendi quæsit artes,
 Hic semper suspectus erit: penitusq; cauendum est,
 Ne iam merito coniungat foedera prudens.

Martyres.

Eupolemius lib. 1.

— Cur ô manus impia frustra

In sanctos seuis? extinguere lumina mundi
 Affectans: certè plumbatis adde catastas,
 Non tamen à Domini, quos ipse gubernat amore
 Secernes unquam, non pensas improbe tortor
 Quos perimis: mors ista uiros facit esse beatos.

Amœnus.

Primus init Stephanus mercedem sanguinis, imbrè
 Afflictus lapidum, Christum tamen ille cruentus
 Inter saxa rogat, ne sit lapidatio fraudi
 Hostibus, ô primæ pietas miranda coronæ.

Arat. lib. 1.

— Sidera martyr,

Carnifices inferna petunt: fors prima reuelat,
 Exemplumq; creat, quod talia bella gerenti
 Hoc quasi sponte manet, sic occidentibus ut mox
 Tartara succedant, morientibus astra patecant.

Ibidem.

— Vbi gloria pœna,

Et cadere

Et cadere est ortus, iugulisq; patentibus æuam
 Nascitur æternæ complectens munera uitæ,
 Vitæ præcipium fuit en sine fine beata,
 Sic meruisse mori. —

Fortun. libro 2.

Pro te Christe mori est gloria, uita, quies.

Ibidem.

Carcere, cæde, fame, uinclis, site, frigore, flammis
 Confessus Christum, ducit ad astra caput.

Idem lib. 1.

Nil carnale uolens, sed Christi præmia poscens,
 Sanguine de proprio uictima digna Deo.

Pr. Steph.

Tormenta, carcer, ungulae,
 Stridensq; flammis lamina,
 Atq; ipsa poenarum ultima
 Mors, Christianis ludus est.

Ibidem.

Hoc genus mortis decorum est, hoc probis dignū ui-
 Membra morbis exedenda texta uenis languidis, (ris,
 Hostiam donare ferro, morte & hostem uincere,
 Pulchra res ictum sub ense persecutoris pati.

Fortun. lib. 1.

Qui feruente fide Christi solidatus amore,
 Vertice supposito colla secanda dedit:
 Membrorum contemptor erat, cupiendo coronam,
 Vile putans quidquid ferret amore Dei.
 Ut moritura caro donum immortale pararet,

Vulnera

Vulnera dilexit, sed caritura nece.

Prosp. Epigr. 89.

*Non sunt fraudati, sacro baptisinate Christi,
Fons quibus ipsa sui sanguinis, unda fuit:
Et quidquid sacri fert mystica forma lauacri,
Id totum impleuit gloria martyrij.*

Fortun. lib. 2.

*Durum iter ad laudes, grauior uia ducit in altum:
Quò labor est potior, gloria maior erit.*

Martyres Christum uident.

Arat. lib. 1.

*Lumina cordis habens, coelos conspexit apertos,
Ne lateat quid Christus agat, pro martyre surgit.*

Prud. Steph.

Ast ille tanto letior

Omni uacantem nubilo

Frontem serenam illuminat,

Te Christe presentem uidens.

*Margaritæ non spargende ante
porcos.*

Pr. Steph.

— Margaritas spargere

*Christi uetamur inter immundos suos,
Lutulenta sanctum ne terant animalia.*

Medico sanis non est opus.

Prosp.

Prosp. contra ingrat.

Atqui saluator mundi non premia iustis
 Soluere, nec sanis uenit conferre medelam:
 Sed quod dispersum exciderat, fractumq; iacebat;
 Querere, & inuentum reparare ac reddere cura.

Iuuen. lib. 2.

Non, inquit, medicis opus est, ubi fortia membra
 Intemerata salus uegetat, uiresq; ministrat:
 Aegris sed merito miserans adhibenda medela est.

Mens hominis speculum.

Prosp. de Prouid. Dei.

Namq; uelut speculum mens est, quæ quo mage ter-
 Expoliente fide, radijsq; intenta supernis, (sa est
 Hoc mage confessi resplendet imagine Christi.

Mens casta.

Pr. Sym.

Templum mentis amo, non marmoris, aurea in illo
 Fundamenta manent, fidei structura niuali
 Consurgit pietate nitens, tegit ardua culmen
 Iusticia, interius spargit sola picta rubenti
 Flore pudicitiae, pudor almus, & atria seruat.

Alc. ad Sor.

— Nisi mentem

Intactam seruans casto cum corpore iungat,
 Succumbit uitijs, nec castam dicere carnem
 Iurè potest, animus quam si corrumpat adulter.

P

Prud.

Pr. Steph.

Audem sibi ipse mente in hominis condidit,
 Viuam, serenam, sensualem, stabilem,
 Solui incapacem posse, nec destructilem
 Pulchram, uenustam, præminentem culmine
 Discriminatis illitam coloribus.

Illio sacerdos stat sacratio in limine,
 Foresq; primas uirgo custodit fides,
 Innexa crines uinculis regalibus,
 Possit litari uictimas Christo, & patri
 Quas scit placere, candidatas, simplices:
 Frontis pudorem, cordis innocentiam,
 Pacis quietem, castitatem corporis,
 Dei timorem, regulam scientiæ,
 Ieiuniorum parcitatem sobriam,
 Spem non iacentem, semper & largã manũ.

Euod. Epigr.

- Facies quæ multis causa pericli

Sæpe fuit, pulchrum satis est mansisse pudicam.

Alc. ad Sor.

Fœmina præclaro mentem succensa pudore,
 Decreuit iam casta mori, ne crimine tanto
 Fœdarent miseram carnis commercia uitam.

Mendacium difficilius ueritate.

Prosp. Epigr. 68.

Fallaces semper curis torquentur amaris,
 Et mala mens nunquam gaudia pacis habet.

Lubrica

Lubrica dum trepido mendacia plasmate fingit,
 Consumens totum tempus in arte mali.
 At simplex animus, commenti & liber iniqui,
 Nil amat iniustum, nil gerit implacidum.
 Sectator ueri potietur luce serena,
 Est quoniam mendax noxq; dolorq; sibi.

Mensura.

Iuuen. lib. 1.

Mensuram tibi quam ponis, portare necesse est.

Ministerium uerbi.

Arat. lib. 2.

Ecclesie nunc alma fides sine fide pudicos
 Pontifices iubet esse suos, & querit in omni
 Cauta tribu, quos rite probet. —

Prosp. contra ingrat.

Quando electum ex cunctis populum Deus unum
 Lege, sacris, templo, unguento, signisq; fouebat,
 (Quod fuit occultum, mundi q; in fine reiectum est)
 Non oberat nescire, omnes quandoq; uocandas
 In regnum æternum gentes, totumq; per orbem
 Donandum, quod spes parue tunc plebis habebat.

Arat. lib. 1.

— O' gloria diues

Oris Apostolici, nunquam permittere plebem
 Virtutum sentire famem. —

Sed. lib. 4.

— Velut agnos præcipit inter
Sanguineos properare lupos: assumite dicens
Iura potestatis, nullum metuatis ut hostem,
Vipereasq; minas & scorpion, atq; inimica
Omnia uirtutis sensu calcate fideli.

Misericordia sacrificio potior.

Iuenc. lib. 2.

Non ego sacra magis, quàm mitia pectora quero.

Mores seculi corrupti.

Alc. lib. 4.

Ius hominum nullum, tum nil distare putatum,
Fasq; nefasq; inter: recti custodia nunquam,
Non iudex, non testis erat, non deniq; rector,
Arbiter aut morum, uel qui suaderet honestum:
Sed princeps sibi quisq; fuit, uirtute nocendi.
Nec meritis, sed mole potens: qui fortior esset
Hic melior sibimet sese censore placebat:
Brutorum quàm hominum uitã magis esse putares.

Viët. ad Salm.

Nil sanctum est nobis nisi questus, & illud honestũ
Vtile quod fuerit, uitijsq; uocabula recti (est
Indimus, & parci cognomen sumit auarus.

Prud. Sym. 2.

— Falluntur publica iura,
Lex armata sedet, sed nescit crimen opertum,

AUE

Aut si res pateat iudex corrumpitur auro,
Rara reos iusta percellit pœna securi.

Idem Ham.

Ambitio uentosa tumet, doctrina superbit,
Personat eloquium, nodos fraus addita necit,
Inde canina foro latrat facundia toto.
Hinc gerit Herculeam uilis sapientia clauam,
Ostentatq; suos uicatim gymnosophystas,
Incerat lapides fumosos idololatricæ
Religio, & surdis pallens aduoluitur aris.

Ibidem.

Nemo animum summi memorem genitoris, in altum
Excitat, ad cœlum mittit suspiria nemo,
Nec recolens apicem solij natalis ad ipsum
Respicit authorem, nec spem super aera librat:
Sed mentem grauidis contentam stertere curis,
Indigno subdit Dominæ perituraq; pronus
Diligit, & curuo querit terrestria sensu:
Hoc pulchrum, quod terra parit, quod gloria cõfert
Lubrica, commendat quod perniciofa uoluptas,
Quod uelut excitus difflato puluere uentus
Præterit, exemplo tenuis quod transuolat umbra.

Prosp. de Pr.

Quod si quis iustus castam & sine crimine uitam
Dissimili studio ducere maluerit:
Hic inhonorus, inops, odium iuuenumq; senumq;
In totis mundi partibus exul agit.
Impius exultat maturis integer annis,

Carpere non cessant hulcera dira pium.
 Falsa ualent in iudicijs, & uera laborant,
 Infantes sequitur poena, salusq; reos.
 Ignorata pijs illudit adultera sacris,
 Blaffhemus templi limina tutus adit.

*Mores mali difficulter emen-
 dantur.*

Victorinus ad Sal.

Et prius est uitam purgare, abscindere sentes,
 Hostia conuulsa, ac fractam renouare fenestram:
 Quam latos campos animæ, & præcordia cordis
 Excolere, & captæ collapsum mentis honorem.

*Morum honestas & inte-
 gritas.*

Victorinus ad Sal.

Mentis honor, morumq; decus sunt uincula sancti
 Coniugij: si forma placet, uenientibus annis
 Cedet amor: sola est, senium quæ nescit honestas.

Mors omnibus communis.

Fortun. libro 4.

Omnes una manet fors irreparabilis horæ,
 Cum uenit extremus lege trahente dies.

Ibidem.

Quamuis digna seni ducatur in ordine uita,
 Cum uenit extremum, nil ualet esse diu.
 Sed quia nemo fugit, nisi terram terra recondat,

Lege

Lege sub hac cunctos mors rapit una uiros.

Prud. Sym. 2.

Vn u enim status est, mundiq; & corporis huius,
 Quod gerimus, natura eadem sustentat utrumq;
 Aedita de nihilo crescunt, nihilumq; futura,
 Aut titubant morbis, aut tempore uicta senescunt,
 Nec natura caret uitio, cui terminus instat.

Fortun. lib. 4.

Partu terra suo fraudem non sustinet ullam,
 Quæ dedit, hæc recipit, dedita membra luto.

Ibidem.

Vna mori fors est, & terræ reddere terram,
 Felix cui meritis stat sine fine dies.

Alc. libro 5.

Non quenquam mors æqua timet, non excipit ullos
 In uiuis tantum qui discernuntur honores,
 Pauperis ad fletum nulla pietate mouetur:
 Ditibus ut parcat, nullo corrumpitur auro.

Pr. Steph.

Hoc perdo solum quod peribit omnibus,
 Regi, clienti, pauperiq; & diuiti,
 Sic uernularum, sic senatorum caro
 Tabescit ino cum sepulchro condita est.

Fortun. lib. 4.

Nullum paupertas, non eripit ampla facultas,
 Hoc commune simul diues, egenus habet.

Dracont.

Mors mundanorum requies est certa malorum,

Et malè uiuenti præstatur fine salutis,
 Continuans quodcunq; nocet, prauumq; bonumq;
 Prud. Cath.

Quia cuncta creata necesse est
 Tabefacta senescere tandem,
 Compactaq; dissociari,
 Et dissona texta retexi.

Mors iter ad cælos.

Fort. libro 4.

Inuida mors rapido quamuis mimiteris hiatu,
 Non tamen in sanctis iura tenere uales.
 Nam postquã remeãs domuit fera tartara Christus,
 Iustorum meritis sub pede uicta iaces.

Ibidem.

Postquam sidereus dirupit tartara princeps,
 Sub pedibus iusti mors inimica iaces.

Pr. Cath.

Mors ipsa beator inde est,
 Quod per cruciamina lethi
 Via panditur ardua iustis,
 Et ad astra doloribus itur.

Alc. ad Fus.

— Ut esset

Mors illis requies, fausta q; exordia uitæ.

Pr. Cath.

Mors hæc reparatio ultæ est.

Fau.

Paulin. Consul.

*Si mors illa fuit, meruit quæ sanguine uitam.**In morte magnanimitas.*

Arat. lib. 2.

– Mens anxia semper

Pro uita meliore mori. –

PRO MALIS ORANDVM

Prosp. Epig. 92.

*Vt morbo oppressis præstanda est cura medendi,**Donec in ægroto corpore uita manet:**Sic prauis multa & uitiorum mole grauatis,**Sanctarum pietas est adhibenda precum.**Vt dum possibile est mutari corda malorum,**Horrescat noctis deuia lucis amor.**Conuersisq; nouam mentem det gratia Christi,**Qua fiunt homines mortificante boni.*

MALI FORTVNATIORES BONIS.

Prosp. de prouidentia Dei.

*Si cunctos annos ueterum recolamus auorum,**Et quicquid potuit nostra uidere dies:**Maximus iniustis locus inuenietur in orbe:**Oppressis autem pars prope nulla bonis.**Qui fuerit uiolentus, atrox, uersutus, auarus,**Cuius corde fides cesserit, ore pudor.**Hunc omnes mirantur, amant, reuerentur, honorât,**Huic summi fasces, huic tribuuntur opes.*

P 5

Munera

Munera officij exequenda.

Sed. lib. 1.

- Quia nemo retrorsum

Noxia contempti uitans discrimina mundi
 Respiciens, saluandus erit: nec debet arator
 Dignum opus exercens, uultum in sua terga referre.

Multi uocati, pauci electi.

Iuuen. lib. 3.

- Multis iam sepe uocatis,

Paucorum felix hominum selectio fiet.

Mundus non fortuitus.

Vict. lib. 1.

Nam non (sacrilegi sensit quod lingua furoris)
 Casus mentis inops, dum nescia semina uoluit,
 Tam prudens contorsit opus: nec dicere factum
 Ante æuam fas est, quia tempore nata mouentur,
 Nec porro æternum mundum, superisq; co æuam
 Credere fas, stabilem semper tenuisse uigorem:
 Nam quod corporibus constat, cœpisse fatendū est.

Mundi gloria uana.

Alc. libro 4.

Sic nos seruati meliora in tempora, mundo
 Cedere discamus, dum ducimur, omne resistens
 Si flecti nescit, metuat uel pondere frangi,
 Sed sic cedamus, fluctum ne sentiat intus,

Peccat-

Peccatum uic trahat mens impenetrabilis ullum.

Idem libro 3.

— Post damna priorum

*Nil superesse mali, quod non uel perpetret orbis,
Vel toleret, plenus scelerum, plenusq; dolorum.*

Idem ad Sor.

Labitur in præceptis damnosæ gloria uitæ.

Mundus muliebris.

Alc. ad Sor.

*Et quid enim prodest, periturum comere uultum,
Patria uel uarijs onerari corpora gemmis,
Interior dum sordet homo, ac se crimine foedat?*

Munera quæ grata.

Fortun. lib. II.

*Si bene perpendas apud omnes semper amantes,
Muneribus paruis gratia maior inest.*

Ibidem.

Munere in angusto cernitur amplus honor.

Victorinus ad Salm.

— Quid agunt in corpore casto

Cerussa et minium, centumq; uenena colorum.

Mulier è uiri costa condita.

Hilarius.

*Inde opifex rerum assumis tibi mollia terræ,
Atq; uirum formas: cuius mox costa cupito*

*Fit mulier uultu: mulier iam costa uiri fit,
Quo magis chara uiro, & lateri fit coniugis apta.*

Drac. lib. 1.

*Sed quò plenus amor toto de corde ueniret,
Noscere in uxorem uoluit sua membra maritum.
Diuiditur contexta cutis, subducitur una.
Nam iuuenis de parte breui formatur, adulta
Virgo, decora, rudis, matura tumentibus annis.
Coniugij sobolisq; capax, quibus alta probatur,
Et sine lacte pio crescit iam infantia pubes.*

Alc. lib. 1.

*Tunc uerò cunctis costarum ex ossibus, unam
Subducit laeua lateri, carnemq; reponit.
Erigitur pulchro genialis forma decore,
Inq; nouum subito procedit scemina cultum.*

Natura hominis ante lapsum.

Alc. libro 2.

*Quin & talis erat naturae gloria primae,
Angelicae qualis narratur gloria uite
Sidereas habitare domos. —*

Prosp. contra ingrati.

*Inuiolata Dei quondam & sublimis imago,
In primo cuncti fuimus patre: dum nemore almo
Degit, & edicto parens, cauet arbore ab una.*

Alc. lib. 1.

*Et nisi concessum libuisset noscere pastum
Esuries ignota cibos non posceret ullos,*

Nulla

Nulla fameſcentem fulcirent pabula uitam.

Ibidem.

*Quodq; hominum falſo credit mens neſcia foedum,
Per propriam ſpeciem, natura iudice pulchrum eſt.*

Paulin. Panegyri.

*Namq; bonum natura hominē, bonus ad bona fecit,
Mente ſua lapſus ſe uitiauit homo.*

NOBILITAS.

Euod. Epigram.

*Iudicium generis mens tua clara facit.
Inſtituit natos uita ſeruare ſerenam,
Dum docet, exemplis ſemper amare Deum.*

Idem.

Nobilitas uera eſt, quæ nitet in modicis.

Idem.

*Libertas ſemper ſtudijs reſeratur honeſtis,
Infabricata latet nobilitas tenebris.*

Noua nobilitas.

Fortun. libro 7.

*Quòd ſi præfertur generis qui ſeruat honorem,
Quanta magis laus eſt nobilitare genus?*

Obedientia.

Iuuenec.

Iuenc. lib. 1.

illi Zebedeum genitorem in puppe relinquunt,
 Illico sectantes pulcherrima iura salutis.

Ibidem.

illi confestim firmato pectore certi
 Retibus abiectis, pariter præcepta sequuntur.

Opera bona.

Pr. Cath.

Est quippe & illud grande uirtutis genus,
 Operire nudos, indigentes pascere,
 Opem benignam ferre supplicantibus,
 Vnam, paremq; sortis humane uicem
 Inter potentes atq; egenos ducere.
 Satis beatus quisq; dextram porrigit,
 Laudis rapacem, prodigam pecuniæ,
 Cuius sinistra dulce factum nesciat:
 Illum perennes protinus complent opes,
 Ditatq; fructus foenerantem centuplex.

Prosp. Epigr. 79.

Pascere ieiunos, nudos uestire, ligatos
 Soluere, discordes conciliare sibi.
 Et quæcunq; homines miseri solatia quæerunt,
 Hoc, ut possibile est, promere corde pio.
 Ut recti uerè cupidus, uerèq; benignus,
 Quæ mala sunt, fugiat: quæ bona sunt, faciat.

Fort.

Fortun. libro 3.

Felix, qui meritis æternæ lucis amator,
Tempore tam modico non moritura parat.

Prosp. Epigr. 108.

Quere bonum, sine fine bonum, et persiste reperto,
Querere non habeant talia uota modum.
Nam qui se nullo iam munere credit egere,
Crescere non cupiens, perdit adepta tepens.

Vici. lib. 3.

Et quanquam nostri nil muneris indiget ille
Totius mundi Dominusq; Deusq;: suorum
Attamen officijs uenerari, & munere gaudet.

Sedul. lib. 4.

Omniſ enim quicumq; Deo nil fertile nutrit,
Ceu sterilis truncus lignis æquabitur uſtis,
At iuſtus palmæ ſimilis florebit amœnæ,
Semper habens frondes, & tanquam Libana cedrus
Multiplicandus adest, & ſidera uertice tangit.

Alc. ad Sor.

Nam ſi Chriſticolæ noſmet ſanctosq; putamus,
Aggrauat hoc etiam nomen, niſi facta ſequantur.

Prosp. Epig. 46.

Vna fides igitur, ſpes una eſt, atq; amor unus,
Quo fiat iuſtus, ſitq; beatus homo,
Nam bona quæ prauis naturæ ex dote ſuperſunt,
Augent peccati pondera, non minuunt.

Idem

Idem Epig. 31.

Cœlestem ad patriam tendens cognosce uocantem,

Cuius proueheris si bene curris, ope.

Nam si te uirtute tua ad cœlestia credis

Scandere, de superis pulsus ad ima cades.

Iuuenc. lib. 1.

Si tibi iusticiæ pendetur pulchra facultas,

Deuites oculos hominum: nam nulla manebit

Merces in cœlo, quæ factum tale sequatur.

Ibidem.

— Vestrum sed lumen ad omnes

Proueniat, rerumq; decus sub luce serena

Ponatur, cunctis genitoris gloria uestri

Laudetur, celsi thronus est cui regia cœli.

Eupol. lib. 2.

Dilige constanter quod amas: non cogimus ullum

Nequicia nobis laudem dare: cogimus autem

Virtutis studio. —

Alc. ad Sor.

— Si sanctos piget exercere labores,

Pigraq; consuetas dissoluant ocia curas,

Labitur in præceptis damnosæ gloria uitæ.

Si uires nullas uirtus acquirit eundo,

Amittit rediens paulatim extincta priores.

Ibidem.

Nam quid dona iuuant hominem, si mente soluta

Turpia collatum malè perdunt ocia munus?

Auxilium conatus amat: quis namq; uacantem

Adiuuat;

Adiuuat, aut somno uirtutem iungat inertī.

Oratio.

Iuenc. lib. 1.

Sed secreta domus precibus penetralia castis,
Claudentur, paucisq; Deum uenerabere uerbis.

Sedul. lib. 2.

Indulgenda peti breuiter iubet, ut citò præstet.

Victor. lib. 2.

—Lachrymis tantum, mutoq; dolore,

Quæ nequeunt uerbis, poscunt solata uotis.

Iuenc. lib. 4.

Nam quidquid poscis, certum est, tibi posse uenire.

Arat. lib. 1.

—Oratio fusa tonanti

Mox super astra notat, proprijs quæ clauibus in-
trat.

Prosp. Epigr. 6.

Non prodest cuiquam solis bona dicere uerbis,
Ni pia mens habeat, quod bene lingua sonet.

Paulin. Ausonio.

—Leuis hoc serret aura,

Irrita uentose rapiunt hæc uerba procellæ,
Quæ non missa Deo, uacuis in nubibus hærent,
Nec penetrant superi stellantem regis in aulam.

Sedul. lib. 1.

—Vbi dantur digna potenti,

Quærenti spes certa manet, claustrisq; remotis

Q. Peruia

Peruia pulsanti referantur limina cordis.

Fort. lib. 4. de D. Mart.

*Rursus ad orandi uictricia signa cucurrit
Belliger, eliciens ad se arma potentia coeli,
Stratus humo recubās, precibus super astra relatus.*

Idem lib. 4.

—Cum foriter instat

*Importuna fides, quidquid res dura negarit,
Sola frequens uotis oratio praestat honestis.*

Orandum quomodo pro principibus.

Palin. Nat. 8.

*Quanta precum uirtus, quae sit medicina parenti,
Flere Deo, doceat luctu seruata Niniue,
Et senis impensa Mosi praeuictus Amalech,
Et maledictus Amasanster prece perditus Esther.*

Ibidem.

*Quid loquar Eliae precibus clausum atq; reclusum
Coelum, & sanctiloquo sublimis in ore prophetae;
Terrarum mansisse famem, rediisse salutem?*

Pr. Steph.

—Fidele ut militent

*Christiq; lymphis, ut renascantur patri,
Capiant & ipsum caelitus paraclatum;
Ut idolorum respuant caliginem,
Cernant & illud lumen aeternae spei,
Non succulentis influcns obtutibus,
Nec corporales per fenestras emicans.*

Puris sed intus quod relucet mentibus.

Parentes honorandi.

Iuenc. lib. 3.

Namq; Deus mortem defixa lege minatur,
Si genitor cuiquam uerbo ledatur amaro,
Vel genitrix nati uerbis pulsetur acerbis.

Patientia.

Pr. Psych.

— *Quieta manet patientia, fortis ad omnes
Telorum nimbos, & non penetrabile durans.*

Fort. lib. 9.

*Quem sors dura probat, minime frangatur in illa,
Namq; labore graui crescere magna solent.*

Pr. Psych.

*Agmina, uulniferos gradiens intacta per imbres,
Omnibus una comes uirtutibus associatur,
Auxiliumq; suum fortis patientia miscet.
Nulla anceps certamen inuit uirtute sine ista
Virtus: nam uidua est, quam non patientia firmat.*

Alc. ad Sor.

*Quosq; tremens hostis fallaci uentilat astu,
Purgandos sancto patientia discutit igne.*

Fort. lib. 9.

*Deniq; Iob natos septem uno triste sub ictu
Amitrens, laudes rettulit ore Deo.*

Dauid Psalmographus genitū cum amisit amatum.

Mox tumultum ut posuit, prandia festa dedit.
 Examina bis felix, pia mater Maccabeorum
 Natos septem uno funere lata tulit.
 Iuuen. lib. 1.

Tranquilla malum melius patientia uincet.

Peccatum originis.

Pr. Apoth.

Prima est natura animæ sic condita simplex,
 Decidit in uitium per sordida foedera carnis.
 Exincta malo peccamine principis Ade,
 Infecit genus omne hominum, quod pullulat inde,
 Et tenet ingenitas animarum infantia in ortu
 Primi hominis maculas, nec quisquã nascitur infôs.

Prosp. contra ingratos.

Non autem rectè, nec uerè dicitur illos,
 Qui sunt exortes diuini muneris, & quos
 Gratia neglexit, degentes mortis in umbra,
 Peccati non esse reos, quia recta gerendi
 Non data sit uirtus, naturæ compede uinctos
 Procubuisse negant, nec ab uno germine credunt,
 Omnigenam prolem cum pœna & crimine nasci.

Alc. lib. 1.

Et licet hoc totum Christus persoluerit in se,
 Contraxit quantum percussa in stirpe propago:
 Attamen auctoris uitio, qui debita lethi
 Instituit, morbosq; suis, ac funera misit,
 Viuit peccati moribunda in carne cicatrix.

Fort.

Fort. lib. 9.

Ecce, hoc triste nefas nobis genuère parentes,
Cœperat unde prius, hinc ruit omne genus.

Sed. lib. 2.

Nec solus meritam præsumptor senserat iram,
Mortali sub lege iacens, sed prorsus ab ipso
Humanum simul omne genus:—

Prosp. contra ingrati.

At postquam rupta mandati lege, superbum
Consilium mixtum inuidiæ de fonte recepit,
Corruit, & cuncti simul in genitore cadente
Corruimus, transcurrit enim uirosa per omnes
Peccati ebrietas, corrupti & cordis in alio
Persistit, cruda feruet carbunculus esca.

Idem de Pr.

Victus enim terrenus Adam, transfudit in omnes
Mortem homines, quoniam cuncti nascuntur ab illo,
Et transgressoris decurrit causa parentis.

Peccatum causa malorum.

Alc. lib. 2.

Non natura hominis, uitium sed causa pudori est,
Nam quæcunq; bonus formauit membra creator,
Cur pudibunda forent?—

Idem. lib. 4.

Primus enim maculam seruili namine sensit,
Huius natorum medius, qui forte cachinno
Disiectum petijt misero spectamine patrem

Seruitij causas igitur fecisse reatus
Cernitur, & liber peccans, fit crimine seruus.

Sed. lib. 3.

Peccatis primùm mundauit ademptis,
Quæ generant augmenta malis.

Pr. Steph.

Peccante nil est tetrius,
Nihil tam leprosum aut putidum,
Cruda est cicatrix criminum,
Oletq; ut antrum tartari.

Paulin. Nat. 9.

—Delinquere suetis,

Parcere peccato labor est.

Peccatum maius facit auctor.

Alc. lib. 2.

—Crimen aceruat

Auctor: in ignaro minor est errante reatus,
Durius idq; malum, quod maior fecit, habetur.

Peccatum in Spiritum sanctum,

Iuenc. lib. 2.

Spiritus at sanctus tantum cuiusq; prophana
Verborum rabie uiolabitur: irreuocatis
Supplicijs, nunc & semper torrebitur igni.

Ibidem.

Sed quicumq; hominum fuerit super omnibus error,
Dimitti poterit, tantum ne spiritus unquam

Vocibus

Vocibus insana laceretur mente profusis.

*Periculum piorum, est liberatio
ipsorum.*

Arat. lib. 1.

— Damnatio iusti

Libertas est facta reis —

Persecutio.

Iuenc. lib. 2.

Vos odio urgebunt semper pro nomine nostro,

Sed finem fidei comitatur gloria vite.

Ibidem.

Despicite illorum rabiem, qui corpora uestra

Prostrnent ferro, non est ijs ulla potestas,

Viuacem letho pariter demittere mentem:

Illum sed potius cordis secreta pauescant,

Corporis est animæq; simul cui lata potestas.

Idem lib. 4.

Tradentur multi uestrum, lethoq; dabuntur,

Proq; meo uobis incumbere nomine gentes

Tormentis, pœnisq; feris, odijsq; necesse est.

Proſ. Epigr. 23.

Quod plerunq; mali in sanctos seuire sinuntur,

Quodq; bonis prauis sepe nocere queunt.

Absq; Dei nutu non fit, qui corda suorum

His etiam bellis glorificanda probat.

Iuenc. lib. 1.

Felices nimium, quos, insectatio frendens

IN VROIT

Q 4

Propter

Propter iusticiam premet: ijs mox regia cœli
Pandetur.—

Pharisaica sapientia.

Sedul.lib.1.

—Nil tradere docti,

Sed tantum certare cati: prudentia quorum
Stulta iacet, qui uana Deo est sapientia mundi.

Idem 2.

—Christum sermone fateris,

Sed sensu iugulare cupis.—

Pietas coacta.

Pr.Hamar.

—Probitate coacta

Gloria nulla uenit, sordetq; in gloria uirtus.

Pietas in defunctos.

Pr. Cath.

Qui iacta cadauera passim

Miserans tegit aggere terræ,

Opus exhibet ille benignum

Christo pius omnipotenti:

Quia lex eadem manet omnes

Gemitum dare sorte sub una,

Cognataq; funera nobis

Aliena in morte dolere.

Piorum pectora templa Dei.

Fort. lib. 3.

Lubrica culpa perit, neq; mors de crimine gaudet,
 Cum tua delictis libera membra uides.
 In templis habitando pijs sic purus habebis,
 Ut tua corda pater sint pia templa Dei.
 Eligit in tali Christus se uase recondi,
 Quam sibi purgavit, possidet ipse domum.

Pij in libro uita scripti.

Sedul. lib. 4.

Nec tantum hoc gaudete uiri, quòd spiritus alter
 Subiaceat uobis, quantum quòd nomina uestra
 Scripsit in æterno cœlestis littera libro.

Pij periculorum expertes.

Prosper. Epigr. 96.

Nunquam bella bonis, nunquam discrimina desunt,
 Et cum quo certet mens pia semper habet.
 Quæ carnem oblectant, sancto sunt noxia cordi,
 Contra animi legem prælia corpus habet.
 Pulsant exterius diuersis motibus hostes,
 Intus ciuile est & sociale malum.
 Ut possit mundi illecebris, uitijsq; resisti,
 Vis est corporei mortificanda hominis.

Sedul. lib. 4.

Nulla meis famulis feritas aduersa nocebit.

Pij imitandi.

Arat. lib. 1.

Q' utinam nostrae petat actio uite,
 Mortalisq; sibi studium proponat origo,
 Ut credentis amor rerum speculeiur honorem,
 Et ferat exemplum meritis, qui praeiuit undis.

Pœnitentia.

Alc. lib. 5.

O' si compunctas humana superbia mentes,
 Ante obitum mutare, nec expectare suprema
 Fata uelit, quanto infelix felicior esset.

Idem lib. 3.

Nulla etenim meriti post mortem facta potestas,
 Vos ergo dum uita manet, dum lege uigetis,
 Patronusq; astat patris ante tribunal iesus,
 Nec iam obiuratus pulsatur ianua ualuis:
 Dum locus est flendi, dum se clementia Christi
 Pandit, flete admissa, nec inde admittite flenda.

Idem ad Sor.

Sic alternantem commutant facta rotatum,
 Impius ut speret uentam, iustusq; timendo
 Proficiens, cumulum magnis uirtutibus addit.

Victor. lib. 2.

At uerò nulla est hominis tam dira nefandi
 Culpa, Deus quam non animo clemente remittat,
 Si modo pœniteat facti.—

Iuu. enc.

Iuenc. lib. 1.

Sed facite, ô miseri fructum (si pœniteat). ptum,
Nec generis uestri tollat fiducia mentes.

Sedul. lib. 5.

—Memor ille malorum

Immemoris damnauit opus, gemituq; sequente
Culpa fugit, cedunt lachrymis delicta profusis,
Et dulcem ueniam fletus generastis amari.

Paulinus.

Quanquam iam nimius longè processerit error,
Desinat & redeat, cum se damnauerit ipse,
Absolui meruit: si pœnitet, irrita culpa est.

Pr. Psych.

—Si pœnitet, hand nocet error.

Paulin.

Tempus adest mutare uias, exurgere somno,
Et tandem uigilare Deo, dormire uicissim
Actibus his, quibus inuigilat mens mortua Christo.

Paul. Nat. 5.

Tempora temporibus subeunt, abit & uenit ætas,
Cuncta dies trudendo diem fugit, & rotat orbem.
Omnia prætereunt, sanctorum gloria durat
In Christo, qui cuncta nouat dum permanet in se.

Paul. Nat. 8.

Hoc etenim regit & uariat Deus arbiter usu
Res hominum, ut semper succedant nubila sudis,
Atq; iterum fugiant imbres redeunte sereno.

Paul. Nat. 9.

—Vclut

—Velut cœlum stellis, & floribus arua,
 Temporibusq; annos Dominus, sic ipse diebus
 Tempora distinxit.—

Pœnitentia sera.

Alc. lib. 5.

Pœnitet ambigûe, quem serò pœnitet: ergo
 Præsens spacium nobis dum creditur æui,
 Dum patulam cunctis Christi clementia sese
 Præbet, præterite plangamus crimina uitæ,
 Pœniteatq; olim negligenter temporis acti,
 Dum licet, & sano ingenioq; animoq; ualemus.

Prolepigra. 74.

Quid iuuat in longum causas producere morbi?
 Cur dubium expectat cras hodierna salus?
 Scimus correctis ueniam non esse negandam,
 Sed nulli nostrum est ultima nota dies.

Alc. lib. 5.

Nam qui peccatum moriens dimittere & ipsa
 In serum tempus differt admissa fateri,
 Non tam dimittit, quàm dimittatur ab illis.

Sedul. lib. 4.

—Vomitum quicumq; suum, canis ore relambit,
 Nec ueterum studet hic ueniam, nec habere futurã,
 Huius damna tenens, huius compendia perdens.

Idem lib. 5.

—Que confessio tetro
 Lucet in inferno? cum iam dimissa securis

Arboris

Arboris infandæ radicibus, exitialem
 Quæ peperit fructum, seralia germina uertat.

Tertul. de iud. Dom.

Tunc humana mali pendet commissa propago,
 Incipietq; suas ad cœlum tendere palmas,
 Et Dominum tunc nosse uolet, quem nosse uolebat
 Antea non, cum nosse illis foret uile tempus:
 Illic quisq; suæ profuebitur effera uita
 Iniustasq; manus, et se uæ crimina mentis,
 Horrescetq; suæ quæ nouerit impia uita.

Pœna impietatis.

Iuenc. lib. 1.

—Legis ne littera saltem,

Aut apicis parui gracilis distinctio deerit,
 Omnia quin fiant digesto ex ordine secli.
 Si quis enim minimam mandati soluere partem
 Ausus erit, pariterq; homines suadendo docebit,
 Hic minimi nomen cœlesti in sede tenebit.
 At quicumq; operis proprii moderamina seruans,
 Inuiolata simul tradet præcepta piorum:
 Magnus erit, magniq; feret trans sidera nomen.

Iuenc. lib. 2.

Si quis amore meo genitorem pluris habebit,
 Vel matri, soboli uel meum postponet amorem:
 Sentiet horribilem nostra de sede repulsam.

Sed. lib. 5.

—Nam dulcia uina

Sicut

Sicut in horrendum cum conuertuntur acetum
 A mensis proiecta iacent: ita tempore prisco
 Gens accepta Deo, nunc est odiosa propago.

Iuenc. lib. 4.

At uos iniusti, iustis succedite flammis,
 Et poenis semper mentem torrete malignam,
 Quas pater horrendus barathri per stagna profundi,
 Demonis horrendi socijs, ipsiq; parauit.

Alc. lib. 3.

—Viuax deceptus mole caduca

Spiritus, impleto uenit cum terminus æuo,
 Post obitum peccata dolet: tum quidquid iniquum
 Gesserit, ad mentem reuocat, tum poenitet omnis
 Errorum lapsus, semet quos iudice damnat.

Premia iusticie & facinorum:

Pr. Steph.

Deus superstes solus, & iusti simul
 Cum sempiternis permanebunt an gelis.

Iuenc. lib. 4.

Huc ueniant sancti, iam dudum debita sumant,
 Dona patris, mundo que sunt æquæ ualentis,
 Et iustis primo promissa parantur ab ortu.

Prosper. Epigr. 16.

Iusticie merces gemina est, uel cum bona reclus,
 Vel prauis dignè cum mala restituit.

Saluatricem autem cunctorum gratiam Christi,
 Non pensans meritum, diluit omne malum.

Credentesq;

*Credenesq; omnes renouans baptismate sacro,
Dat bona, quæ propter det meliora bonis.*

Pr. Hamar.

*—Iniustum fugias, iustumq; sequaris,
Lux comes est iusti, comes est mors horrida iniqui.*

Iuenc. lib. 3.

*Dentibus his stridor semper fletusq; perennis,
Secretisq; pijs ueniet lux aurea uitæ.*

Idem. lib. 4.

*Aeternum miseri poena fodientur iniqui,
Aeternumq; salus iustis concessa manebit.*

Primi sunt nouissimi.

Iuenc. lib. 3.

*Primorum meritum postremi transgredientur,
Vltima præteriti capient uix præmia primi.*

*Principium malum sepe rei lætæ
initium.*

Arat. lib. 2.

*—Dat semina causis,
Res mala sepe bonis. —*

Idem lib. 1.

*—Quàm sepe grauatos
Desperata iuuant, & semine nata sinistro
Prosperitas ad uot a uenit. —*

Propheta uilis in patria.

Iuuen. lib. 3.

Temnuntur proprijs miracula semper in oris,
Et sine honore manent patria sub sede prophetae.

Pueri Deo sunt chari.

Iuuen. lib. 3.

—Pueros quos gaudens cura parentum,

Cum precibus leti certatim hinc inde ferebant,
Suscipit: ac tales affirmat regna mereri
Aulae coelestis: sanctas hinc ordine palmas
Imponit, redditq; ulnis portare parentum.

Ibidem.

Qui uerò è paruis istis deceperit unum,
Si sapiat, nectat saxo sua colla molari,
Præcipitemq; maris sese iaculetur in undas.

Ibidem.

Nec quisquam fastu paruos contempserit istos,
Horum custodes coelesti in sede tuentur
Alithroni uultum genitoris, sidera supra.

Sedul. lib. 3.

—Ingenium teneri sectemur ut æui,

Non annis, sed mente iubet: quia mollior ætas
Nil pompæ mortalis amat, non ambit honorem,
Nec resupina tumet.—

Regis aut principis boni officium:

Fort. lib. 6.

Blandæ

Blanda serenatum circumdat gratia uultum,
 Laeticiam populus regis ab ore capit.
 Muneribus largis replet tua gratia cunctos,
 Ut mea dicta probes, plebs mihi testis adest.
 Erigis abiectos, erectos lege tueris,
 Omnibus in totum factus es omne bonum.
 Proteget omnipotens pietatis munere regem,
 Et Dominum seruet, quem dedit esse patrem.
 Ciues te cupiant, tu gaudia ciuibus addas:
 Plebs placeat famulans, rex pietate regat.

Ibidem.

Nulla dies sine fruge uenit, nisi congrua praesit,
 Perdere plura putat, si non concesserit ampla,
 Gaudia diffundit radiantis lumine uultus,
 Nubila nulla grauant populum sub rege sereno.
 Pectore maturo culpas indulget acerbis,
 Unde alij peccant, ignoscendo iste triumphat.
 Doctus enim, quoniam prima est in principe uirtus,
 Esse pium, qui semper habet, qui parcere nouit,
 Corrigit ipse prius, quod poscit ut alter emendet,
 Qui sibi censura est, reliquos bene lege coercet.
 In quo digna manent, quidquid de rege requiras;
 Solus amat cunctos, et amatur ab omnibus unus.

Idem lib. 7.

Iusticiam pauper nunquam te iudice perdit,
 Nec poterit precio uertere uera potens.
 Non ligat immunem, nec soluit poena nocentem:
 Nil persona capit, si sua causa neget.

R

Qui

Qui patrias leges intra tua pectora condens,
 Implicitæ causæ solvere fila potes.
 Te tribuente adiutum cunctis fiducia surgit,
 Libertatis opem libera lingua dedit.
 Maxîciam si quis confuso in pectore gessit,
 Postquam te uidit, spæ meliore manet.
 Subdis amore nouo tua membra laboribus amplis,
 Pro requie regis dulce putatur onus.
 Iusticia florente fauent te iudice leges,
 Causarumq; æquo pondere libra manes.

Idem lib. 9.

Erigit exiguos tua munificentia cunctos,
 Et quod das famulo, credis id esse tuum.
 Inter utrunq; sagax armis & iure probatus:
 Belliger hinc radias, legisfer inde micæ.
 Legibus arma regis, leges & dirigis armis,
 Artis diuersæ sic simul itur iter.

Idem lib. 7.

Quo pascatur inops, uiduæ solatia præsent,
 Paruus tutorem, sumat egenus opem.

Ibidem.

Nemo caret proprijs, alienis nemo recumbit,
 Sic facis, ut populum non uacet esse reum.
 Sollicitudo tua reliquis fert dona salutis,
 Et labor unius fit populosa quies.
 Aequalis, concors, ut ab omnibus alme uoceris,
 Legibus hinc iudex, hinc bonitate parens.

Sed. lib. 2.

— Si iure queat rex ille uocari,

Qui pietate caret, propriam qui non regit iram.

Euod. Epigr.

Ille fuit rigidus semper seruator honesti,

Terribilis culpis, supplicibusq; pius.

Quem nunquam flexit uitium, miseratio semper

Rerum mutationes.

Fort. lib. 9.

Post tempestates et turbida nubila cœli,

Quis solet infesto terra rigere gelu.

Post ualidas hyemes, ac tristia frigora brumæ,

Flamine seu rapidi rura grauante noti.

Succedunt iterum uernalia tempora mundo,

Grataq; post glaciem, prouocat aura diem.

Rursus odoriferis renouantur floribus arua,

Fronibus arboreis et uiret omne nemus:

Dulce soporatis curuantur robora pomis,

Et redeunte sibi gramine ridet ager.

Resurrectio piorum gloriosa.

Pr. Cath.

Hæc quæ modò pallida tabo

Color albidus inficit ora,

Tunc flore uenustior omni,

Sanguis cute tinget amœna.

Nam nulla deinde senectus

Frontis decus inuida carpet;

R 2

Macris

Macies neq; sicca lacertos

Succo tenuabit adesto.

Morbus quoq; pestifer, artus

Qui nunc populatur anhelos,

Sua tunc tormenta resudans,

Luet inter uincula mille.

Sabbatum propter hominem.

Prosp. Epigr. 54.

Non recto seruat legalia sabbatha cultu,

Qui pietatis opus credit in his uetitum.

Nulla dies actus hominum non damnat iniquos,

Omnia conueniunt tempora iusticie.

Sed. lib. 4.

— Nam sabbatha propter

Cōdita sunt hominē, nō est homo sabbatha propter.

Victorinus.

Septima lux docuit uenerande exempla quietis,

Quam coclesti omnes sperare iubemur in aula.

Sacra scriptura ueritas.

Nil falsum aut mendax diuina uocabula fingunt.

Sacramenti altaris institutio.

Sed. lib. 5.

— Corporis atq;

Sanguinis ille sui postquam duo munera sanxit,

Atq;

Atq; cibum potumq; dedit, quo perpete nunquam
Esuriant, sitiantq; anima sine labe fideles.

Victor lib. 3.

Mystica præmisit summi libamina Christi,
Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus
Viuificum panem, coelesti pota cruore est.

Alc. lib. 5.

Dum sacrum populo uictum, candentia manna
Ferrent, & coeli frugem terrena uiderent:
Mystica quæ longè prædiceret antè figura,
Virgineo ex utero, purum sine semine, Christi
Edendum, nobisq; aliquando corpus edendum.

Ibidem.

Præterea ueterum exutos sformamq; uirumq;
In uitæ nouitate tuum fac sumere corpus,
Et sacrum æterni calicis potare cruorem.

Tertul. lib. 5.

Ante diem, quàm cum pateretur, pascha celebrans,
Discipulisq; suis tradens memorabile factum:
Acceptum panem, pariter uitisq; liquorem,
Corpus ait, sanguisq; meus, qui funditur hic est,
Pro uobis, fieri semper quod post ea iussit.

Arat. lib. 2.

—Sanguine Iesus

Tinxit aquas, laterisq; uno de uulnere fluxit,
Quod uitæ tria dona daret. —

Prosp. Epigr. 72.

Magnum præsidium est sacro libamine pasci,

R 3 Si

Si cor participis criminis nulla premunt.
 Nam geminat sibi met peccati pondera, quisquis
 Quae bona sunt, sumit: quae mala, non refugit.

Alc. lib. 5.

— Veterem exutos, formamq; uirumq;
 In uitae nouitate tuum fac sumere corpus,
 Et sacrum aeterni calicis potare cruorem.

Sapientia moderatrix.

Pr. Sym. 2.

— Si mentis apex regnandi iure potitus,
 Pugnacis stomachi pulsus, fibrasq; rebelles
 Frenet, & omne iecur ratione coerceat una,
 Fit stabilis uitae status, & sententia certa,
 Haurit corde Deum, Domino & subiungitur uni.

Scientia sine Christo uana.

Paulin. de Ioan.

Quid enim tenere uel bonum aut uerum queant,
 Qui non tenent summæ caput,
 Veri boniq; fontem & fontem Deum?

Sermo.

Drepan.

Sermo ligat mentes, permulcet pectora sermo,
 Absentes sociat, scissaq; conciliat.

Senectutis incommoda.

Columbanus.

Multa senem fragilis uexant incommoda carnis,
 Nam macie turpi tabescunt languida membra,
 Tunc genuum iunctura riget, uenasq; per omnes
 Illius in toto frigescit corpore sanguis:
 Sic baculo nitens, artus sustentat inertes,
 Quid tristes memorem gemitus, quid tædia mentis?
 Somnus abest oculis, illum sonus excitet omnis.

Simplicitas innocens.

Alc. lib. 1.

Sic ignara mali nouitas, nec conscia fraudis,
 Incautas nulla tetigit formidine mentes:

Sobrietas.

Pr. Cath.

Parcis uilibus expedita corda
 Infusum melius Deum receptant,
 Hic pastus anime est, saporq; uerus.

Ibidem.

Hoc est quod atri liuor hostis inuidet,
 Mundi populiq; quod gubernator probat,
 Altaris aram quod facit placabilem,
 Quod dormientis excitat cordis fidem,
 Quod limat agram pectorum rubiginem.

R 4 Super-

Superbia ubiq; noxia.

Pr. Psych.

—Frangit Deus omne superbum,
 Magna cadunt, inflata crepāt, tumefacta premūtur,
 Disce supercilium deponere, disce cauere,
 Ante pedes foueam, quisquas sublime minaris.

Prosp. Epigr. 48.

Omne genus uicij proprio tantum ualet actu,
 Et peccata suam quaeq; gerunt speciem.
 Sola est innumeris armata superbia telis,
 Cui possunt uires & bene gesta dare.

Eupol. lib. 1.

—Omnis

Qui tumidè petit alta, cadet.—

Iuenc. lib. 3.

Luxuriae quoniam coniuncta superbia gaudet.

Temperantia.

Pr. Hamart.

Felix qui indultis potuit mediocriter uti
 Muneribus, parcumq; modum seruare fruendi,
 Quem locuples mundi species, & amœna uetustas,
 Et nitidis fallens circumflua copia rebus,
 Non capit ut puerum, nec inepto addicit amori.

Terrena prae caelestibus non curanda.

Pr. Sym. 2.

Nam

Nam quibus æternum spes informatur in æuum,
Omne bonum tenue est, quod præsens ingerit ætas,

Idem Perist.

—Nõne cursim transeunt

Fasces secures, sella, prætextæ, toga,
Lictor, tribunal, & trecenta insignia,
Quibus tumetis, moxq; detumescitis?

Thesaurum cor sequitur.

Iuenc. lib. 1.

Vanum est defossis terræ inuigilare talentis,
Illic ærugo, & tineæ dominantur edaces,
Cunctaq; diripiunt fures egesta latebris:
Condite thesauros uobis de uertice cœli.
Non ærugo illos, tineæ'ue, aut horrida furum
Pactio diripiet.—

Ibidem.

—Vbi condita res est,

Illic corda etiam simili ditione tenentur.

Verbo Dei uiuimus.

Arat. lib. 1.

—Quid corporeæ profunt alimenta saginæ,
Esuriente anima cuius ieiunia pasci
Semper ab ore decet, mensam ut tendamus ad illam,
Vberibus uerbis ad quam conuiuia recumbit.

Prosp. Epigr 8.

Exueret Deus ut tetra caligine mundum,

Doctrinae accendit lumen Apostolicae.

Quae nullis animis, nullis non congruit annis,

Lacte rigans paruos, pane cibans ualidos.

Non tempus, non sexus, huic non causa resistit,

Omnes curat, alit, iustificat, uegetat.

Sumite quae magne apposuit sapientia mense,

Et uarijs pasci discite delicijs.

Quarum pars totum est epulum, quo quisque iuuatur,

Inde capit uitam, quam parit una fides.

Iuuen. lib. 1.

Nam memini scriptum, quod non sit soli datura

Vitam credentis facilis substantia panis:

Sed sermone Dei complet pia pectora uirtus.

Arat. lib. 1.

—Dat enim esca salutem,

Progrediens de pane poli, gula pectoris ipsum

Ambiat, atque animi pleno gustare palato

Interior festinet homo. —

Verbum Dei manet.

Iuuen. lib. 4.

Hec tellus coelumque super soluentur et ignes,

Sed mea non unquam soluentur in ordine dicta.

Victor. lib. 3.

—Quin diuini sententia iuris

Aeternos semper maneat stabilita per annos.

Verbo Dei diabolus pellitur.

Fort. lib. 2. de D. Mart.

Mox inimicus incers, uibratus uerberere uerbi,
 Pestifer acrius tenuata per aethera lapsus,
 Effugit ex oculis liquidas quasi fumus in auras.

Prud. Perist.

Quandoq; coelum ceu liber plicabitur,
 Cadet rotati solis in terram globus,
 Sphaeram ruina menstrualem destruet:
 Deus superstes solus. —

Verbum Dei euellit à diabolo.

Iuenc. lib. 2.

Quisq; meum uerbum summas demittit in auras,
 Nec sensus recipit stabili praeccepta uigore,
 Eripit illius totum de pectore demon.

Uenia danda.

Prosp. Epigr. 38.

Det peccatori ueniam peccator, & aequa
 Conciliet Dominum conditione sibi.
 Cuius iudicium de nostro examine pendet,
 Quod serimus, metimus: quod damus, accipimus.

Idem Epigr. 100.

Offensas sibi met parentia corda remittant,
 Nam nemo est qui non indigeat uenia.
 Quam nostri memores, mundi inter uana, uicissim
 Omnibus in causis & damus & petimus.

Veritas manet.

Pr. Steph.

Vox,

Vox, ueritatis testis, extingui nequit,
Nec si recisis palpitet meatibus.

Ibidem.

Nil est amore ueritatis celsius,
Dei perennis numen asserentibus.

Vetita non inquirenda.

Alc. lib. 1.

—Melius nescire beatiss.

Quod quæsisse nocet.—

Idem lib. 2.

Nunc uerò mage casus eris, cui non satis illud
Noscere, quod tantus uoluit te nosse creator.

Ibidem.

—Dannabitur ille perenni
Iudicio, quisquis uetitum cognoscere tentat.

Via ad cælos difficilis.

Pr. Sym. 2.

Simplicis ergo uia dux est Deus, ille per unam
Ire iubet mortale genus, quam dirigit ipse,
Sublimem dextro celsam ad fastigia cluuo.
Prima uia facies, inculta, subhorrida, tristiis,
Difficilis: sed sine sui pulcherrima, & amplis
Prædita diuitijs, & abundans luce perenni,
Et quæ præteritos possit pensare labores.

Via ad cælos angusta.

Prosp. Epigr. 19.

*Arcta uia est, ueræ quæ ducit ad atria uite,**Nec recipit carnis gaudia mentis iter.**Amplis incedi spacijs terrena uoluptas,**Angusto uirtus limite celsa petit.*

Alc. ad Sor.

*Arcta uia est, modò si uerax seruator Iesus,**Æternæq; etiam porta est angusta salutis.*

Sed. lib. 2.

—Tenuis quæ semita monstrat

Ire per angustam regna ad cœlestia portam.

Pr. Sym. 2.

*At nobis uitæ Dominum querentibus, unum**Lux iter est, & clara dies, & gratia simplex,**Spem sequimur, gradimurq; fide. fruimurq; futuris,**Ad quæ non ueniunt præsentis gaudia uitæ,**Nec currunt pariter capta & capienda uoluptas.*

Paul. Nat. 9.

—Decurritur omni

*Valle, per ascensum non est euadere cursu:**Hinc uia labendi procliuior, & uia uitæ**Durior: illa capax multis, hæc ardua paucis.**Via ad inferos tristis.*

Pr. Sym. 2.

*Deuia, picta bonis breuibus, sed sine sub ipso**Tristis*

Tristis, & in subitam præceps immersa charybdim.

Vir bonus.

Prosp. 1.

Perfectè bonus est, & uerè dicitur insons,
 Nec sibi, nec cuiquam, quod noceat, faciens.
 Nam quicumq; alium molitur ledere, primum
 Ipsum se iaculo percutiet proprio.

Vitia ex delicto primi parentis.

Alc. lib. 2.

Tum primum nudos (dubium quid dicere possim,
 Extinctus, natúsue pudor) circumspicit artus.

Idem lib. 3.

Hoc unum dicam breuibus, post damna priorum
 Nil superesse mali, quod non uel perpetret orbis,
 Vel toleret plenus scelerum plenusq; dolorum,
 In casu discrimen habens, & crimen in actu.

Victoria quare detur.

Pr. Sym. 2.

Discordes linguis populos, & dissona cultus
 Regna uolens sociare Deus, subiungier uni
 Imperio, quidquid tractabile moribus esset,
 Concordiq; iugo retinacula mollia ferre
 Constituit, quo corda hominum coniuncta teneret,
 Religionis amor: nec enim fit copula Christo
 Digna, nisi implicitas societ mens unica gentes.

Vindicta

Vindicta.

Sed. lib. 4.

—Nec enim uindicta tonanti

Conueniens humana fuit. —

Prosp. Epigr. 110.

Quod tibi quis nolit fieri, non inferat ulli
 Vindictam læsus, nesciet exigere.

Vitæ emendatio.

Arat. lib. 1.

—Spes una remitti

Debita supplicij, post crimina uelle renasci.

Vita hominis piæ.

Fortun. lib. 8.

Pacifcus, gaudens unus complectitur omnes,

Stringit in affectu pectora cuncta suo.

O' nimium felix florens bonitate uoluntas,

Quæ sine nil populo, nec placet æra Deo.

Hoc opus ut quoties aliquo mens fertur amaro,

Firmet in aduersis spes comitata fidem.

Aspera nõ frangant, tumidos neq; prospera reddât,

Sic mediocre tenens tutius itur iter.

Hæc bona sumit homo, tribuat in gratia Christi,

Inspirante illo, uel moderante gradum.

Idem lib. 7.

Vita breuis hominum, fugiunt præsentia rerum,

Tu cole quæ potius non moritura manent.

Elige iusticiam, pacem cole, dilige Christum,

Et pete delicias quas sine fine geras.

*Vita humana absq; noticia Dei
uana.*

Prosp. Epigr. 9.

Scire Deum cupiens, gaudere & uiuere querit,
Si uerum & summum norit amare Deum.
Cui tribuit quidquid rectè sapit, optat, agitq;,
Et sine quo carnis gloria, puluis erit.

Vita tranquilla.

Prosp. Epigr. 87.

Ancipitis uitæ quiuis superare labores,
Dilige quod semper uerus amator habet.
Instant terrenis infesta pericula rebus,
Feruent pro damnis prælia proq; lucris.
Et nihil est inter carnalia uota quietum,
Nec pax sollicitis, nec modus est cupidis.
In solo est mens tuta Deo, quem linquere nolens,
Nunquam erit eterno non opulenta bono.

Virtus.

Pr. Steph.

Omnes capaces esse uirtutum pater
Mandauit annos, neminem excepit diem.

Alc. ad Sor.

Si uires nullas uirtus acquirit cundo,

Amittit

Amittit rediens paulatim extincta priores.

Arat. lib. 2.

— *Ne cedite duris*

Virtuti damnosa quies, nullumq; coronat

In stadio securus honor. —

Arat. lib. 2.

— *Contraria semper*

Virtuti fecere uiam. —

Pr. Psych.

Iusticia est nam semper egens, & pauper honestas,

Arida sobrietas, albo ieiunia uultu,

Sanguine uix tenui pudor interfusus, aperta

Simplicitas, et ad omne patens sine tegmine uulnus,

Et prostrata in humum, nec libera iudice sese

Mens humilis, quam degenerem trepidatio prodit.

Idem Sym. 2.

Nitendum summis conatibus, inter acerba

Sectandum uirtutis iter: ne suauia fluxæ

Conditionis amet nimium, ne congerat aurum,

Nec uarias lapidum cupide spectare colores

Ambitiosa uelit, ne se popularibus auris

Ostentet, pulchroq; inflata tumescat honore.

Voluptas saluti aduersa,

Prosp. Epig. 81.

Felices uerè faciunt, semperq; beatos,

De uero & summo gaudia nata bono.

S

Nam

Nam mundi ex opibus breuis ac peritura uoluptas

Edita, perpetuae semina mortis habet.

Non placeat uanis animum submittere rebus,

Pestiferisq; auidam mentem onerare cibus.

Arat. lib. 2.

— Res est inimica saluti

Pendula celsa sequi, furtiuamq; somnia prono

Carpere uelle thoro. —

Pr. Cath.

Frenentur ergo corporum cupidines,

Deterfa ut intus emicet prudentia:

Sic excitato per spicas acumine,

Liberq; flatu laxiore spiritus,

Rerum parentem rectius precabitur.

Voluntas non impunis.

Iuuenc. lib. 1.

Nec minus optati, quam facti poena luenda est.

Vxorem non decet fucus.

Viët. ad Sal.

— Quid agunt in corpore casto

Cerussa & minium, centumq; uenena colorum?

Vxores maritorum uitia sequuntur.

Viët. ad Salom.

Nam uelut acceptas res erunt specula optimi formae,

Sic exempla uirum uxores accepta sequuntur.

Vxoris

Vxoris officium.

Alc. lib. 1.

*Fœmina persistat, de semine sumpta uirili,
Coniugio seruare fidem. —*

Dracont.

— *Sint tibi pignus uterq;*

Velle pares, et nolle pares, stans una uoluntas,

Par animi, concors paribus decurrere uotis:

Ambo sibi requies cordis sint, ambo fideles:

Et quicumq; datur casus, sit causa duorum.

LIBRI SECUNDI

FINIS.

S 2

CAPITVM ANTIQVÆ

Scholæ Christianæ Puerilis

INDEX.

A	Etas fugitiua 148	C	Carnis resurrectio 45
	ætas tenera		cæci curantur 117
	Deo grata 147		Cæsari danda quæ sunt Cæsaris 159
	amor Dei & proxi- mi. ibid.		concordia. ibid.
	angeli 148		contractio corporis 123
	anima immortalis ibid.		Christus à patre ab æterno genitus 13
	aquæ in uinum mu- tatio 131		Christus agnus Dei 83
	arbitrium hominis. 154		Christus amat, fert opem, sanat 109
	artes magicę detesta- biles 152		Christus ascendit ad cælos 38
	auaricia. ibid.		Christus auctor salu- tis 89
	aurem amputatâ ha- bens 121		Christus baptizatus 26
B			Christus coæqualis patri 14
	Baptismus 154		Christus conceptus à Spiritu sancto 16
	boni interdum pec- cant 157		Christus crucifixus 29
	boni pastoris officiũ. ibid.		Chri-
	bona externa 156		

I N D E X.

Christus descēdit ad inferos	32	ambulat	131
Christus Deus & ho mo	84	Christus passus	27
Christus Deus itē & rex	89	Christus pastor & re demptor ecclesię	94
Christus facilis ad i gnosendum	101	Christus ruina & re surrectio	103
Christus hominibus pijs est omnia	96	Christus scrutator cordium	103
Christus imago pa tris	81	Christ⁹ sedet ad dex tram Dei	40
Christus impletor le gis	103	Christus tertio die re surrexit à mortuis	34
Christus lapis angu laris	102	Christus transit per fores clausas	134
Christus lux	104	Christus ubiq;	80
Christus mortuus & sepultus	31	Christus uēturus est iudicare uiuos & mortuos	41
Christus natus ex Maria uirgine	18	Christus uerbum pa tris	82
Christ⁹ nos elegit III		Christus uerus ho mo absq; peccato	88
Christus omnib. mo dis laudandus	115	Christus uia	104
Christus omnipotēs	79	Christus uictor pec cati & mortis	III
Christus panis uerus	108	Christus uita	106
Christus per mare		S 3	Christus

I N D E X.

Christus uocat ad se	plina	165
omnes	100	corde creditur, ore
Christi membra	110	fit confessio
Christi nominis con-		166
fessio	113	crapula
Christi nomina	79	165
Christi regnum	114	creaturæ in usum ho-
Christi sanguis mun-		minum conditæ
dat ab omni pecca-		166. item in usum
to	97	Dei
Christi sponsa eccle-		167
sia.	ibid.	culpa in auctorem
Christo infertur, qd'		168
pijs nocetur	111	culpam pœna sequi-
Christiani hominis		tur.
arma	157	ibid.
Christiani hominis		crux ferenda
certamina	159	167
Christiani nomen &		D
uita consentiant.		Dæmones eijciuntur
ibid.		137
cœlestia quærenda		Deus adorandus
161		72
confessio erranti me-		Deus æternus
dicina.	ibid.	53
coniugium	162	Deus amat gratitudi-
conscientia	163	nem
cõtenta suo uita	164	78
conuiuiorum disci-		Deus bonus & cle-
		mens
		58
		Deus cœli & terræ
		conditor
		10
		Deus conseruator
		64
		Deus dissipat mala
		consilia
		72
		Deus exaltator
		69
		Deus

I N D E X.

Deus incomprehen- sibilis	55	Dei mysteria nō in- uestiganda	76
Deus immensus	57	Deo agendæ gratiæ	72
Deus inspector	66	Deo cultus aduersi sunt detestabiles	74
Deus odit hypocri- tas	71	Deo largitur, qui lar- gitur pauperibus	77
Deus omnipotens	7	Deo sacrificada opti- ma	75
Deus omnia bona condidit	78	Deo soli seruiēdū	73
Deus pater	7	Deum esse omnes sci- unt	52
Deus pater per filiū noscitur	53	Deum nemo nouit, nisi filius.	ibid.
Deus peccatoris mor- tem non uult	72	diabolus autor ido- latriæ	170
Deus principium & finis	52	diabolus autor mor- tis	169
Deus sapiens	58	diabolus autor pec- cati.	ibid.
Deus sine labe	71	diabolus callidus.	172
Deus suos nihil cæ- lat	66	diabolus hostis ho- minis	171
Deus tentat hominē	71	diabolus insultat de- ceptis	173
Deus uiuentiū Deus	70	S 4	disci-
Deus unus substan- tia, trinus personis	I		
Dei cultus uerus	74		
Dei dona	140		

I N D E X.

discipulus infra ma-		filius uiduæ Nainicę	
gistrum	174		126
discordia	173	filia Iairi Capernaicę	
diuitię	174		129
diuitum in summa		forma non diuturna	
copia uitiositas	5		199
doctrina absq; pieta-		G	
te pernicioſa	177	Gratia in renatis	199
doctrina nullius ho-		H	
minis perfecta. ibi.		Hæmorrhoidis	124
dolor	178	homo ad imaginem	
E		Dei conditus	201
Ecclesia	178	homo cæcus	210
ecclesiæ hostes. ibid.		homo corruptus	208
elemosyna	179	homo è limo condi-	
elemēta mutatur	131	tus	200
episcopi pij & fidelis		homo mortalis & ca-	
munera	182	ducus	205
F		homo uetitis studet	
Faciens & assentiens			210
eadē pœna digni		hominis animus	202
190		hominis ætates	208
fama nō curāda	190	hominis lapsus & re-	
fata non esse	191	stitutio	203
febris	123	ante Hominis lap-	
ficus exarescit	135	sum nihil turpe	150
fides Dei donum	191	hominis perditio	211
fides omnia confert		hominis potestas	
	194		204
		hominis	

I N D E X.

hōmini datus paradi- sus	205	luctus piorū in gau- dium uertetur	219
hospitalitas	211	luxuria.	ibid.
humilitas.	ibid.	M	
hydropicus	121	Magistratui quousq; parendum	217
I		magorū dona Chri- sto oblata	221
Ieiunium	211	malus semel, malus semper	222
iudicium temerariū	215	mali fortunatiores bonis	233
iudicij dies omnia re- uelabit	215	pro Malis orandum.	ibid.
improbos odisse lu- cem	213	manum aridam ha- bens	121
incredulitatis obiur- gatio	213	margaritę non spar- gendę ante por- cos	224
innocentia tuta	214	martyres	222
ab Insidijs nemo tu- tus	215	martyres Christū ui- dent	224
inuidia	214	medico sanis nō esse opus.	ibid.
iuramentum uetitū	216	mendacium diffici- lius ueritate	226
L		mens casta	225
Lædens læditur	216	mens hominis specu- lum.	ibid.
lapsum secuta malo- rum congeries	217	S	
Lazarus Bethanien- sis	129	5	men-
lex	217		
libido	218		

I N D E X.

mensura	227	mundus muliebris	
ministerium uerbi.			235
ibid.		mundus non fortui-	
misericordia sacrifi-		tus	234
cio potior	228	mundi gloria uana.	
morbis lunatic ⁹	122	ibid.	
morbi curati præter		munera officij exe-	
naturam	117	quenda.	ibid.
morbi sublati incur-		munera quæ grata	
biles	121		235
morbi uarij	126	muti	120
mores seculi corru-			N
pti	228	Natura hominis an-	
mores mali difficul-		te lapsum	236
ter emédantur	230		O
morum honestas &		Orádum quomodo	
integritas.	ibid.	pro principibus	
mors iter ad cælos			242
	232	oratio	241
mors omnibus com-		opera bona	238
munis	230		P
in Morte magnani-		Paralyfis	125
mitas	233	parentes honorandi	
mortui reuocantur			243
	126	patientia.	ibid.
mulier è uiri costa		paucis panibus sati-	
condita	235	antur aliquot ho-	
multi uocati, pauci		minum millia	136
electi	234	pax	159
			pecca-

I N D E X.

peccatum in spiritū sanctum	246	pœnitentia fera	252
peccatum maius fa- cit auctor.	ibid.	præmia iusticiæ & fa- cinorum.	ibid.
peccatum originis	244	primi sūt nouissimi	253
peccata causa malo- rum	245	principium malū se- pe rei lætæ initiū	253
peccatorum remis- sio	45	propheta uilis in pa- tria	256
periculum piorū, est liberatio ipsorum	247	pueros Deo esse gra- tos.	ibid.
Pharisaica sapientia	248	R	
Petrus per mare am- bulat	133	Regis aut principis boni officiū.	ibid.
pietas coacta	248	rerū mutationes	259
pietas in defunctos. ibid.		resurrectio piorum gloriosa	259
pietatis laus	145	S	
pij imitandi	250	Sabbathum propter hominem	260
pij in libro uitæ scri- pti	249	facramēti altaris in- stitutio	260
pij periculorum ex- pertes.	ibid.	facrę Scripturę veri- tas	260
piorū pectora tēpla Dei.	ibid.	sapientia modera- trix	262
pœnē impietatis	253	scientia sine Christo uana.	ibid.
			sermo

I N D E X.

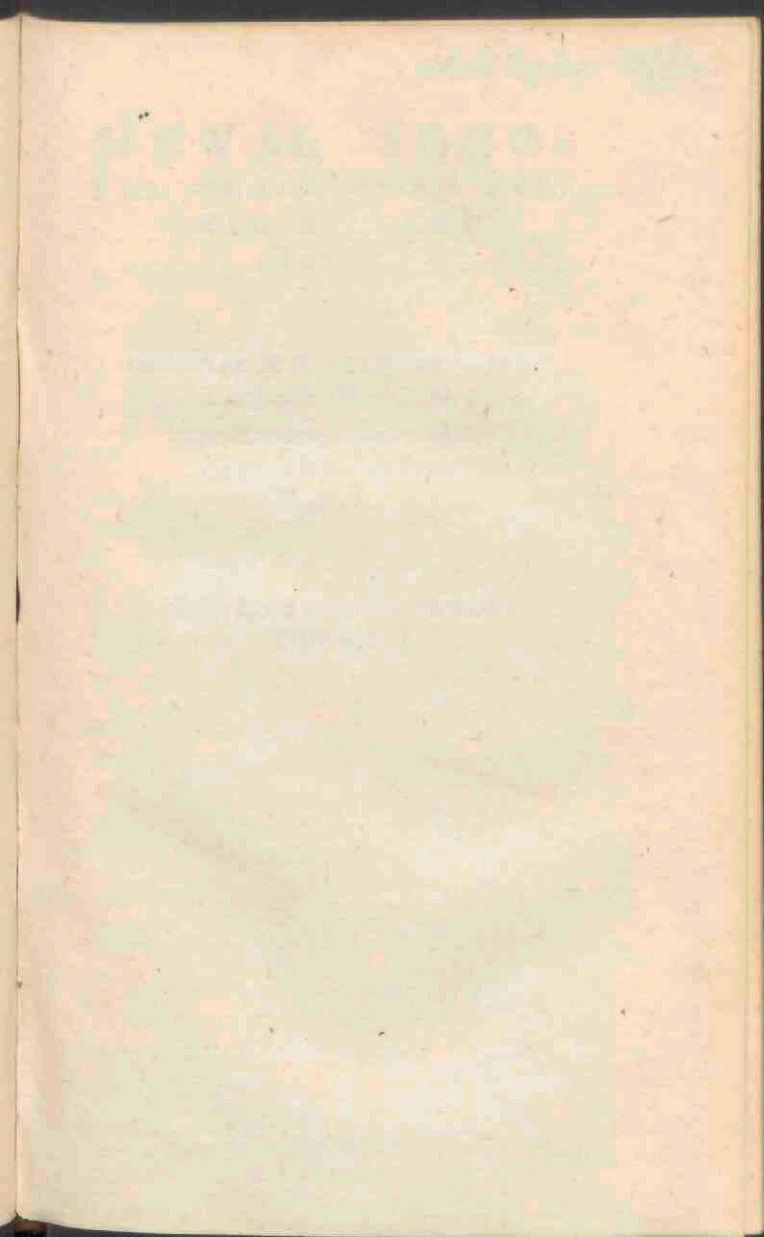
sermo	262	uerbum Dei euelli-
simplicitas innocens		tur à diabolo 267
263		uerbum Dei manet
sobrietas.	ibid.	266
spiritus sanctus à pa-		uerbo Dei diabolus
tre & filio proce-		pellitur. ibid.
dens	44	uerbo Dei uiuimus
spiritus sanctus apo-		265
stolis bis datus	143	ueritas manet 267
spiritus sanctus uege-		uetita non inquiren-
tat	145	da 268
spiritus sancti mune-		uia ad cœlos angusta
ra	143	269
superbia ubiq; noxia		uia ad cœlos diffici-
264		lis 268
surdus mutusq;ue		uia ad inferos tristis
120		269
surdi.	ibid.	uictoria quare debe-
		tur 270
T		
Temperantia	264	uir bonus. ibid.
tēpestas maris seda-		uirtus 272
tur	135	uirtutis laus 145
thesaurū cor sequi-		uita hominis pij
tur	265	271
terrena præ cœlesti-		uita humana absque
bus non curanda		noticia Dei uana
264		272
V		
Venia danda	267	uita tranquilla. ibid.
		uita ex delicto primi
		paren-

I N D E X.

parentis	270	275
uoluntas non impu- nis	274	uxorem nō decet fu- cus 274
uoluptas saluti ad- uerfa	273	uxores maritorum uitia sequuntur.
uxoris officium		ibid.

F I N I S.

BASILEAE, PER IOANNEM
Oporinum, & Ioan. Heruagij heredes:
Anno salutis humanæ M.D.LXV.
mense Iulio.

OCN 68283499